

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

INFORMACJA BIEŻĄCA

NR 4 (50)

31. 12. 2008 r.

SPIS TREŚCI

I. Z ZAGRANICY

1. List Intencyjny	3
2. Rejestracja poloników w Parlamentsarchiv w Wiedniu	3
3. Konferencja w Centrum Archiwów Świata Pracy	4
4. Współpraca z Biblioteką Polską w Paryżu	5
5. Konferencja <i>Represje za pomoc Żydom na ziemiach polskich 1939-1945.</i> <i>Najnowsze ustalenia badawcze</i>	5
6. Konferencje, seminaria, spotkania	6
7. Realizacja programów i projektów	7
8. Współpraca z ośrodkami polonijnymi	8
9. Umowy	11
10. Nabytki	12
11. Wypożyczenia materiałów archiwalnych za granicę	12

II. Z KRAJU

1. Z prac zespołów naukowych	13
2. 200 lat Archiwów Państwowych i AGAD	14
3. Wystawa „STOP papyrolizie! Przeciwdziałanie degradacji kwaśnego papieru w Bibliotece Jagiellońskiej”	15

4. WPR „Kwaśny papier” – kopiowanie materiałów archiwalnych	16
5. Warsztaty "Archives 2.0"	18
6. Informacje o zasobie archiwalnym dostępne w Internecie	18
7. Sprawozdanie z prac z CKAOD	20

III. Z ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. Konferencje, sesja, spotkania naukowe	23
2. Szkolenia, komisje metodyczne	36
3. Współpraca z lokalnymi władzami i instytucjami	50
4. Nabytki i darowizny	65
5. Popularyzacja zasobu	70
6. Nowości wydawnicze	85
7. Wizyty	91
8. Inwestycje	93
9. Jubileusze	94

IV. NOWOŚCI PRAWNE

1. Nowości prawne	96
-------------------------	----

V. SPRAWY KADROWE

1. Nagroda Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych za rok 2008	97
2. Odznaczenia pracowników archiwów państwowych w 2008 r.	97
3. Mianowania urzędników służby cywilnej	98

I. Z ZAGRANICY

1. List Intencyjny

26 listopada 2008 r. podpisano List Intencyjny w sprawie podjęcia współpracy przy inwentaryzacji i konserwacji zasobu Instytutu Literackiego „Kultura”. List Intencyjny podpisali Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych Sławomir Radoń, Dyrektor Biblioteki Narodowej Tomasz Makowski i Prezydent Stowarzyszenia Instytutu Literackiego „Kultura” Henryk Giedroyc.

Celem projektu jest sporządzenie Inwentarza Archiwum Literackiego „Kultura” oraz zapewnienie konserwacji i udostępnienia spuścizny Instytutu. W uroczystości zawarcia umowy w siedzibie Instytutu w Maisons-Laffitte wzięli udział m.in. Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Rafał Grubiński, Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Tomasz Merta, Zastępca Przewodniczącego Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Bronisław Korfanty, Ambasador Polski w Paryżu Tomasz Orłowski.

W sierpniu 1947 r. w Rzymie ukazał się pierwszy numer pisma „Kultura”, opublikowany przez utworzone przez Jerzego Giedroycia wydawnictwo Instytut Literacki. Kolejne wydania „Kultury” powstawały już w Maisons-Laffitte pod Paryżem, dokąd jeszcze w 1947 r. przeniósł się Instytut Literacki. W Maisons-Laffitte dość szybko powstał najwybitniejszy ośrodek myśli politycznej i twórczości literackiej polskiej emigracji powojennej. Na łamach „Kultury” i w serii „Biblioteka Kultury” ukazały się utwory znakomitych przedstawicieli polskiej literatury współczesnej, m.in.: Andrzeja Bobkowskiego, Witolda Gombrowicza, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Marka Hłaski, Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza. Jerzy Giedroyc udostępnił polskim czytelnikom na emigracji i w kraju, dokąd publikacje Instytutu Literackiego były często przemycane, przekłady wybitnych pisarzy i myślicieli z Zachodu (m.in. Alberta Camusa, Emila Ciorana, Thomasa Eliota, Aleksandra Sołżenicyna, Simone Weil). Po śmierci Jerzego Giedroycia w 2000 r. „Kultura”, zgodnie z jego życzeniem, przestała się ukazywać (wydano 635 numerów). Kontynuowana jest publikacja „Biblioteki Kultury” (w jej ramach od 1962 r. ukazują się „Zeszyty Historyczne”).

2. Rejestracja poloników w Parlamentsarchiv w Wiedniu

W dniach 22 IX – 10 X 2008 r. kwerendę w Archiwum Parlamentu w Wiedniu przeprowadził doc. dr hab. Jerzy Gaul z AGAD. Poszukiwaniami objęto 4 jednostki o sygnaturach 14-17 z zespołu Izba Posłów Rady Państwa z lat 1861-1918 (łącznie 51 kartonów), dotyczące: rzemiosła, przemysłu i handlu (sygn. 14 – 21 kartonów), transportu i komunikacji (sygn. 15 – 18 kartonów), poczty, telegrafu i telefonów (sygn. 16 – 3 kartony), rolnictwa i leśnictwa (sygn. 17 – 9 kartonów).

Zarejestrowano liczne polonika, występujące w postaci oryginalnych wniosków nadzwyczajnych i zwykłych składanych przez posłów polskich (rękopisy i maszynopisy) z podpisami, w języku niemieckim lub w polskim, oraz w postaci druków sejmowych. Interpelacje dotyczyły spraw gospodarczych, poczty, telefonów i telegrafów, kolei żelaznych państwowych i prywatnych (budowy linii i połączeń kolejowych, ulg taryfowych na kolejach, budowy dworców)

oraz żeglugi rzecznej i morskiej, gospodarki leśnej i rolnej, melioracji i regulacji rzek, budowy dróg i mostów na rzekach, poczty (powołania listonoszy na wsiach w Galicji i poprawy warunków pracy na pocztach), budowy fabryki nawozów itd. Wśród sygnatariuszy wniosków spotykamy takie nazwiska, jak Ignacy Daszyński, Wincenty Witos, Jędrzej Moraczewski, Zygmunt Marek, Zygmunt Klemensiewicz, Wojciech Wiącek. W przebadanym materiale wstępowały też petycje składane do parlamentu wiedeńskiego przez liczne polskie organizacje, towarzystwa i stowarzyszenia, a także ciała przedstawicielskie i organy administracji lokalnej.

Z uwagi na interesujący materiał archiwalny znajdujący się w Archiwum Parlamentu postulować trzeba dalszą kontynuację badań tak w zespole Izby Posłów, jak również w zespole Izby Panów Rady Państwa.

Jerzy Gaul (AGAD)

3. Konferencja w Centrum Archiwów Świata Pracy

W dniach 20-21 XI 2008 r. w Centrum Archiwów Świata Pracy w Roubaix koło Lille odbyła się międzynarodowa konferencja nt. „Vol et traffic illicite d'archives” (Kradzież i nielegalny handel materiałami archiwalnymi). Podsumowano na niej prace grupy roboczej EBNA do spraw zapobieganiu kradzieżom i nielegalnemu handlowi dokumentami archiwalnymi, przedstawiając wyniki badania ankietowego oraz rekomendacji merytorycznych opracowanych przez grupę roboczą. W konferencji wzięła udział Anna Czajka (CLKA, AGAD), będąca członkiem wymienionej grupy roboczej. Przedstawiła prezentację pt. „What after guidelines”, w której zrelacjonowała doświadczenia zabrane podczas audytu bezpieczeństwa przeprowadzonego w AGAD przez Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych. Zaproponowała, aby audyty takie były przeprowadzane w każdym archiwum, w ramach programu poprawy bezpieczeństwa archiwaliów. Jest to przydatne zwłaszcza w instytucjach, które na pierwszy rzut oka spełniają wszystkie warunki bezpieczeństwa wymienione w rekomendacjach grupy roboczej.

Ponadto w programie konferencji znalazły się m.in. wystąpienia Jespera Duringa Jorgensena, odpowiedzialnego za bezpieczeństwo w duńskiej Bibliotece Królewskiej, który przedstawił kulisy wykrycia kradzieży dokonanych w tej bibliotece, oraz Erlanda Koldinga Nielsena, byłego dyrektora Biblioteki Królewskiej, który opowiedział o szeroko zakrojonych działaniach podjętych w Danii i innych krajach skandynawskich po ujawnieniu kradzieży. Najważniejszą inicjatywą dotyczącą ochrony zbiorów było stworzenie w 2002 r. sieci LIBER – Library Security Network. Wystąpienie Markety Simeradovej, odpowiedzialnej w Komisji Europejskiej za prawodawstwo w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego, dotyczyło unijnych aktów prawnych, które można zastosować w przypadku nielegalnie przewożonych dóbr kultury.

4. Współpraca z Biblioteką Polską w Paryżu

W ramach prac grupy eksperckiej działającej na zlecenie MKiDN i NDAP, w dniach 29 IX – 14 XII 2008 r. w Bibliotece Polskiej w Paryżu przebywali pracownicy AGAD, dr Michał Kulecki i Iwona Kotala (CLKA). Przeprowadziła ona ekspertyzę konserwatorską zasobu rękopiśmiennego Biblioteki, obejmującą opis stanu zachowania archiwaliów, opisy konserwatorskie, dokumentację fotograficzną oraz zalecenia konserwatorskie. Natomiast zadaniem M. Kuleckiego było zorientowanie się w potrzebach Biblioteki w zakresie opracowania zasobu rękopiśmiennego. Dokonane obserwacje, połączone z sugestiami Ewy Rutkowski - kierownika działu rękopisów Biblioteki Polskiej - umożliwiły określenie zadań, które zostaną podjęte podczas dalszych prac w Bibliotece. Uzgodniono konieczność przeprowadzenia gruntownej melioracji opublikowanego w 1939 r. katalogu rękopisów Biblioteki Polskiej. Znajdują się w nim opisy materiałów archiwalnych, dotyczących dziejów Polski, począwszy od XVI w., szczególnie cennych dla okresu 1763-1831. Melioracja polegałaby na wprowadzeniu niezbędnych poprawek, korygujących nieścisłości i błędy popełnione przez wydawcę. Prace te mogłyby być prowadzone przez archiwistów polskich biegle władających językiem francuskim oraz posiadających niezbędne doświadczenie w opracowywaniu materiałów archiwalnych z XIX-XX w., zwłaszcza spuścizn. Ich zadaniem byłoby wsparcie miejscowego, kompetentnego, choć nielicznego personelu.

mk, jk (AGAD)

5. Konferencja nt. *Represje za pomoc Żydom na ziemiach polskich 1939-1945. Najnowsze ustalenia badawcze*

5 grudnia br. w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa nt. *Represje za pomoc Żydom na ziemiach polskich 1939-1945. Najnowsze ustalenia badawcze*, zorganizowana przez Instytut Studiów Strategicznych w Krakowie, Instytut Pamięci Narodowej oraz Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych.

Celem konferencji było podsumowanie wyników projektu *Index Polaków represjonowanych za pomoc Żydom w czasie II wojny światowej* po trzech latach jego realizacji przez instytucje krajowe oraz przedyskutowanie metodologii badań w gronie archiwistów i historyków z innych krajów. Wśród referentów znaleźli się przedstawiciele archiwów i instytucji naukowych z Białorusi, Niemiec, Ukrainy oraz Izraela.

NDAP była reprezentowana przez dr Annę Krochmal, która odczytała list skierowany do uczestników konferencji przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, a następnie wygłosiła referat pt. *Program Index – wyniki kwerend archiwalnych w archiwach polskich, niemieckich, litewskich i ukraińskich*.

WZ (NDAP)

6. Konferencje, seminaria i spotkania

NDAP

- X 2008 r. - w Moskwie spotkała się polsko-rosyjska Grupa ds. Trudnych. Omawiano problemy z dostępem do archiwaliów w Rosji oraz problemy rewindykacyjne.
- 04 XI 2008 r. – Dorota Kotowicz uczestniczyła w zorganizowanej przez Alliance for Permanent Access, European Science Foundation i Hungarian Scientific Research Fund w Budapeszcie konferencji „Business models for an infrastructure for permanent access to scientific data and publications”, Uczestnicy spotkania próbowali odpowiedzieć na pytanie, czy jesteśmy w stanie pozwolić sobie na stałe utrzymywanie dostępu do danych naukowych. Oczekiwaniem organizatorów konferencji było również wyznaczenie kierunków dalszych działań dla Alliance.
- 20-21 XI 2008 r. - w Roubaix we Francji odbyła się konferencja poświęcona kradzieżom w archiwach i nielegalnemu handlowi archiwaliami, w ramach działalności EAG Working Group – Protection of Archival Holdings from Theft – zajmującej się problemami ochrony zbiorów archiwalnych przed kradzieżami.

AGAD

- 20-21 XI 2008 r. – Roubaix, na europejskim sympozjum pn. “The thefts of archives and their illicit trade” A. Czajka wygłosiła referat pt. *The thefts of archives and their illicit trade - What comes after guidelines ?*;
- 10-12 XII 2008 r. - H. Wajs uczestniczył w Forum nt. *Information and records management in Europe: achievements and new directions*, Tuluza (Francja).

AP W KATOWICACH

- 21 XI 2008 r. – B. Kalinowska-Wójcik uczestniczyła w konferencji nt. *Einfluss der Industrialisierung oberschlesischer Gebiete auf die Entwicklung der Städte in Kreis Pless – Deutsch-polnische Tagung: Region Und Industriegesellschaft: Oberschlesien im 19. und 20 Jh.* Ruhr-Universität Bochum (Niemcy).

AP W SZCZECINIE

- 2–4 X 2008 r. – Grażyna Lupa i Justyna Janczak z pracowni konserwacji uczestniczyły w międzynarodowej konferencji naukowej w Toruniu poświęconej nowatorskim metodom konserwacji papieru.

AP WE WROCŁAWIU

- 7-9 XI 2008 r. – kierownik Oddziału IV archiwum Dorota Sokołowska wzięła udział w konferencji naukowej pt. „Lausitzer Archivlandschaften”, zorganizowanej z okazji jubileuszu

75-lecia powstania filii archiwum drezdeńskiego w Bautzen (Staatsfilialarchiv Bautzen). Wygłosiła tam referat pt. „Quellen zur Geschichte der Ober- und Niederlausitz im. Staatsarchiv Wrocław (Breslau)”. Konferencja połączona była z sesją jesienną Górnośląskiego Towarzystwa Nauk (Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften).

7. Realizacja programów i projektów

NDAP

- 12 XII b.r. w ramach realizacji projektu pt. „Dokumentalne dziedzictwo Radziwiłłów” w Nieświeżu na Białorusi odbyło się drugie posiedzenie Międzynarodowej Rady ds. Wirtualnej Rekonstrukcji Dziedzictwa Dokumentacyjnego i Bibliotecznego Ordynacji Nieświeskiej Radziwiłłów. Spotkanie zostało zorganizowane przez Białoruskie Centrum Naukowo-Badawcze Dokumentacji Elektronicznej przy udziale Muzeum Historycznego w Nieświeżu oraz współpracy białoruskiego Narodowego Komitetu ds. UNESCO. Podczas spotkania omówiono stan prac inwentaryzacyjnych i katalogowych nad zbiorami radziwiłłowskimi oraz ustalono zakres prac, jakie zostaną podjęte przez partnerów w roku 2009.

NAC

- 30 X 2008 r. – nawiązano współpracę z Biurem Wydawnictw Komisji Europejskiej, w ramach której Narodowe Archiwum Cyfrowe podpisało umowę z Komisją Europejską, która daje NAC wyłączną licencję na NAC przetłumaczenie standardu MODEL REQUIREMENTS FOR THE MANAGEMENT OF ELECTRONIC RECORDS: UPDATE AND EXTENSION 2008 — MOREQ2 SPECIFICATION na język polski.

AP W KATOWICACH

- Rok 2008 był drugim z kolei rokiem realizacji projektu unijnego pt. „Ochrona i konserwacja cieszyńskiego dziedzictwa piśmienniczego” finansowanego ze środków EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Gospodarczego. Zakończono zadania związane z konserwacją masową, tj. zakończono proces dezynfekcji oraz czyszczenie akt. W Centrali w Katowicach znajduje się jeszcze niewielka część akt pozostawionych w celu zdigitalizowania lub przeprowadzenia konserwacji jednostkowej. W ramach projektu: 1. Przeprowadzono dezynfekcję indywidualną 353 pergaminów i fizyczne zabezpieczenie dokumentów poprzez umieszczenie każdego z nich w pudłach bezkwasowych dostosowanych wymiarami do dokumentów; 2. Przeprowadzono czyszczenie 420 m.b. akt, 2552 arkuszy map i 200 m.b. książek; 3. Przetransportowano 500 m.b. akt z Katowic do Cieszyna; 4. Zmikrofilmowało 34.538 stron akt i wykonano 53.830 skanów; 5. Opracowano 1300 luźnych dokumentów z okresu kancelarii austriackiej i wpisano do bazy danych; 6. Skatalogowano 2188

woluminów ze zbiorów biblioteki Oddziału w Cieszynie; 7. Zakończono prace konserwatorskie 11 obiektów prowadzone przez pracownie konserwatorskie w innych archiwach państwowych. Zainstalowano w Oddziale w Cieszynie monitoring klimatu i założono żaluzje na okna w magazynie Oddziału.

AP W RZESZOWIE

- Udział we wspólnym opracowaniu niemiecko-polskiego projektu pt. „Cztery tygodnie września. Społeczeństwo Rzeszowa i Bielefeldu we wrześniu 1939”.

AP W SUWAŁKACH

- Opracowano i wpisano do bazy danych informacji o polonicach dane o 146 zespołach, które są przechowywane w archiwach litewskich, Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym w Wilnie (Lietuvos valstybės istorijos archyvas) i Litewskim Centralnym Archiwum Państwowym w Wilnie (Lietuvos centrinis valstybės archyvas), w ramach przedsięwzięcia koordynowanego przez NDAP pn. *Reconstitution of the Memory of Poland*.

8. Współpraca z ośrodkami polonijnymi

NDAP

- XI 2008 r. z roboczą wizytą do instytucji polskich działających w USA udali się Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, dr Sławomir Radoń i jego zastępca, dr Barbara Berska. W trakcie ich kilkudniowego pobytu zorganizowano spotkania z przedstawicielami Muzeum Polskiego w Chicago, Instytutu im. Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku, Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce oraz Konsulem RP w Nowym Jorku. Najwięcej uwagi poświęcono dalszej współpracy w Instytucie Piłsudskiego, w tym realizacji wspólnego projektu dotyczącego digitalizacji kolekcji archiwalnych rozproszonych między archiwum Instytutu i archiwa krajowe.
- 1-12 XII 2008 r. – Dorota Kotowicz przeprowadziła rozpoznanie dokumentacji Ośrodka Dokumentacji Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie, w ramach współpracy NDAP z Ośrodkiem.
- W ostatnim kwartale roku kontynuowano prace archiwalno-inwentaryzacyjne w ramach programu pomocy dla ośrodków polonijnych gromadzących archiwalia ważne dla historii Polski. Archiwiści z kraju pracowali w tym okresie w: Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku, Stowarzyszeniu Weteranów Polskich w Nowym Jorku, Bibliotece Polskiej w Londynie, Studium Polski Podziemnej w Londynie, Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych w Rzymie, Muzeum Polskim w Raperswilu, Bibliotece Polskiej w Paryżu, Polskiej Misji Katolickiej w Paryżu, Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii.

AGAD

- 19 IX - 4 X 2008 r. – dr hab. J. Gaul w dniach przebywał w Wiedniu, gdzie przeprowadził rejestrację poloników w Archiwum Parlamentu (w ramach programu pn. „Reconstitution of the memory of Poland”);
- 29 IX - 14 XII 2008 r. – dr M. Kulecki przebywał w Bibliotece Polskiej w Paryżu. Celem pobytu było zapoznanie się z potrzebami Biblioteki w zakresie opracowywania przechowywanych tam materiałów o charakterze archiwalnym, a także unowocześnienia i melioracji materiałów już opracowanych;
- 29 IX - 29 X 2008 r. – I. Kotala z CLKA przebywała w Bibliotece Polskiej w Paryżu, gdzie wykonała ekspertyzę konserwatorską zasobu rękopiśmiennego obejmująca opis stanu zachowania archiwaliów, opisy konserwatorskie, dokumentację fotograficzną oraz zalecenia konserwatorskie.

AAN

- 4 -14 X 2008 r. – T. Krawczak przebywał w Londynie, gdzie zajmował się przygotowaniem do transportu do AAN kolejnych partii zbiorów A. i M. Białkiewiczów.
- 19 X - 28 XII 2008 r. – D. Wierzchoś przebywał w Nowym Jorku. Zajmował się opracowaniem i wprowadzeniem do bazy danych Archiwum Osobowego Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej. Zinventaryzował 642 j.a. – 6,44 m.b.;
- 28 X - 19 XI 2008 r. – J. Annusewicz przebywała na delegacji w Stowarzyszeniu Weteranów Armii Polskiej w Nowym Jorku. Zajmował się opracowaniem i wprowadzaniem do bazy danych Archiwum Osobowego SWAP. Opracował 656 j.a. i 3,74 m. Uczestniczył również w uroczystościach kulturalnych SWAP i Instytutu Piłsudskiego w Nowym Jorku. Nawiązał współpracę z Polskim Instytutem Naukowym w celu przekazania do zasobu AAN egzemplarzy kwartalnika naukowego PIN „Polish Review”;
- 3-10 XI 2008 r. – M. Olczak przebywał w Stanach Zjednoczonych Ameryki (Sea Cliff, Nowy Jork, Pittsburgh, Chicago, Detroit), gdzie przygotowywał do przejęcia archiwalia tamtejszych polskich środowisk kombatanckich. Z siedziby Stowarzyszenia Polskich Kombatantów odebrano akta Koła AK w Pittsburgu, na które składa się z 12 j.a. o rozmiarze 0,30 m. Przekazał je prezes SPK w Ameryce, członek Rady Instytutu Józefa Piłsudskiego Janusz Krzyżanowski;
- 7-9 XI 2008 r. – w Chicago przygotowano do przewiezienia do AAN materiały archiwalne Koła AK w Chicago (16 j.a. – 1 m.b.) oraz spuściznę archiwalną po Stanisławie Błaszczaku ps. Róg (0,50 mb dokumentacji). Na zaproszenie Prezesa Zarządu Okręgu AK w Ameryce p. Janusza Zadarnowskiego wzięto udział w zebraniu Zarządu Okręgu AK w Ameryce. Zebranie poświęcone było m.in. sprawie przekazania archiwaliów akowskich do Kraju. Zaprezentowano na nim rolę Archiwum Akt Nowych w gromadzeniu dokumentacji

dotyczącej walki o niepodległość Polski. Władze Okręgu AK w Ameryce potwierdziły chęć przekazywania archiwaliów akowskich do AAN, w tym tych zdeponowanych czasowo w Orchard Lake. Prezes Janusz Zadarnowski przekazał trzy segregatory akt Zarządu Koła AK w Ameryce;

- 9 XI 2008 r. – pracownicy AAN wzięli udział w uroczystościach z okazji Narodowego Święta Niepodległości w Domu Harcerskim w Chicago. Otrzymano również relacje i dokumenty po Tadeuszu Sokołowskim ze Zgrupowania „Róg” (1 j.a.) i Jerzym Polaninie z batalionu „Chrobry I” (1 j.a.).

AP W GDAŃSKU

- 6 X - 05 XII 2008 r. – Monika Panter - w ramach współpracy pomiędzy NDAP a instytucjami polonijnymi – przebywała w Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii w Marly. W trakcie pobytu uporządkowała 451 j.a. - 5 m.b. dokumentacji.

AP W KATOWICACH

- 14 XI 2008 r. – zostało podpisane „Wspólne Oświadczenie o współpracy i rozwoju przyjaznych stosunków pomiędzy Województwem Śląskim a Krajem Związkowym Północna Nadrenia-Westfalia, dzięki któremu Archiwum Państwowe w Katowicach uzyskało podstawy prawne do współpracy między archiwami (AP Katowice a Landesarchiv Nordrhein-Westfalen) w zakresie metodyki pracy i konserwacji. Oddziały w Cieszynie i Raciborzu współpracują z przygranicznymi archiwami czeskimi i słowackimi tj. Archiwum Ziemskim w Opawie i jego oddziałem w Karwinie oraz Archiwum Państwowym w Žilinie. Współpraca ta dotyczy w przypadku Oddziału w Cieszynie głównie metodyki opracowania archiwaliów wytworzonych przez instytucje, działające w okresie monarchii austriackiej, a których akta przechowywane są w polskim Cieszynie, a w przypadku Oddziału w Raciborzu akt pruskich przechowywanych w Opawie. Współpraca ta nie ma sformalizowanego charakteru. Pewną formą współpracy jest również realizowanie dla Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku prac związanych z digitalizacją akt powstańców śląskich przechowywanych w Instytucie.

AP W LUBLINIE

- 15 IX - 14 XII 2008 r. - Łukasz Mulak, młodszy archiwista w Oddziale II informacji archiwalnej Archiwum Państwowego w Lublinie, w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w Londynie, gdzie prowadził prace nad opracowaniem zespołów akt: Polska Partia Socjalistyczna Centralny Komitet Zagraniczny 1941-1990 [1991-2003], Związek Rzemieślników i Robotników Polskich w Wielkiej Brytanii 1943-1997 oraz spuścizn archiwalnych Franciszka Smereczyńskiego i Bronisława Skalaka, działaczy Polskiej Partii Socjalistycznej.

AP W PŁOCKU

- 29 IX - 16 XII 2008 r. - Jolanta Leśniewska, kierownik Oddziału w Kutnie, przebywała w Studium Polski Podziemnej w Londynie w ramach współpracy NDAP z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, gdzie podczas 2,5 miesięcznego pobytu uporządkowała akta Koła b. Żołnierzy Armii Krajowej z lat 1945-2000 /340 j.a - 3,20 m.b../ oraz wykonała 8797 skanów dokumentów z zasobu SPP i Instytutu gen. Wł. Sikorskiego. Pobyt w SPP w Londynie umożliwił również zapoznanie się ze stosowaną tam bazą danych ADLIB, która jest zintegrowanym systemem informacji o zespole.

AP W PRZEMYŚLU

- 15 IX - 14 XII 2008 r. – pracownik APP mgr Elżbieta Laska przebywała w Bibliotece Polskiej POSK w Londynie w ramach programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dot. pomocy instytucjom polonijnym, gdzie opracowywała dokumentację fotograficzną.

AP W SZCZECINIE

- 20-31 X 2008 r. – Anna Łazarek przebywała na stypendium w Azerbejdżanie, podczas którego kontynuowała kwerendę dotyczącą poloników w tamtejszych archiwach w ramach programu RMP.
- X 2008 r. – archiwum, na prośbę Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie, przekazało skany dokumentów i fotografii zamieszczonych na wystawie zorganizowanej w 90-lecie odzyskania niepodległości „Odważmy się być wolnymi”.

AP WE WROCŁAWIU

- 2-31 X 2008 r. – dr Roman Stelmach z AP we Wrocławiu przebywał na wyjeździe służbowym w Archiwum Narodowym w Pradze. Rejestrował akta i dokumenty do dziejów Śląska i Polski, a także materiały do dziejów Łużyc, dokumenty sekularyzowanych klasztorów oraz dokumenty czeskiego Gubernium.

9. Umowy

- 15 X 2008 r. w trakcie wizyty Pani Teony Iashvili, Dyrektora Archiwum Narodowego Gruzji zostało podpisane memorandum o współpracy archiwalnej między NDAP i polskimi archiwami państwowymi a archiwami gruzińskimi. Pani Iashvili wyraziła głębokie zainteresowanie nawiązaniem bliższej współpracy i wykorzystaniem doświadczeń polskich archiwów, zwłaszcza w zakresie digitalizacji zasobów archiwalnych oraz konserwacji dokumentów. Archiwum Narodowe Gruzji jest też miejscem przechowywania wielu poloników, które czekają na bliższe rozpoznanie przez polskich archiwistów. Na 2009 r.

została zaplanowana wizyta delegacji gruzińskiej w centralnych archiwach państwowych w Warszawie oraz rewizyta zastępcy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych w Gruzji w celu ustalenia dalszych kierunków współpracy.

- 17 X 2008 r. w siedzibie Ambasady Ukrainy w Warszawie miało miejsce uroczyste podpisanie nowego porozumienia o współpracy między Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych a Państwowym Komitetem Archiwów Ukrainy. W trakcie spotkania omówiono dotychczasowe obszary współpracy oraz plany na przyszłość. Zawarta umowy daje możliwość realizowania wielu wspólnych projektów zarówno w zakresie wymiany osobowej archiwistów, organizowania konferencji i seminariów naukowych, jak też wspierania idei wspólnego dziedzictwa archiwalnego oraz wymiany kopii materiałów archiwalnych. W oparciu o nowo podpisany dokument w listopadzie 2008 r. doszło do powołania polsko-ukraińskiej grupy ekspertów, która ma się zająć realizacją programu wspólnego dziedzictwa archiwalnego.

WZ (NDAP)

10. Nabytki

- W 2008 r. kontynuowano działania, głównie wśród polskich środowisk emigracyjnych i kombatanckich, mające na celu uchronienie zbiorów od zniszczeń i przejęcie ich do narodowego zasobu archiwalnego. Większość nabytków trafiła do Archiwum Akt Nowych. Jako darowizny dla polskich archiwów państwowych przejęto spuściznę po Halinie Martinowej z Londynu, fragment Archiwum Potockich przewieziony z Nowego Jorku oraz kilka spuścizn po działaczach polskich w USA. W jednym przypadku dokonano zakupu, wykorzystując środki finansowe z MKiDN. W ten sposób do zasobu AAN trafił jeden z cenniejszych nabytków, jakim było archiwum Zofii i Stefana Korbońskich, obejmujące głównie materiały dotyczące działalności politycznej i publicystycznej Stefana Korbońskiego w okresie powojennym. Ponadto Dyrektor Generalnego Bawarskich Archiwów Państwowych przekazał za pośrednictwem Konsulatu Generalnego RP w Monachium pochodzący z 1777 roku wyciąg z księgi wyroków trybunału koronnego w Lublinie (Dokument ten uzupełni zasób AGAD lub AP Lublin). Do Archiwum Głównego Akt Dawnych trafiła przekazana przez Polski Instytut Naukowy w Nowym Jorku dokumentacja „Archiwum Potockich” (348 j.a. o rozmiarze 4,82 m.b.)

WZ (NDAP)

11. Wypożyczenia materiałów archiwalnych za granicę

- W roku 2008 rzadko dochodziło do wypożyczeń materiałów archiwalnych poza granice kraju. Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych wydał 2 zezwolenia na czasowy wywóz dokumentów archiwalnych w związku z organizowanymi ekspozycjami historycznymi. Wypożyczono łącznie 88 dokumentów archiwalnych, w tym 48 pochodziło z zasobu

Fundacji "Polsko-Niemieckie Pojednanie". Były one prezentowane w kilku ośrodkach niemieckich na wystawie "Zachować Pamięć. Praca przymusowa i niewolnicza obywateli polskich na rzecz II Rzeszy w latach 1939-45".

- Z kolei z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie wypożyczono do Niemiec 40 obiektów, które trafiły na wystawę pt. „Zamki i rezydencje na Pomorzu”.

WZ (NDAP)

II. KRAJU

1. Z prac zespołów naukowych

NDAP

- W IV kwartale 2008 r. odbyły się 2 posiedzenia Zespołu naukowego do opracowania wskazówek metodycznych dla dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuraturę i notariat.
 - Na posiedzeniu w dniu 5 listopada omówiono uwagi do projektu wskazówek dotyczących zasad opracowania zespołów archiwalnych prokuratur, wytworzonych od XIX do XXI wieku. Uwagi zostały zgłoszone przez poszczególne archiwa państwowe, Centralną Komisję Metodyczną oraz Centralny Ośrodek Informacji Archiwalnej. Członkowie Zespołu zatwierdzili ostateczny tekst projektu wskazówek.
 - Posiedzenie w dniu 2 grudnia było spotkaniem kończącym kadencję Zespołu. Uczestnicy posiedzenia przedyskutowali i ustalili poprawki do nowelizowanych *Wskazówek metodycznych w sprawie ustalania nazw i granic chronologicznych zespołów archiwalnych sądów, wytworzonych od XIX do XXI w., przechowywanych w archiwach państwowych oraz Wskazówek metodycznych w sprawie ustalania nazw i granic chronologicznych zespołów archiwalnych prokuratur, wytworzonych od XIX do XXI w.* Na posiedzeniu podsumowano również wyniki prac Zespołu, który w latach 2003-2008 opracował w sumie 5 przepisów metodycznych.

AP W KATOWICACH

- S. Krupa była członkiem Centralnej Komisji Metodycznej oraz zespołu naukowego ds dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuratury i notariaty;
- R. Banduch uczestniczył w pracach zespołu do opracowania projektu nowej ustawy archiwalnej w zakresie zagadnień archiwalnych;
- A. Dudek brał udział w pracach zespołu do spraw mikrofilmowania materiałów archiwalnych w ramach Wieloletniego Programu Rządowego „Kwaśny papier” realizowanego w archiwach państwowych.

AP W KOSZALINIE

- 12 XII 2008 r. – Joanna Chojecka, dyrektor AP, powołana w styczniu 2008 r. do udziału w pracach zespołu naukowego NDAP „Informatyka i Archiwa”, zaprezentowała sprawozdanie z prac grupy Edukacja Archiwalna pt. „Jak zostać archiwistą, czyli kilka uwag do systemu kształcenia archiwistów w Polsce”.

AP W RZESZOWIE

- 12 XII 2009 r. Marek Gieroń wziął udział w pracach zespołu „Informatyka i Archiwa”.

AP W SZCZECINIE

- 22–23 X 2008 r. – dr Paweł Gut uczestniczył w kolejnych obradach zespołu naukowego ds. opracowania wytycznych metodycznych dla materiałów sfragistycznych w archiwach państwowych. Spotkanie zespołu odbyło się w Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze.

AP W ZIEOLNEJ GÓRZE

- St. kustosz Archiwum Państwowego w Zielonej Górze Mieczysław Szyłko uczestniczył w pracach zespołu naukowego do spraw opracowania wskazówek metodycznych dla dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuraturę i notariat.

2. 200 lat AGAD i Archiwów Państwowych

16 października 2008 r. w siedzibie Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie przy ul. Długiej 7 odbyły się uroczystości poświęcone dwusetnej rocznicy powołania Archiwum Ogólnego Krajowego dekretem księcia warszawskiego Fryderyka Augusta z 2 września 1808 r. Stało się to okazją do świętowania zarówno 200-lecia AGAD, jak i całej sieci archiwów państwowych. Przybyłych gości, a szczególnie dyrektorów archiwów narodowych z 19. krajów Europy i świata, uroczyste przywitał Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej głos zabrał Pan Andrzej Klarkowski i odczytał list gratulacyjny Głowy Państwa skierowany do wszystkich polskich archiwistów. Następnie w imieniu Premiera Donalda Tuska list gratulacyjny, przesłany na ręce Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych dr. Sławomira Radonia, odczytał Adam Leszkiewicz, Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Minister Tomasz Merta z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego podziękował wszystkim archiwistom nie tylko za ich wielką pracę nad zachowaniem pamiątek przeszłości, ale ważną także dla lepszego rozumienia współczesności i wyborów jutra. Swą obecnością święto archiwistów zaszczytili liczni przedstawiciele świata kultury, nauki i polityki, m.in.: Stefan Niesiołowski – Wicemarszałek Sejmu RP, Janusz Kochanowski – Rzecznik Praw Obywatelskich, Janusz Kurtyka – Prezes IPN, Jan Dzięgielewski – Przewodniczący Rady Archiwalnej, a także przedstawiciele samorządu i wielu zaprzyjaźnionych instytucji. Wykład inauguracyjny pt. „Archiwa – państwo. 200 lat na straży pamięci narodowej” wygłosił prof. Władysław Stępnik.

Drugiego dnia (17 października) odbyła się sesja naukowa „Archiwa wczoraj, dziś i jutro”. Konferencję otworzył Dyrektor Archiwum Głównego Akt Dawnych dr Hubert Wajs wystąpieniem na temat archiwów Rzeczypospolitej Szlacheckiej. Następnie Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych dr Sławomir Radoń wygłosił referat pt. „Archiwa polskie. Stan aktualny, perspektywy rozwoju”. Ostatnim z prelegentów był Dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego dr Nikodem

Bończa-Tomaszewski, który przedstawił prezentację pt. „Archiwa cyfrowe w społeczeństwie informacyjnym”.

Z okazji jubileuszu przygotowano również wystawę pt. „Rzeczpospolita wielu narodów”. Była ona prezentowana w dniach 16-30 października 2008 r. w siedzibie AGAD. Ekspozycja ukazywała wybrane aspekty życia wielonarodowej i wielowyznaniowej Rzeczypospolitej z XVI-XVIII w. Znalazły się na niej najważniejsze akta dokumentujące potęgę Rzeczypospolitej, jej blaski i cienie oraz ukazujące upadek państwa. Podkreślono znaczenie integracyjnej roli języka polskiego w tym rozległym i zróżnicowanym państwie, co ukazano poprzez dokumenty dotyczące przedstawicieli różnych narodów zamieszkujących Rzeczpospolitą. Wystawie towarzyszył drukowany katalog. Zwiedziło ją ponad 900 osób.

W ramach obchodów jubileuszu AGAD w dniu 23 października miała miejsce konferencja naukowa nt. „Rola Archiwum Głównego Akt Dawnych w badaniach historycznych i archiwalnych w XIX–XXI wieku”. Referaty wygłosili naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego, UKSW w Warszawie, UMK w Toruniu, Uniwersytetu Gdańskiego, Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztor w Pułtusku, IH PAN w Warszawie oraz AGAD. Planowane jest opublikowanie materiałów pokonferencyjnych w księdze jubileuszowej archiwum.

(AGAD,NDAP)

3. Wystawa „STOP papyrolizie! Przeciwdziałanie degradacji kwaśnego papieru w Bibliotece Jagiellońskiej”

Od dnia 25 listopada 2008 roku w siedzibie Archiwum Państwowego w Katowicach można było oglądać wystawę przygotowaną przez Klinikę Papieru Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie pt. „STOP papyrolizie! Przeciwdziałanie degradacji kwaśnego papieru w Bibliotece Jagiellońskiej” opowiadającej o ratowaniu zbiorów archiwalnych i bibliotecznych w pracowniach masowego odkwaszania papieru.

Organizatorzy przedstawili na czym polega rozpad kwaśnego papieru, który dotyczy przede wszystkim zbiorów bibliotecznych i archiwalnych z XIX i XX wieku, kiedy nastąpiły zmiany w technologii produkcji papieru. Wytwarzanie ręczne poszczególnych arkuszy zastąpiono maszyną do produkcji nieprzerwanej wstęgi papieru. Zaczęto używać kleju żywicznego, a chcąc uzyskać jego osiadanie na włóknach (tworzących strukturę papieru) wprowadzono siarczan glinu o kwaśnym odczynie. Spowodowało to zmianę środowiska produkcji papieru na kwaśne. Wpłynęło to na zmniejszenie kosztów produkcji, jednak bardzo obniżyło jakość papieru. Widocznymi objawami skutków degradacji kwaśnego papieru w zbiorach archiwalnych jest zażółcenie papieru oraz jego kruchość, a co za tym idzie liczne uszkodzenia mechaniczne papieru: ubytki, przedarcia czy pęknięcia kart, występujące zwłaszcza przy krawędziach. Te zniszczenia wymuszają zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania, udostępniania, konserwacji (w tym

odkwaszania) zbiorów archiwalnych oraz rozpoczęcie ich digitalizacji i mikrofilmowania. Ważnym elementem ochrony zakwaszonych archiwaliów, poza ich masowym odkwaszaniem, jest więc dążenie do przeniesienia ich na nośniki wtórne i udostępnianie jedynie kopii istniejącego dokumentu. W odróżnieniu od książek archiwalia najczęściej występują tylko w jednym egzemplarzu, czyli są niepowtarzalne. Dlatego tak istotne jest zachowanie oryginału dokumentu w dobrym stanie.

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych jest, obok Biblioteki Narodowej i Uniwersytetu Jagiellońskiego, inicjatorem Wieloletniego Rządowego Programu Kwaśny Papier. W jego ramach w archiwach państwowych otwarte zostały cztery pracownie masowego odkwaszania papieru: w Centralnym Laboratorium Konserwacji Archiwaliów przy Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Archiwum Państwowym w Gdańsku Oddział w Gdyni oraz w Archiwum Państwowym w Katowicach. W pracowniach jest stosowana technologia masowego odkwaszania wodorowęglanem magnezu w kąpeli wodnej, opracowana przez niemiecką firmę Neschen. Ich celem jest ratowanie na masową skalę XIX i XX-wiecznych dokumentów, które w wyniku działania niekorzystnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych uległy zakwaszeniu. Należy dodać, że metoda opracowana przez firmę Neschen jest przyjazna środowisku i człowiekowi. Zagrożone zniszczeniem akta poddawane są w pracowni kompleksowym zabiegom. Zastosowany w technologii C900 roztwór odkwaszający nie tylko tworzy w papierze rezerwę alkaliczną, lecz również wzmacnia papier, dzięki dodatkowi metylocelulozy. Natomiast substancje utrwalające oraz obniżona temperatura procesu zabezpieczają tusze i atramenty przed rozmyciem w wodzie w trakcie odkwaszania. Karty, po oczyszczeniu i kąpeli odkwaszającej w maszynie C900, są prasowane i reperowane a następnie przepakowywane do bezkwasowych teczek i pudeł. Wszystkie te zabiegi pozwalają zabezpieczyć na wiele lat cenne archiwalia.

W pracowni w Archiwum Państwowym w Katowicach rocznie odkwaszać będzie się co najmniej 350 tysięcy arkuszy formatu A4. Obok pomieszczeń, w którym znajdują się urządzenie C900 oraz pracownie pomocnicze, przygotowano również pracownię dla urządzenia zwanego bookkeeper, które pozwoliłoby na konserwację poszytów lub książek bez konieczności rozszywania, rozklejania ich na poszczególne karty - metodę tę opracował Richard Spatz w 1980 r.

(AP w Katowicach)

4. WPR „Kwaśny papier” – kopiowanie materiałów archiwalnych

Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier” był realizowany w archiwach państwowych w latach 2000-2008. W jego pierwszej fazie prace koncentrowały się na działaniach konserwatorskich, zaś sprawy mikrofilmowania traktowano marginalnie. W tym okresie było ono wykonywane przez wyspecjalizowane w tej dziedzinie Archiwum Dokumentacji Mechanicznej.

W ramach programu, dla archiwum tego zakupiono specjalistyczne urządzenia do obróbki chemicznej i naświetlania taśmy mikrofilmowej, stoły montażowe z czytnikami i sklejkami ultradźwiękowymi, kamery mikrofilmowe, urządzenia do pomiaru gęstości optycznej negatywu itp. W następnych latach do programu przystępowały kolejne archiwa państwowe. W latach 2004-2007 uczestniczyło w nim 11 archiwów, a w ostatnim roku realizacji programu brały w nim udział już 23 archiwa państwowe.

Postęp technologiczny i zwiększająca się dostępność urządzeń służących do digitalizacji materiałów archiwalnych sprawiły, że program mikrofilmowania archiwaliów rozszerzono o ich digitalizację. Od tej pory można zatem mówić o programie kopiowania, a nie tylko mikrofilmowania materiałów archiwalnych. Nowe zadania spowodowały konieczność zakupu urządzeń do digitalizacji, w tym skanerów wraz z zestawami komputerowymi i specjalistycznym oprogramowaniem, serwerów, urządzeń do masowego przechowywania zasobów cyfrowych itp. Wiodącą rolę w programie również w tym zakresie pełniło ADM, które w 2008 r. zostało przekształcone w Narodowe Archiwum Cyfrowe. Ścisłe współpracowały z nim pozostałe archiwa państwowe biorące udział w programie, zwłaszcza AP w Poznaniu, którego pracownia digitalizacyjna pełni rolę zaplecza technologicznego dla NAC.

Dostrzegając znaczenie kopiowania archiwaliów w całym programie „Kwaśny papier”, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, zarządzeniem Nr 1 z dnia 14 I 2008 r. powołał komisję do spraw mikrofilmowania materiałów archiwalnych w ramach WPR „Kwaśny papier”, realizowanego w archiwach państwowych. Jej zadaniem było opracowanie raportu o realizacji mikrofilmowania w okresie przed powołaniem komisji, modyfikacja zasad typowania materiałów archiwalnych do zabezpieczania w procesie mikrofilmowania i skanowania, opiniowanie wniosków archiwów państwowych o przydział środków finansowych na działania związane z kopiowaniem materiałów archiwalnych, koordynacja i nadzorowanie prac związanych z mikrofilmowaniem i skanowaniem archiwaliów oraz opracowanie raportu końcowego z realizacji programu „Kwaśny papier” w zakresie kopiowania materiałów archiwalnych.

Jak wspomniano, w 2007 r. kopiowanie materiałów archiwalnych odbywało się w 11 archiwach. W roku 2008 w znaczącym stopniu udało się poszerzyć tę listę, bowiem w programie wzięły udział już 23 archiwa państwowe, a kolejne zadeklarowały chęć włączenia się do projektu.

Udział archiwów państwowych w WPR „Kwaśny papier” należy uznać za bardzo owocny. Pozyskane środki finansowe przyczyniły się do zmikrofilmowania i skopiowania kilku milionów dokumentów pochodzących z XIX-XX w. Zakupione ze środków programu urządzenia do kopiowania materiałów archiwalnych będą wykorzystywane do tych celów także w latach następnych, już po zakończeniu programu.

Jacek Krochmal (AGAD)

5. Warsztaty „Archives 2.0”

Dnia 26 listopada 2008 r. w AGAD odbyły się warsztaty pod nazwą „Archives 2.0”, będącą nawiązaniem do „Web 2.0”, czyli Internetu, w którym zawartość może być współtworzona także przez odbiorców. Podobne projekty są realizowane w innych Instytucjach Pamięci, np. w Bibliotekach jako „Library 2.0”.

Celem spotkania była dyskusja o możliwościach i problemach, jakie użytkownikom archiwów stwarza rozwój technologii internetowych. Gdzie jest miejsce archiwów między sieciami społecznościowymi a semantycznym Internetem. Na spotkaniu mówiono o doświadczeniach instytucji wchodzących w interakcje z odbiorcami/użytkownikami, nowych możliwościach udostępniania informacji archiwalnej oraz korzyściach, jak również jakie niesie ze sobą wykorzystanie „wspólnej mądrości” – nie tylko poprzez łączenie wiedzy zgromadzonej w różnych archiwach, lecz także poprzez odwołanie się do wiedzy odbiorców/użytkowników. Zastanawiano się jak wygląda oferta archiwów tym zakresie np. dla genealogów we Francji (Anna Laszuk, *Użytkownicy współtwórcami (w archiwach francuskich)*); jakie są doświadczenia, a jakie ograniczenia np. w NASK-u, z którą to Siecią Archiwa państwowe pracują już blisko dekadę (*Społeczności portalu Polska.pl*), jak rozwijał się ArchNet (Adam Baniecki, *ArchNet branżowy portal archiwistów*). Zwracano też uwagę na standaryzację, konieczną w tego typu przedsięwzięciach oraz na nowe możliwości i oczekiwania związane z ochroną i popularyzacją dziedzictwa narodowego, które wiążą się coraz bardziej z mobilnością platformy i zagadnieniami e-learningu.

Materiały z tych warsztatów dostępne są pod adresem internetowym:
<http://adacta.archiwa.net/file/2009archives20/archives.html>

Hubert Wajs (AGAD)

6. Informacje o zasobie archiwalnym dostępne w Internecie

W 2008 r. po raz kolejny udostępniono w Internecie (www.archiwa.gov.pl) scalone bazy danych. Wykonano też nową wyszukiwarkę danych z bazy Ewidencje Ludności w Archiwaliach (ELA). Umożliwia ona wyszukiwanie opisów spisów ludności przechowywanych w archiwach państwowych; w sumie baza obejmuje prawie 53 tys. opisów. W związku z udostępnieniem w Internecie bazy danych ELA zmodyfikowano także wyszukiwarkę ogólną, która od 2008 r. umożliwia jednoczesne wyszukiwanie informacji w opisach zespołów, inwentarzach archiwalnych, opisach akt stanu cywilnego i spisów ludności.

Baza danych System Ewidencji Zasobu Archiwalnego (SEZAM) udostępniona została w Internecie po raz ósmy. Obecnie zawiera informacje o narodowym zasobie archiwalnym przechowywanym we wszystkich archiwach państwowych w Polsce oraz w: Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i Oddziale w Poznaniu, Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk

i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Archiwum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, Archiwum Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Stowarzyszeniu Archiwum „Solidarności” i Zarządzie Oddziału Związku Sybiraków w Łodzi, Głównej Bibliotece Lekarskiej, Fundacji „Tygodnika Powszechnego” i Archiwum Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku i Polskim Instytucie Naukowym w Nowym Jorku, Archiwum Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, Centralnym Archiwum Polonii w Orchard Lake i Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie – w sumie o 98 instytucjach, ok. 90,5 tys. zespołów i zbiorów (włączając szczątki zespołów – ponad 102 tys.), z pominięciem wakatów jest to odpowiednio: ponad 83,5 tys. i prawie 94 tys.

Archiwa prezentują w Internecie coraz więcej kopii cyfrowych własnych dokumentów, głównie w ramach projektów „Skarby archiwów polskich”, „Miasta w dokumencie archiwalnym” i „U źródeł polskiej demokracji” (www.polska.pl) oraz we własnych serwisach internetowych. Są one, w miarę możliwości, linkowane ze szczegółowym opisem zespołu w bazie SEZAM .

W 2008 r. realizowano kolejny etap projektu „Miasta w dokumencie archiwalnym”, w ramach którego udostępnione zostały prezentacje 18 miast: Białystok, Bodzentyn, Chęciny, Karczew, Kazimierz Dolny, Lubartów, Maków Mazowiecki, Malbork, Mława, Nasielsk, Przasnysz, Radzymin, Sierpc, Sulejów, Suwałki, Tarnogród, Ujazd i Wieluń.

Po raz siódmy prezentowana jest w Internecie scalona wersja bazy danych Program Rejestracji Akt Metrykalnych i Stanu Cywilnego (PRADZIAD). Zawiera ona informacje o księgach metrykalnych i stanu cywilnego przechowywanych we wszystkich archiwach państwowych oraz: Książnicy Pomorskiej im. Stanisława Staszica w Szczecinie, archiwów diecezjalnych w Łodzi, Płocku, Poznaniu, Szczecinie, Włocławku, Wrocławiu i częściowo w Drohiczynie oraz o księgach metrykalnych wyznania mojżeszowego i rzymskokatolickiego przechowywanych w Urzędzie Stanu Cywilnego m. st. Warszawy - Archiwum (tzw. archiwum zabużańskie). W sumie baza obejmuje ok. 48 tys. opisów ksiąg metrykalnych.

Dzięki opracowanemu w 2007 r. panelowi administracyjnemu możliwe jest udostępnianie w ciągu roku kolejnych inwentarzy archiwalnych wraz ze wstępami. Niestety, taka forma nie spotkała się z dużym zainteresowaniem archiwów. W 2008 r. jedynie kilka z nich przekazało inwentarze do udostępnienia. Kilkanaście inwentarzy usunięto też na wniosek archiwów. Dodano także ponad 300 nowych wstępów do inwentarzy. Nadal dostępne są w Internecie lokalne bazy inwentarzowe nadesłane przez AGAD, AAN i AP w Krakowie. W sumie w końcu 2008 r. w Internecie dostępnych było ponad 23 200 inwentarzy w postaci elektronicznej (wzrost liczby o ok. 600 w porównaniu do 2007 r.). Wstępów do inwentarzy udostępnionych było w sumie prawie 6 tysięcy.

Anna Laszuk (WEI, NDAP)

7.Sprawozdanie z prac Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji

W roku 2008 CKAOD zebrała się na 5 posiedzeniach (11-12 III, 29 VII, 10 X, 21 XI, 16 XII). w toku swoich prac podjęła 51 uchwał. W trakcie posiedzeń CKAOD opiniowała wnioski z archiwów państwowych ws. zatwierdzenia brakowania dokumentacji z zasobu własnego tych archiwów, dyskutowała nad projektem zarządzenia ws. przeprowadzania brakowania dokumentacji z zasobu własnego archiwów państwowych oraz wyrażała swoje stanowisko w sprawach przedkładanych przez Wydział Kształtowania Narodowego Zasobu Archiwalnego NDAP (WKZ).

CKAOD w 2008 r. rozpatrzyła 57 spraw związanych z brakowaniem dokumentacji w archiwach państwowych, w odniesieniu do 43 z nich podjęła decyzje o uznaniu lub nieuznaniu wnioskowanych materiałów za dokumentację posiadającą wartość historyczną. Zdecydowana większość z rozpatrywanych spraw wymagała uzyskiwania przez WKZ dodatkowych uzupełnień i wyjaśnień ze strony archiwów państwowych. Dodatkowo, w 2008 r. członkowie Komisji – po raz pierwszy w kadencji CKAOD – przeprowadzili dwie ekspertyzy w: AP w Opolu i AP w Zielonej Górze.

Od początku prac tej kadencji Komisji, członkowie podkreślali konieczność opracowania nowych procedur związanych z przeprowadzaniem brakowania dokumentacji z zasobu własnego archiwów państwowych. W trakcie analizy obowiązujących przepisów wskazano na sprzeczności między obowiązującymi regulacjami w tym zakresie, stąd, na wspólny wniosek CKAOD i WKZ, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych czasowo cofnął upoważnienie dyrektorom archiwów państwowych do zatwierdzania brakowania dokumentacji z zasobu archiwum państwowego w odniesieniu do dokumentacji wytworzonej po 1950 r., do czasu opracowania nowych procedur w tym zakresie.

CKAOD przygotowała, przy wsparciu WKZ, projekt zarządzenia ws. brakowania dokumentacji z zasobu własnego archiwów państwowych. Po zebraniu uwag od archiwów państwowych i akceptacji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, nowe przepisy zostaną wprowadzone w życie w 2009 r.

CKAOD, na podstawie materiałów przygotowanych przez NDAP, analizowała prace komisji archiwalnej oceny dokumentacji w archiwach państwowych; w niektórych przypadkach CKAOD weryfikowała także decyzje podjęte przez poszczególne komisje (3 sprawy).

W 2008 r. CKAOD wyrażała opinie i zalecenia w następujących sprawach, przedkładanych przez WKZ:

- uznania jednostek organizacyjnych za wytwarzające materiały archiwalne (Centrum Rozwoju Zasobu Ludzkich w Warszawie, jednostki Służby Więziennej),
- wartościowania akt osobowych przez archiwa państwowe,

- czasowego wstrzymania wyrażania zgód przez archiwa państwowe na brakowanie dokumentacji dotyczącej wydanych dowodów osobistych.

Monika Andrasz-Mrozek
Przewodnicząca
Centralnej Komisji Archiwalnej
Oceny Dokumentacji

III. ŻYCIA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

1. Konferencje, sesje, zebrania naukowe

NDAP

- 15-16 X 2008 r. – Kazimierz Schmidt uczestniczył w XI Forum Informatyki w administracji i w instytucjach publicznych, zorganizowanym w Pułtusku przez CPI Sp. z o.o.;
- 23-24 X 2008 r. – w ramach konferencji zorganizowanej w Lublinie przez SAP i UMCS pn. „Kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji w kontekście wdrażania procesu bolońskiego” Ewa Perłakowska wygłosiła referat „Oczekiwania obecnego rynku pracy a kształcenie archiwistów”;
- 27 X 2008 r. – na konferencji zorganizowanej w Warszawie przez IPN pn. „Fotografia w nowoczesnym archiwum” Kazimierz Schmidt wygłosił referat „Standaryzacja opisu fotografii na świecie. Czy dla fotografii cyfrowej i analogowej powinny obowiązywać inne standardy opisu?”;
- 6 XI 2008 r. - Kazimierz Schmidt brał udział w V Forum ADO/ABI „Nowe zjawiska i problemy wykonania obowiązków ochrony danych osobowych” w Warszawie;
- 14 XI 2008 r. – w Zakopanem Kazimierz Schmidt zaprezentował referat pt. „Dokument elektroniczny – rozważania na temat tego co to w ogóle jest i jak różnie może być postrzegane, dlaczego tak ważne są standardowo uporządkowane metadane i co w końcu trafi do archiwum” w ramach warsztatów szkoleniowych Małopolska Platforma Elektroniczna Zintegrowanej Komunikacji Zarządzania Komisariatów Policji;
- 20-21 XI 2008 r. – NDAP zorganizowało w Warszawie seminarium pn. „Aktualne problemy z zakresu nadzoru archiwalnego i przejmowania materiałów archiwalnych”, w którym uczestniczyli pracownicy Wydziału Kształtowania Narodowego Zasobu Archiwalnego: Ewa Perłakowska, Teresa Kantor, Kazimierz Schmidt;
- 28 XI 2008 r. – Kazimierz Schmidt brał udział w prezentacji systemu ZoSIA, zorganizowanej przez NAC w Warszawie;
- 16 XII 2008 r. – Kazimierz Schmidt uczestniczył w konferencji pn. „Archiwizacja dokumentów elektronicznych w praktyce” zorganizowanej w Warszawie;
- 17 XII 2008 r. – w ramach konferencji „Wdrożenie systemów zarządzania dokumentami elektronicznymi w świetle nowelizacji Ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne w Warszawie Kazimierz Schmidt zaprezentował referat pt. „Systemy EZD czyli systemy elektronicznego zarządzania dokumentami w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych i Urzędzie Miasta Częstochowy. Praktyka pracy”.

AGAD

- 13-14 X 2008 r. – w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie odbyła się Międzynarodowa Konferencja „Przeszłość dla Przyszłości. Masowe zabezpieczanie zasobów bibliotek i archiwów”, na której Anna Czajka (CLKA, AGAD) pokazała dwie prezentacje. W pierwszej z nich, nt. „Masowa konserwacja i reprografia – dwie drogi ratowania archiwaliów z XIX i XX wieku w archiwach państwowych” przedstawiła dokonania i doświadczenia archiwów państwowych w dziedzinie konserwacji masowej oraz zabezpieczania archiwaliów z XIX i XX wieku. Druga prezentacja, nt. „Masowa konserwacja w archiwach i bibliotekach – podobieństwa i różnice” dotyczyła problematyki określania kryteriów doboru oraz selekcji materiałów bibliotecznych, a zwłaszcza archiwaliów do masowego odkwaszania i konserwacji. W sytuacji kiedy degradacja papieru na skutek jego zakwaszenia jest realną groźbą utraty części dziedzictwa archiwalnego z XIX i XX w. konieczne jest podejmowanie świadomych i przemyślanych decyzji związanych z wyborem archiwaliów przeznaczonych do ratowania w pierwszej kolejności;
- 9-10 XII 2008 r. – w siedzibie archiwum odbył się Zjazd Konserwatorów Archiwalnych, na którym pracownicy AGAD wygłosili wykłady: I. Kotala, I. Wojciechowska: *Zastosowanie wskaźników Neevela w konserwacji obiektów zagrożonych wżerami atramentowymi*, A. Czajka, *Rekomendacje Międzynarodowej Rady Archiwalnej dotyczące transportu i eksponowania archiwaliów oraz Rekomendacje międzynarodowej grupy roboczej EBNA do spraw zapobiegania kradzieżom w archiwach a zabezpieczenie archiwaliów w pracowni konserwatorskiej*.

AAN

- 7-8 XI 2008 r. – konferencja „Polacy w Ameryce Północnej – 400-lecie” zorganizowana przez Światową Radę Badań nad Polonią, Warszawa, referat wygłosił Krzysztof Smolana;
- 7 XI 2008 r. – odbyła się konferencja pt. „Polska konserwacja w Egipcie i na Bliskim wschodzie”;
- 13-14 XI 2008 r. – na ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. *Koniec Wielkiej Wojny z perspektywy polskiej i obcej*, zorganizowanej przez Uniwersytet Opolski i Instytut Pamięci Narodowej, Anna E. Markert wygłosiła referat pt. „Z pól bitewnych Wielkiej Wojny – Niepodległej. Doświadczenie i oddanie bez granic. Działalność Marii Wittekówny i jej koleżanek”;
- 14 XI 2008 r. – odbyła się II Konferencja Organizacji Kombatantkich, uczestniczyły 2 osoby. Wystąpienie T. Krawczaka;

- 20-21 XI 2008 r. – pracownicy archiwum uczestniczyli w seminarium poświęconemu problemom nadzoru archiwalnego oraz przejmowania materiałów archiwalnych przez archiwa państwowe;
- 27 XI 2008 r. – T. Krawczaka wygłosił referat pt. „ Kościół a Niepodległość Polski” na konferencji w Senacie RP "Twórcy niepodległości 1918-1922";
- 28 XI 2008 r. – pracownicy archiwum uczestniczyli w konferencji pt. „Zintegrowany System Informacji Archiwalnej (Zosia). Nowoczesne zarządzanie informacją o narodowym zasobie archiwalnym;
- 10-11 XII 2008 r. – miało miejsce spotkanie konserwatorów archiwalnych.

NAC

- 28 XI 2008 r. – Obyła się konferencja pt. „Zintegrowany System Informacji Archiwalnej. Nowoczesne Zarządzanie Informacją o narodowym zasobie archiwalnym”. Konferencja była adresowana do archiwów państwowych, w których system jest już testowo wdrażany, a także do wszystkich instytucji, które zarządzają archiwami. Wydarzenie to zgromadziło blisko 230 osób: przedstawicielei Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, dyrektorów i pracowników archiwów państwowych, instytucji kultury (m.in. Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Historii Żydów Polskich, Muzeum Narodowego w Krakowie, ośrodka Karta, Domu Spotkań z Historią), Instytutu Pamięci Narodowej, archiwów uniwersyteckich (m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika), archiwów: kościelnych, wojskowych, urzędów miast, bibliotek (w tym Biblioteki Narodowej), organizacji pozarządowych. Prelegentami byli: dr Sławomir Radoń - Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych (*Zintegrowany System Informacji Archiwalnej jako nowoczesne narzędzie zarządzania narodowym zasobem archiwalnym*), dr Nikodem Bończa Tomaszewski - dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego (*Udostępnienie Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej dla archiwów i instytucji kultury. Plan rozwoju systemu w latach 2009-2010*), Rafał Magryś, kierownik Oddziału Archiwistyki Zasobów Cyfrowych NAC, Jakub Lewandowski (*Budowa i implementacja Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej*), dr Piotr Dymmel, dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie (*Pierwsze wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej w archiwach państwowych*), Henryk Krystek , dyrektor Archiwum Państwowego w Poznaniu (*Zintegrowany System Informacji Archiwalnej jako narzędzie zarządzania pracą w archiwum*), Tymoteusz Pruchnik, kierownik Działu Archiwum Muzeum Powstania Warszawskiego (*Zastosowanie Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej w opracowaniu archiwaliów muzealnych*). Konferencja została sfinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;

- X 2008 r. - Filip Kwiatek prowadził warsztaty dla studentów UKS pt. Zasady opracowania materiałów fotograficznych;
- 18-19 X 2008 r. – Rafał Magryś oraz Jakub Lewandowski uczestniczyli w konferencji PyCon.pl. w Rybniku, gdzie wygłosili referat pt. „Tworzenie systemów IT w Narodowym Archiwum Cyfrowym”;
- 11-12 XII 2008 r. odbył się w Poznaniu zjazd członków IFAR. Referat „Zintegrowany System Informacji Archiwalnej ZoSIA stan obecny, przyszłe kierunki rozwoju” wygłoszony przez Rafała Magryśa oraz Łukasza Skowrona.

AP W BYDGOSZCZY

- 20-21 XI 2008 r. – odbyła się międzynarodowa konferencja pod hasłem *Bydgoszcz. Miasto wielu kultur i narodowości*, zorganizowana przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i Reński Uniwersytet Fryderyka Wilhelma w Bonn. Dr M. Romaniuk wygłosił referat *Niemieccy burmistrzowie i polscy prezydenci. Z dziejów władz miejskich w Bydgoszczy*. Mgr S. Błażejewski wystąpił z referatem *Archiwalia bydgoskie polskich i niemieckich archiwach*, zaś mgr A. Szcząchor-Perkowska z referatem *Tradycje żeglugi bydgoskiej – Lloyd Bydgoski*;
- 21 XI 2008 r. – na seminarium zorganizowanym z okazji 10-lecia Towarzystwa Polsko-Niemieckiego w Bydgoszczy dr M. Romaniuk wygłosił referat *Niemcy w Bydgoszczy*.

AP W CZĘSTOCHOWIE

- 23-24 X 2008 r. - E. Surma-Jończyk uczestniczyła w konferencji Kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji w kontekście wdrażania Procesu Bolońskiego; zorganizowanej w Lublinie przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich i Zakład Archiwistyki Instytutu Historii UMCS
- 20-21 XI 2008 r. - M. Wawrzekiewicz-Gajda i Sergiusz Czarnota wzięli udział w seminarium poświęconemu aktualnym problemom z zakresu nadzoru archiwalnego, którego organizatorem była NDAP
- 28 XI 2008 - E. Surma-Jończyk i A. Krzemińska Warszawa, uczestniczyły w konferencji nt. Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZOSIA); organizatorem było Narodowe Archiwum Cyfrowe

AP W ELBLĄGU Z/S W MALBORKU

- 9-10 X 2008 r. – Elblągu odbyła się konferencja naukowa „Elbląg i Obwód Kaliningradzki w powojennej historiografii polskiej i rosyjskiej”, w którym wzięli udział historycy Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu im. Kanta w Kaliningradzie, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Ośrodka Badań Naukowych im.

W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu, Biblioteki Elbląskiej i Archiwum Państwowego w Elblągu z/s w Malborku. Tematyka wykładów obejmowała szereg zagadnień z dziejów politycznych, społecznych, wyznaniowych oraz historii sztuki obu miast. Zaprezentowano aktualny stan badań i literaturę przedmiotu oraz możliwości i perspektywy badawcze. Pracownik Archiwum Arkadiusz Wełniak przedstawił referat pt. *Problematyka przesiedleń ludności z Elbląga i regionu po 1945 r. w literaturze naukowej*. Zagadnienia te w odniesieniu do Obwodu Kaliningradzkiego omówili prof. Witalij Masłow, prof. Władimir Galcow i prof. Jurij Kostjaszow. Inicjatorem i głównym organizatorem konferencji była Biblioteka Elbląska.

AP W GDAŃSKU

- 13-14 X 2008 r. – udział konserwatorów w konferencji „Przeszłość dla Przyszłości” w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie;
- 17-18 XI 2008 r. – w Gdyni dr Jarosław Drozd uczestniczył w ogólnopolskiej konferencji naukowej „II Rzeczpospolita z morzem w tle”, poświęconej pamięci prof. dr hab. Romana Wapińskiego. Wygłosił na niej referat „Budowa portu handlowego w Gdyni. Symboliczne budowle”;
- 7-8 XII 2008 r. – udział wszystkich pracowników odkwaszania w szkoleniu w NDAP w Warszawie (12 osób);
- 8-9 XII 2008 r.- udział konserwatorów w dorocznej sesji konserwatorskiej w AGAD w Warszawie.

AP W KATOWICACH

- 2 X 2008 r.– na sesji naukowej z okazji 750-lecia klasztoru franciszkanów w Bytomiu, zorganizowanej przez Muzeum Górnośląskie, Z. Jedynak wygłosił referat pt. *Materiały źródłowe do dziejów klasztoru franciszkanów w Bytomiu w Archiwum Państwowym w Katowicach*;
- 3 X 2008 r. – Z. Jedynak wygłosił referat pt. *Identyfikacja bytomskiej rzeźby śpiącego lwa projektu Teodora Kalidego – przypuszczenie czy pewność?* na sesji naukowej z okazji powrotu rzeźby lwa z Warszawy do Bytomia;
- 6 X 2008 r. – na konferencji naukowej pn. *Karol Godula 1781-1848*, zorganizowanej przez Muzeum Miejskie w Rudzie Śląskie pracownicy AP w Katowicach wygłosili referaty: P. Greiner: *Mapy górnicze opracowane przez Karola Godulę*; Z. Jedynak: *Testament Karola Goduli i jego następstwa.*; M. Mączka: *Zakłady przemysłowe Karola Goduli w świetle materiałów kartograficznych z Archiwum Państwowego w Katowicach*;

- 16 X 2008 r. – zorganizowano panel dyskusyjny z okazji otwarcia wystawy pt. „Na granicy. Rzecz o czasach, ludziach i miejsca” w AP w Katowicach, w którym wzięli udział: R. Kaczmarek oraz B. Kalinowska-Wójcik;
- 23-24 X 2008 r. – Lublin B. Kalinowska-Wójcik uczestniczyła w konferencji pn. „Kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji w kontekście wdrażania procesu bolońskiego”;
- 4 XI 2008 r. – R. Kaczmarek brał udział w Konferencji II Tyskie Sympozjum Historyczne wygłosił referat pt. *W "kajzerowskiej" armii i w powstaniach śląskich*;
- 4 XI 2008 r. – M. Węcki uczestniczył w Tychach w Konferencji II Tyskiego Sympozjum Historycznego pn.: *II wojna światowa w materiałach tyskiej NSDAP*, organizowanej przez Muzeum Miasta Tychy;
- 7 X 2008 r. – miało miejsce zebranie naukowe zorganizowane z okazji 90-tej rocznicy powstania Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, na którym dr Anna Machej zaprezentowała referat: *Akta RNKC w zasobie AP Cieszyn*.
- 4 XI 2008 r. – odbyło się zebranie naukowe, na którym Michał Mączka i Michał Stysz wygłosili referat pt.: *Kopalnia „Reiche Silber Glück“ w Dębownie – relikw dawnego górnictwa w Górach Bardzkich* oraz pokazano film nakręcony przez prelegentów z penetracji kopalni;
- 6 XI 2008 r. – na konferencja *Granice w Europie. Od Trójkąta Trzech Cesarzy do Traktatu w Schengen*, zorganizowanej przez Instytut Historii UŚ, Muzeum Miasta Sosnowiec, R. Kaczmarek wygłosił referat pt. *Trójkąta Trzech Cesarzy podczas I wojny światowej* oraz P. Matuszek *Trójkąta Trzech Cesarzy w materiałach archiwalnych Archiwum Państwowego w Katowicach*;
- 11 XI 2008 r. P. Hudzik brał udział w konferencji z okazji 90 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, gdzie wygłosił prezentację pn. *Ziemia oświęcimska u progu odzyskania niepodległości w świetle materiałów archiwalnych Archiwum Państwowego Oddział w Oświęcimiu*;
- 14 XI 2008 r. – odbyła się międzynarodowa sesja naukowa zorganizowana przez PAN Oddział Katowice „Korzenie wielokulturowości Śląska ze szczególnym uwzględnieniem Śląska Górnego, zorganizowana przez Muzeum Górnictwa Węglowego, na której Z. Jedynak zaprezentował referat pt. *Zabrze we władaniu rodziny Wilczków (1769- 1850) – kariera rodu, założone przez nich kolonie i wpływ na industrializację regionu* ;
- 1 XII 2008 r. – P. Greiner i R. Kaczmarek brali udział w panelu dyskusyjnym towarzyszącym otwarciu wystawy poświęconej E. Pantowi – senatorowi II RP i posłowi na Sejm Śląski, zorganizowanej przez Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej i Teatr Rozrywki w Chorzowie – gdzie wygłosili referat pt. *Eduard Pant zwycięzca po latach*;

- 2 XII 2008 r. – zebranie naukowe nt. *Zator w latach 1914-1918 w świetle materiałów archiwalnych AP Oddział w Oświęcimiu* (Paweł Hudzik).

AP W KOSZALINIE

- 20 XI 2008 r. – AP zainicjowało i, we współpracy z Koszalińską Biblioteką Publiczną oraz Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Koszalinie, zorganizowało sesję pt. *Edukacja regionalna w koszalińskich instytucjach kultury*. Z możliwości zaprezentowania propozycji edukacyjnych swoich instytucji m.in. dyrektorom szkół oraz nauczycielom historii, skorzystali m.in. Muzeum, IPN Oddział w Szczecinie, Bałtycki Teatr Dramatyczny. Ofertę edukacyjną koszalińskiego Archiwum przedstawiła w formie referatu mgr Bogusława Deryło, pracownik AP.

AP W KIELCACH

- 2 X i 16 XII 2008 r. uczestnicy zebrań naukowych w AP w Kielcach wysłuchali referatów: Pani Małgorzaty Rabiej pt. „Księgi metrykalne i stanu cywilnego w zasobie AP Oddział w Pińczowie — podstawy funkcjonowania aktotwórców, stan zachowania, opracowania oraz wartość źródłowa” i Pana Stefana Solanina pt. „Materiały i źródła do dziejów służby zdrowia z lat 1944- 1975 z terenu kompetencji Archiwum Państwowego Kielcach Oddział w Sandomierzu”.

AP W KRAKOWIE

- 25 XI 2008 na zebraniu naukowym w AP w Krakowie Sylwester Rękas wygłosił referat pt.: „O Instytucie Józefa Piłsudskiego i jego zbiorach”;
- 4-5 XII 2008 r. Szczepan Świątek w ramach Konferencja Naukowa „Sztuka cmentarzy w XIX i XX wieku” w Warszawie wygłosił referat pt.: „Z metodologii studiów regionalnych. Cmentarze źródłem historycznym”;
- 9 XII 2008 na zebraniu naukowym w AP w Krakowie mgr Grażyna Dorota Spyrka wygłosiła referat pt.: „Archiwum Polskiej Misji Katolickiej w Szwajcarii”.

AP W LESZNIE

- 2 X 2008 – Barbara Ratajewska wzięła udział w konferencji naukowej pn. „Ziemia Wschowska w czasach starosty Hieronima Radomickiego”. Przedstawiła komunikat na temat „Znaczenie założenia Nowego Miasta w rozwoju przestrzennym Wschowy”;
- 10 XI 2008 – Archiwum Państwowe przy współudziale Instytutu im. gen. „Grota” Roweckiego w Lesznie oraz Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej zorganizowało sesję popularnonaukową o por. Jerzym Handke, Inspektorze Rejonowym Armii Krajowej w Lesznie;

- 3 XII 2008 - dyrektor Archiwum Elżbieta Olender oraz Barbara Ratajewska wzięły udział w sesji naukowej „W 90. rocznicę Powstania Wielkopolskiego”. Sesja odbyła się w Galerii Sztuki Muzeum Okręgowego w Lesznie. Mgr Barbara Ratajewska przedstawiła prezentację multimedialną „Źródła archiwalne do Powstania Wielkopolskiego na terenie południowo-zachodniej Wielkopolski”;

AP W LUBLINIE

- 20-21 XI 2008 r. - w Archiwum Państwowym w Lublinie odbyła się konferencja naukowa pn. „Belliculum Diplomaticum III Lublinense. Dokumenty, akta i archiwalia a pamięć ludzi i instytucji w dawnej Polsce”, zorganizowana przez Zakład Archiwistyki Instytutu Historii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Zakład Archiwistyki Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Archiwum Państwowe w Lublinie.

AP W ŁODZI

- 31 X 2008 r. - w budynku AP w Łodzi przy p1. Wolności I odbyło się ostatnie w 2008 r. zebranie naukowe, na którym przedstawiony został referat Katarzyny Skowrońskiej z AP w Piotrkowie pt. „Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski w Piotrkowie Trybunalskim - struktura organizacyjna i procesy aktotwórcze”;

AP W OPOLU

- 11 XII 2008 r. – odbyło się zebranie naukowe, podczas którego przedstawiony został referat pt. „Pieczęcie wizerunkowe gmin wiejskich powiatu oleskiego w XIX wieku. Zastosowanie symboliki rustykalnej w pieczęci gminnej” autorstwa Pani Aleksandry Starczewskiej-Wojnar.

AP W PŁOCKU

- 8-9 X 2008 r. – dr Krystyna Grochowska-Iwańska uczestniczyła w Ogólnopolskiej konferencji naukowej pn. „Z dziejów pewnego eksperymentu. Parlamentaryzm rosyjski na progu XX stulecia w kontekście kształtowania się świadomości politycznej narodów imperialnej Rosji”, zorganizowanej przez Zakład Historii Krajów Europy Wschodniej, UMCS w Lublinie oraz Radomskie Towarzystwo Naukowe, wygłaszając referat nt. „Wyborów do Dumy Państwowej w Płocku w latach 1905-1907 w Płocku i guberni płockiej”. Wyżej wymieniony referat został następnie zaprezentowany podczas zebrania naukowego zorganizowanego w AP Płock w dniu 28 października

AP W POZNANIU

- 23-24 X 2008 r. – podczas odbywającej się w Lublinie konferencji na temat „Kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji w kontekście wdrażania Procesu Bolońskiego”, dr hab. Krzysztof Strykowski, wicedyrektor AP w Poznaniu, wspólnie z dr hab. Ireną

Mamczak-Gadkowską z UAM w Poznaniu wygłosili referat pt. „Deklaracja Bolońska a kształcenie archiwistów w Europie”;

- 13 XI 2008 r. – na zebraniu naukowym w AP w Poznaniu Piotr Rybczyński, kierownik Oddziału AP w Koninie, zaprezentował referat pt. „Listopad 1918 r. w Koninie”;
- 18-19 XI 2008 r. – w budynku ratusza poznańskiego odbyła się konferencja naukowa pt. „Pieniądz i banki w Wielkopolsce”, której współorganizatorem razem z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Muzeum Narodowym w Poznaniu, było Archiwum Państwowe w Poznaniu. W komitecie organizacyjnych zasiadał dr hab. Krzysztof Strykowski a dwoje pracowników Archiwum wygłosiło referaty: dr Andrzej Choniawko, „Źródła do dziejów bankowości po 1945 roku w zespołach akt PZPR i administracji państwowej, przechowywanych w Archiwum Państwowym w Poznaniu” i Elżbieta Rogal, „Zespoły akt wytworzonych przez banki w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu”. Prelegentami konferencji byli przedstawiciele środowisk naukowych Wrocławia, Warszawy i Poznania;
- XI 2008 r. – podczas zorganizowanego w Warszawie spotkania na temat Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA), Henryk Krystek, dyrektor AP w Poznaniu, wygłosił wykład pt. „Zintegrowany System Informacji Archiwalnej jako narzędzie zarządzania pracą w archiwum”;
- 4 XII 2008 r. – w trakcie zebrania naukowego w siedzibie AP w Poznaniu Marek Szczepaniak, kierownik Oddziału APP w Gnieźnie, omówił w formie referatu „Wartość źródłową kronik szkolnych na podstawie materiałów z terenu powiatu gnieźnieńskiego”;
- 9-10 XII 2008 r. – kierownik PKMA w AP w Poznaniu, P Wojciechowski, wziął udział w dorocznej naradzie konserwatorów w CLKA. Przedstawił tam zagadnienia związane z realizacją zadania C-2-9: „odkwaszanie w archiwach” w ramach WPR „Kwaśny papier” w poznańskim archiwum;
- 17 XII 2008 r. – podczas odbywającej się w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu ogólnopolskiej konferencji poświęconej 90 rocznicy Powstania Wielkopolskiego 1918/19, Henryk Krystek, dyrektor Archiwum, wygłosił referat pt. „Problemy digitalizacji materiałów archiwalnych dotyczących Powstania Wielkopolskiego, przechowywanych w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu”;
- 20 XII 2008 r. – w siedzibie AP w Poznaniu odbył się II Zjazd iFAR, w którym uczestniczyli archiwiści z AP Poznań, AP Opole, AP Poznań O/Konin, NAC oraz Uniwersytetu Szczecińskiego. Wygłoszono 6 referatów o różnorodnej tematyce (standard EAD, konserwacja fotografii, edukacja archiwistów). Pracownicy AP Poznań przedstawili prezentacje: Hanna Staszewska-Katolik „Od roztrząsań terminologicznych do SNAC” i Maciej Zdunek „Problematyka wdrożenia Zintenu”.

AP W RZESZOWIE

- 10 X 2009 r. – pracownicy archiwum uczestniczyli w konferencji pn. *Pięć wieków Kolbuszowej 1500/1508-2008. Z dziejów miasta i powiatu*, organizowanej przez Miejską i Powiatową Bibliotekę Publiczną w Kolbuszowej ;
- 10 XII 2009 r. – pracownicy archiwum wzięli udział w konferencji nt. *III Sejmik Kultury Powiatu Strzyżowskiego*, organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Strzyżowie.

AP W TORUNIU

- 2-4 X 2008 r. – Joanna Konkolewska-Buchholz oraz Marzena Kamińska, konserwatorki archiwalne, wzięły udział w konferencji pt. „Zbiory biblioteczne i archiwalne - badania i konserwacja”, zorganizowanej przez Zakład Konserwacji Papieru i Skóry UMK w Toruniu. Na konferencji zaprezentowały prelekcję z pokazem multimedialnym pt. „Tabliczki woskowe - poliptyk D z 1410 roku. Konserwacja i zabezpieczanie”. Ponadto prelekcji i pokazowi towarzyszyło sześć plasz ze zdjęciami pokazującymi konserwację tabliczek woskowych, pergaminów, pieczęci i ksiąg archiwalnych z zasobu Archiwum Toruńskiego, przeprowadzoną przez Pracownię Konserwacji;
- 13-14 X 2008 r. – Joanna Konkolewska-Buchholz oraz mMarzena Kamińska, konserwatorki archiwalne, wzięły udział w konferencji pt. „Przeszłość dla przyszłości. Masowe zabezpieczanie zasobów bibliotek i archiwów”, zorganizowanej w Krakowie przez Bibliotekę Jagiellońską;
- 23-24 X 2008 r. – Beata Herdzin, dyrektor Archiwum wzięła udział w konferencji archiwistów pt. „Kształcenie archiwistów i zarządców dokumentacji w kontekście wdrażania Procesu Bolońskiego”, zorganizowanej w Lublinie przez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich - Sekcja Edukacji Archiwalnej oraz Zakład Archiwistyki Instytutu Historii UMCS.

AP W SIEDLCACH

- 13 XI 2008 r. – na konferencji pn. „A gdy wolności nadszedł czas...”, która zorganizowana została przez Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Siedlcach i Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach, G. Welik wygłosił referat pt. *Spółeczeństwo siedleckie u progu niepodległości* ;
- 29 XI 2008 r. – na sesji naukowej pn. *Mniejszości religijno – narodowe Południowego Podlasia, ze szczególnym uwzględnieniem Ziemi Łosickiej*, zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łosickiej w ramach VIII Podlaskich Spotkań Historycznych, G. Welik zaprezentował referat: *Nieruchomości Kościoła greckokatolickiego w dekanacie łosickim w XIX w.*

AP W SZCZECINIE

- 2-3 X 2008 R. – w Pobierowie odbyła się konferencja naukowa pn. „Wieś w heraldyce i sfragistyce polskiej”, którą AP w Szczecinie organizowało wspólnie z Uniwersytetem Szczecińskim. Było to już drugie spotkanie w ramach cyklu „Wokół znaków i symboli” Referat „Urzędowe pieczęcie obszarów wiejskich we wschodnich prowincjach pruskich w XIX i XX wieku” przedstawił dr Paweł Gut. Pierwszą część obrad prowadził dyr. Jan Pacholak;
- 13–14 X 2008 r. – Grażyna Lupa uczestniczyła w Krakowie w spotkaniu dotyczącym metod odkwaszania zbiorów archiwalnych i bibliotecznych w ramach programu „Kwaśny papier”;
- 11 X 2008 r. – dyr. Jan Macholak, prof. Kazimierz Kozłowski oraz Alicja Kościelna wzięli udział w VI Spotkaniach Historycznych „Sydonia”, które odbyły się w Radowie Małym. Towarzyszyła im sesja popularnonaukowa pod hasłem „Historia mojej rodziny związana jest z Ziemią Łobeską”. Referat dla młodzieży „Rycerze spod ciemnej gwiazdy. Rozbój rycerski na Pomorzu w XIV i XV wieku” przedstawiła Alicja Kościelna, natomiast „Historię powojennej edukacji na Pomorzu Zachodnim” – dla nauczycieli – zaprezentował prof. Kazimierz Kozłowski. Przy okazji tych spotkań opublikowana została książeczka, w której znalazły się krótkie eseje przygotowane przez uczniów, prezentujące epizody z życia ich rodzin w pierwszych powojennych latach. Dla autorów najlepszych prac archiwum w Szczecinie ufundowało nagrody;
- 7-8 XII 2008 r. – Grażyna Lupa i Justyna Janczak uczestniczyły w dorocznym spotkaniu konserwatorów organizowanym przez Centralne Laboratorium Konserwacji przy NDAP. Omawiano na nim m.in. ważniejsze realizacje konserwatorskie, zagraniczne metody postępowania z obiektami papierowymi i zabezpieczania zbiorów;
- 28 X 2008 r. – na zebraniu naukowym dr Paweł Gut, wygłosił referat *Sądownictwo patrymonialne w prowincjach wschodnich Prus w połowie XIX wieku w świetle statystyk*; dr Maciej Szukała zaprezentował referat *Herman Gollub – szczeciński archiwista okresu II wojny światowej w świetle akt*;
- 29 XII 2008 r. – na zebraniu naukowym wygłoszono referaty: Maria Frankel *Aktywność Archiwum Państwowego w Szczecinie w zakresie wystaw i ekspozycji archiwalnych po 1945 r.*, dr Jan Pacholak *Kompania kleryków w Jednostce Wojskowej w Podjuchach*, Karolina Sobańska *Szkoła Prawnicza w Szczecinie 1950–1951*.

AP M. ST. WARSZAWY

- 3-4 X 2008 r. – na konferencji naukowej „Wieś w heraldyce i sfragistyce polskiej”, zorganizowanej w Pobierowie, Włodzimierz Bagieński z AP m.st. Warszawy Oddziału

w Grodzisku Mazowieckim wygłosił referat pt. „Sfragistyka wiejska na Mazowszu w XIX i XX wieku na przykładzie powiatu piaseczyńskiego”;

- 28 X 2008 r. – na zebraniu naukowym w AP m.st. Warszawy Paweł Wespiański z Oddziału dokumentacji kartograficznej i projektowo-technicznej wygłosił referat zatytułowany „Analiza dawnych planów miasta na przykładzie planów Warszawy”;
- 18 XI 2008 r. – Dyrektor AP m.st. Warszawy Ryszard Wojtkowski przygotował komunikat na sesję poświęconą kościołom warszawskim, zorganizowaną, przez m.in. Muzeum Warszawskiej Pragi Oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy. Komunikat dotyczył materiałów archiwalnych przechowywanych w Rosyjskim Państwowym Archiwum Historycznym w Sankt Petersburgu, związanych z warszawskimi kościołami;
- 27 XI 2008 r. – na zebraniu naukowym w siedzibie archiwum Małgorzata Sikorska z Oddziału dokumentacji kartograficznej i projektowo-technicznej wygłosiła referat zatytułowany „Rewers fotografii miejscem reklamy warszawskich zakładów fotograficznych w 2 połowie XIX i na początku XX w.”;
- 29 XI 2008 r. – Krzysztof Wiśniewski z Oddziału w Pułtusku uczestniczył w sesji naukowej w Ostrołęce „Zakony męskie na Mazowszu Północnym do 1864 r.”, wygłaszając referat zatytułowany „Instytucja komendy w konwencie plockim benedyktynów w XVI-XVIII w.”;
- 2 XII 2008 r. w siedzibie archiwum odbyła się promocja XX tomu „Rocznika Mazowieckiego”, zorganizowana przez Mazowieckie Towarzystwo Naukowe oraz Wyższą Szkołę Rozwoju Lokalnego w Żyrardowie.

AP WE WROCŁAWIU

- 2 X 2008 r. – odbyło się zebranie naukowe, na którym wygłoszono dwa referaty: dr Grażyny Trzaskowskiej (AP Wrocław) – „Najnowsze nabytki Archiwum Państwowego we Wrocławiu. Przegląd problematyki badawczej” oraz Bartosza Grygorcewicz (APWr O/Z Kamieniec Ząbkowicki) – „Przemysł Srebrnej Góry w latach czterdziestych XX wieku w świetle materiałów archiwalnych”;
- 3-4 X 2008 r. – pracownik AP we Wrocławiu Małgorzata Kysil wzięła udział w zorganizowanej w Pobierowie przez Archiwum Państwowe w Szczecinie i Uniwersytet Szczeciński konferencji pt. „Wieś w heraldyce i sfragistyce polskiej”. M. Kysil wygłosiła referat – „Pieczęcie wiejskie w powiecie opolskim w XVIII w.”;
- 10 X 2008 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Kamieńcu Ząbkowickim Krystyna Drożdż uczestniczyła w konferencji naukowej poświęconej jubileuszowi 40-lecia działalności Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju;
- 20-21 X 2008 r. – starszy archiwista Oddziału Zamiejscowego w Kamieńcu Ząbkowickim Anna Działczyk uczestniczyła w seminarium zorganizowanym przez Naczelną Dyрекcję

Archiwów Państwowych, dotyczącym problemów związanych z prowadzeniem nadzoru archiwalnego;

- 28 X 2008 r. – kierownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Ivo Łaborewicz wziął udział w miejscowym „Dolnośląskim Festiwalu Nauki”, w ramach którego wygłosił prelekcję, połączoną z pokazem multimedialnym pt. „Rozwój Jeleniej Góry na przełomie XIX i XX wieku w świetle dokumentacji budowlanej”;
- 22 XI 2008 r. – pracownik oddziału jeleniogórskiego Wojciech Szczerepa uczestniczył w zorganizowanej we Wleniu sesji popularno-naukowej pt. „Wleńskie spotkania z historią”, na której wygłosił referat z pokazem multimedialnym pt. „Materiały archiwalne do dziejów Wlenia do 1945 roku w zasobie Archiwum Państwowego we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze”. Sesję zorganizowało Powiatowe Centrum Edukacyjne we Lwówku Śląskim;
- 28 XI 2008 r. – pracownik AP we Wrocławiu Remigiusz Kazimierczak uczestniczył w konferencji, która odbyła się w Narodowym Archiwum Cyfrowym w Warszawie, poświęconej bazie danych ZOSIA;
- 28 XI 2008 r. – w sali konferencyjnej AP we Wrocławiu odbyło się zebranie naukowe, na którym przedstawiono dwa referaty: Wojciecha Szczerepy (APWr O/Z Jelenia Góra) – „Piwowarstwo lwóweckie w świetle materiałów archiwalnych AP we Wrocławiu Oddział Zamiejscowy w Jeleniej Górze” oraz Edyty Łaborewicz – „Rosjanie w Legnicy (problem źródeł archiwalnych do dziejów pobytu i ich wykorzystanie)” ;
- 29 XI 2008 r. – kierownik Oddziału I AP we Wrocławiu dr Roman Stelmach poprowadził międzynarodową konferencję, która odbyła się w Lubaniu pt. – *W kręgu średniowiecznych rodów w Czechach, Łużycach i na Śląsku*. R. Stelmach wygłosił także referat pt. „Średniowieczne ósemki w dziejach Czech – wybrane problemy”. Uczestnikami konferencji byli goście z Niemiec oraz z Uniwersytetu w Usti w Czechach;
- 2 XII 2008 r. – kierownik Oddziału II archiwum dr Janusz Gołaszewski wziął udział w posiedzeniu zamykającym „Zespołu do spraw opracowania wskazówek metodycznych dla dokumentacji wytworzonej przez sądy, prokuraturę i notariat” – przy NDAP w Warszawie, na którym dopracowano ostateczną redakcję wskazówek dla akt sądowych i prokuratorskich, a także podsumowano blisko pięcioletni okres działalności zespołu;
- 5 XII 2008 r. – kierownik Oddziału II AP we Wrocławiu dr Janusz Gołaszewski uczestniczył w Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Instytut Studiów Strategicznych w Krakowie – w związku z projektem badawczym INDEX, z udziałem historyków z Niemiec, Izraela, Ukrainy i Białorusi;
- 19 XII 2008 r. – kierownik Oddziału I Archiwum Państwowego we Wrocławiu dr Roman Stelmach oraz kierownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze mgr Ivo Łaborewicz

wzięli udział w zebraniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Warszawie, które poświęcone było tematом bieżącym.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 13-15 XI 2008 r. – w Toruniu odbyła się ogólnopolska sesja naukowa pt. „Sztuka w kręgach władzy”. Organizatorem sesji było Stowarzyszenie Historyków Sztuki oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Udział w niej wziął mgr Janusz Opaska z referatem pt. „Grünberg – Zielona Góra, wilhelmińska i socrealistyczna koncepcja reprezentacyjnego forum miejskiego;
- 4-5 XII 2008 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Przemysł a przemiany krajobrazu kulturowego na pograniczu w XIX-XX wieku” Organizatorami konferencji były: Uniwersytet Zielonogórski, Brandenburgische Technische Universität Cottbus i Archiwum Państwowe w Zielonej Górze. Konferencja koncentrowała się wokół tematów wpływu postępu technicznego na rozwój cywilizacyjny, czynników rozwoju przestrzennego miast pogranicza. W konferencji uczestniczyli: dr hab. Zbigniew Bujkiewicz z referatem pt. „Gazownie miejskie jako przykład przemijającego krajobrazu kulturowego” oraz mgr Janusz Opaska z referatem pt. „Zanim powstały osiedla – domy robotnicze i architektura socjalna w Zielonej Górze w XVIII i XIX wieku”.

IV. Szkolenia, komisje metodyczne

NDAP

- 17 XI 2008 r. odbyło się posiedzenie Centralnej Komisji Metodycznej. Komisja opiniowała projekty zmian w przepisach metodycznych dotyczących ewidencji zasobu archiwalnego i opracowania materiałów archiwalnych, które zostały przekazane przez Zespół Informatyka i Archiwa :
 - decyzji nr 3 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego archiwach państwowych zmienionej decyzjami nr 17 z 30 września 2005 r. Nr 10 z 6 marca 2007 r. i Nr 13 z 31 marca 2008 r,
 - decyzji nr 18 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 24 kwietnia 2002 r. zmienionej decyzją nr 16 z 25 lipca 2006 r. w sprawie gromadzenia, przechowywania i aktualizacji ewidencji zasobu archiwów państwowych,
 - decyzji nr 8 Naczelnego dyrektora Archiwów Państwowych z 24 kwietnia 2006 r. zmienionej decyzją nr 16 z 25 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania fotografii w archiwach państwowych.

Komisja pozytywnie zaopiniowała również projekt Wskazówek metodycznych dotyczących zasad opracowania zespołów archiwalnych prokuratur wytworzonych od XIX do XXI wieku, przechowywanych w archiwach państwowych.

AAN

- Komisja Metodyczna AAN w czwartym kwartale 2008 roku zbierała się dwukrotnie: 16 grudnia (dyskusja nad Decyzją numer 13 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 31 marca 2008r. w sprawie ewidencji zasobu archiwalnego) oraz 17 grudnia (dyskusja nad oceną opracowania wstępu i inwentarza do kolejnej części zespołu akt Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej: pionu organizacyjnego – Biura Spraw Kadrowych z lat 1970-1972, Wydziału Kadr z lat 1972-1985, Wydziału Polityki Kadrowej z lat 1985-1989, Referatu ds. Działaczy Ruchu Robotniczego z lat [1911, 1914, 1918-1922, 1928, 1931-1934, 1936-1939, 1942, 1944-1948] 1948-1990 oraz Centralnej Kartoteki z lat [1917, 1930, 1934-1948] 1948-1990; ponadto nad opracowaniem zespołów akt Henryka Raabego 1881-1951 i Ryszarda Białousa 1929-1984).

AGAD

- 8-10 XII 2008 r. w AGAD odbyły się szkolenie techniczne dla wszystkich pracowników pracowni masowego odkwaszania. Uczestnicy szkolenia zwiedzili też pracownię masowego odkwaszania w Bibliotece Narodowej. Ponadto odbył się zjazd konserwatorów archiwalnych poświęcony m.in. problematyce realizacji masowego odkwaszania w archiwach państwowych oraz konserwacji archiwaliów zagrożonych zakwaszeniem papieru. Podczas obrad omówiono następujące tematy: konserwacja ksiąg inwentarzowych dawnego Prussia Muzeum w Królewcu, zaprezentowano metody neutralizacji jonów żelazowych w atramentach żelazowo-galusowych, a także omówiono zastosowanie w konserwacji materiałów archiwalnych z XIX i XX wieku urządzeń zakupionych dla pracowni konserwatorskich w ramach WPR „Kwaśny papier”. Uczestnicy spotkania zwiedzili wystawę poświęconą konserwacji ksiąg inwentarzowych dawnego Prussia Muzeum w Królewcu.

NAC

- W 2008 r. pracownicy NAC uczestniczyli w następujących Centralnych komisjach i zespołach międzyarchiwalnych: Komisja Zakupu Archiwaliów przy NDAP, Zespół „Informatyka i Archiwa”, Zespół naukowy do opracowania, przygotowania i wdrożenia Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej;
- Komisje metodyczne z udziałem NAC w 2008 r.: projekt wskazówek metodycznych w sprawie opracowania materiałów fonicznych i wizyjnych w archiwach państwowych, Włączenie zespołu fotografii Zbyszka Siemaszki (nr 51) do zasobu NAC. Prezentacja

układu materiałów w zespole fotografii Zbyszka Siemaszki. Problematyka opracowania materiałów fotograficznych w systemie informatycznym.

AP W CZĘSTOCHOWIE

- 14 X 2008 – w Regionalnym Ośrodku Kultury w Częstochowie zorganizowano szkolenie. pt. „ *Postępowanie z dokumentacją tradycyjną i elektroniczną w świetle obowiązującego prawa*”, którego uczestnikami byli pracownicy AP w Częstochowie (ogółem 42 osoby) instytucji kultury działających w Częstochowie i powiatach: częstochowskim, kłobuckim, myszkowskim, lublinieckim, tarnogórskim, zawierciańskim. Tematyka szkolenia obejmowała m.in. podział i kwalifikację dokumentacji, systemy kancelaryjne, stosowanie jednolitego rzeczowego wykazu akt, przekazywanie akt do archiwum zakładowego, brakowanie akt, przekazywanie materiałów archiwalnych do archiwum państwowego, pojęcie dokumentu elektronicznego i zasady postępowania z dokumentem elektronicznym.

AP W ELBLĄGU Z/S W MALBORKU

- 19 XI 2008 r. – siedzibie archiwum odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej wspólnej dla obu archiwów. Komisja zatwierdziła m.in. inwentarze archiwalne zespołów: Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Elblągu z lat 1976-2002 (oprac. A. Welniak) oraz Elbląska Fabryka Urządzeń Okrętowych ELFA w Elblągu z lat 1975-1981 (oprac. T. Kukowski). Podczas posiedzenia odniesiono się do problemów związanych z opracowaniem zespołów Wytwórnia Aparatów Ciepłych i Wentylatorów "Klimat" w Malborku, Miejski Handel Detaliczny w Malborku oraz Zakłady Zbożowo-Młynarskie w Kwidzynie. Omówiono także założenia systematyzacji akt w zespole Urząd Katastralny w Kwidzynie.

AP W GDAŃSKU

- 19 XI 2008 r. – odbyło się posiedzenie komisji metodycznej AP w Gdańsku i AP w Elblągu z/s w Malborku, na której omówiono inwentarze zespołów archiwalnych opracowanych w 2008 roku w ww. archiwach. Ponadto dyskutowano nad problemami metodycznymi związanymi z opracowaniem kilku zespołów archiwalnych.

AP W KATOWICACH

- Odbyły się 4 posiedzenia Komisji Metodycznej. Omawiano na nich metody porządkowania zespołów w toku opracowania, oceniano spisy zdawczo-odbiorcze nowo przejętych zespołów, zatwierdzano inwentarze opracowanych zespołów. Został też omówiony stan prac nad *Przewodnikiem po zasobie AP w Katowicach* a także akceptacja korekt ewidencji. Komisja Metodyczna w Katowicach jest wspólna dla AP w Katowicach oraz AP w Częstochowie.

AP W KOSZALINIE

- 22 X 2008 r. – Komisja Metodyczna AP w Koszalinie na swoim posiedzeniu rozpatrzyła 2 inwentarze książkowe wraz ze wstępami do zespołów do zespołów: Państwowa Inspekcja pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Koszalinie z lat [1958-1981] 1981-1989 [1999] i Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Koszalinie z lat [1946-1949] 1950-1973 [1974] oraz 2 notatki informacyjne wraz inwentarzami książkowymi do zespołów - Komitety Powiatowe Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Białogardzie i Bytowie z lat 1949-1975.

AP W KIELCACH

- XII 2008 r. odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej (dyskutowano i przyjęto inwentarze do zespołów: Akta Notariusza Józefa Niepokoczyckiego w Kazimierzy Wielkiej; PKO w Kazimierzy Wielkiej i Pińczowie; banków spółdzielczych w Bejskach i Opatowcu, Kasy Spółdzielczej w Opatowcu, kas Stefczyka w Opatowcu i Starym Korczynie, rad narodowych miasta i gminy w Skalbmierzu i Pińczowie; urzędów miast i gmin w Skalbmierzu i Pińczowie; Sąd Pokoju w Jędrzejowie, GRN i UG w Charsznicy, zatwierdzono włączenie akt PRON w Pińczowie do zespołu akt UMiG w Pińczowie, oraz akt PRON w Solcu- Zdroju do zespołu akt UG w Solcu Zdroju).

AP W KRAKOWIE

- Komisja Metodyczna na 2 posiedzeniach (15 I, 18 XII) omówiła inwentarze zespołów: Państwowego Urzędu Repatriacyjnego Oddział Powiatowy w Limanowej 1945-1950 [1951] (nr zespołu 31/114); Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Wieliczce 1950-1973 (nr zespołu 29/1065); Prezydiów Gromadzkich Rad Narodowych w: Koźmicach Wielkich 1955–1972 (nr zespołu 29/1460); w Niegardowie 1956-1973 [1976] (nr zespołu 29/1620); w Wierzbnie 1958–1972 (nr zespołu 29/1640); w Lipnicy Małej 1955–1972 (nr zespołu 32/239); w Ostrowsku 1960-1972 (nr zespołu 32/313); w Nowej Białej 1954-1972 (nr zespołu 32/316). Ponadto w trakcie posiedzeń Komisja podjęła decyzje o przyporządkowaniu poszczególnych zespołów do grup A2 i A3 oraz przyjęła zmiany dat skrajnych zespołów archiwalnych. W ramach działalności Gospodarstwa Pomocniczego Archiwum Państwowego w Krakowie przeprowadzono 7 kursów kancelaryjno-archiwalne (6 – I stopnia i 1 – II stopnia) oraz 38 szkoleń kancelaryjnych i archiwalnych.
- 3 X 2008 r. – w budynku AP w Piotrkowie Trybunalskim odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej Archiwum Państwowego w Łodzi. Z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim przedstawiono Komisji do zatwierdzenia m.in. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Przedborzu 1950-1972, Akta Miasta Sulejowa 1807- 1944, Wojewódzki Urząd Statystyczny w Piotrkowie Trybunalskim; z zasobu Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim AP w Piotrkowie Tryb. — Zakłady Przemysłu Odzieżowego

„Pilica” w Tomaszowie Mazowieckim oraz prezydium gromadzkich rad narodowych; z zasobu Oddziału w Sieradzu APŁ — prezydium gromadzkich rad narodowych.

- 18 XII 2008 r. – w budynku Archiwum Państwowego w Łodzi przy al. Kościuszki 121 miało miejsce ostatnie w tym roku posiedzenie Komisji Metodycznej APŁ. Na posiedzeniu zatwierdzone zostały metody opracowania, inwentarze oraz wstępy do zespołów m.in.: Archiwum Juliana i Kazimierza Bartoszewiczów 1540-1930, prezydiów dzielnicowych rad narodowych z terenu Łodzi, komitetów zakładowych Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Stowarzyszenia Polskich Dzieci Eksterminowanych i Wynaradawianych przez III Rzeszę. Zarząd Główny w Łodzi 1992-2001 oraz Sądu Grodzkiego w Tuszynie 1945-1948.

AP W OPOLU

- 7 X 2008 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, którego przedmiotem obrad było:
 - omówienie i zatwierdzenie wstępów i inwentarzy zespołów akt: nr 379 Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego „Opole” S.A. w Opolu, nr 726 Opolskie Zakłady Przemysłu Lniarskiego „Linopyłt” w Wołczynie, nr 1352 Fabryka Silników Elektrycznych „Besel” S.A. w Brzegu,
 - omówienie i zatwierdzenie zmian w rozmiarach zespołów: nr 378 Fabryka Maszyn i Urządzeń „Agromet-Pionier” w Strzelcach Opolskich w związku z decyzją Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji o wycofaniu z brakowania jednej jednostki, nr 1676 „Nysa Motor” Spółka z o.o. Zakład Montażu Samochodów w Nysie w związku z dopływem akt do zespołu.
- 24 X 2008 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, którego przedmiotem obrad było:
 - omówienie i zatwierdzenie wstępów i inwentarzy zespołów akt: nr 376 Zakłady Mechaniczne Przemysłu Materiałów Ogniotrwałych „OFAMA” w Opolu, nr 1213 Okręgowe Przedsiębiorstwo Obrotu Zwierzętami Hodowlanymi w Opolu,
 - omówienie wstępu i inwentarza zespołu nr 1672 Głuchołaskie Fabryki Mebli w Głuchołazach,
 - omówienie prac nad zespołem 1113 Archiwum Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu,
 - omówienie i zatwierdzenie wydzielenia z zespołu nr 1849 Archiwum Zarządu Wojewódzkiego Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej w Opolu czterech nowych zespołów.

- 12 XII 2008 r. – odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, którego przedmiotem obrad było:
 - omówienie i zatwierdzenie wstępu i inwentarza zespołu akt: nr 1672 Głuchołaskie Fabryki Mebli w Głuchołazach,
 - omówienie i zatwierdzenie zmian w rozmiarach zespołów: nr 1353 Nadodrzańskie Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Brzegu, nr 1690 Powszechna Spółdzielnia Spożywców w Nysie, nr 1599 Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Urząd Powiatowy w Prudniku, nr 1351 Fabryka Maszyn Rolniczych „Agromet” Spółka z o.o. w Brzegu w związku z decyzją Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji o wycofaniu z brakovania niektórych jednostek,- omówienie kwestii związanych ze sposobem opracowania zespołów akt banków.

AP W POZNANIU

- 30 X 2008 r. – Komisja dyskutowała nad tekstem Decyzji nr 28 NDAP z dnia 23 września 2008 r. zmieniającej decyzję w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji metodycznych oraz określenia zakresu i trybu ich działania, głównie nad wymogiem przedstawiania pisemnych recenzji inwentarzy archiwalnych oraz obowiązkiem przesyłania inwentarzy książkowych do Wydziału Organizacji i Udostępniania NDAP. Komisja zatwierdziła wstępy i inwentarze zespołów akt z AP w Kaliszu: „Urząd Stanu Cywilnego Krotoszyn-miasto” 1874-1914 (nr 709), „Urząd Stanu Cywilnego Kępno” 1874-1907 (nr 696), „Urząd Stanu Cywilnego Dalborowice” 1874-1907 (nr 671), oraz zespołu „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Dubinie” 1955-1959 (nr 299) z zasobu AP w Lesznie, a także z AP w Poznaniu zespoły: „I Lotnicza Drużyna Harcerzy im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Poznaniu” 1928-1994 (nr 4749) i „Fabryka Obrabiarek Specjalnych >Ponar-Wiepofama< w Poznaniu” 1961-1992 (nr 1254). Zatwierdzono też przedstawione przesunięcia międzypołowe.
- 26 XI 2008 r. – Komisja Metodyczna AP w Poznaniu zatwierdziła wstępy i inwentarze zespołów akt z Oddziału w Gnieźnie: „Urząd Gminy w Gnieźnie” 1973-1990 (nr 239), „Gminna Rada Narodowa w Gnieźnie” 1973-1990 (nr 243), „Urząd Gminy w Mieścisku” 1973-1990 (nr 245), „Urząd Gminy w Łubowie” 1973-1990 (nr 323) i „Gminna Rada Narodowa w Łubowie” 1973-1990 (nr 244); z zasobu AP w Kaliszu zespoły: „Urząd Stanu Cywilnego Baranów” 1874-1906 (nr 654), „Urząd Stanu Cywilnego Domasłów” 1874-1907 (nr 676), „Urząd Stanu Cywilnego Kobyla Góra” 1878-1907 (nr 698), „Urząd Stanu Cywilnego Ose” 1874-1907 (nr 727), „Urząd Stanu Cywilnego Dobrzyca” 1874-1907 (nr 675), „Urząd Stanu Cywilnego Mechnice” 1874-1907 (nr 697), „Urząd Stanu Cywilnego Mieszków” 1874-1906 (nr 720) i „Urząd Stanu Cywilnego Parzynów” 1874-1907 (nr 733); z zasobu AP w Lesznie zespół: „Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego >Pudliszki< w Pudliszkach” 1947-1994, oraz z zasobu AP w Poznaniu zespoły: „Akta Notariusza

Mieczysława Zaidlewicza w Zbąszyniu” 1929-1930 (nr 5559), „Akta Notariusza Józefa Meysnera w Zbąszyniu” 1932-1939 (nr 5558), „Akta Notariusza Stefana Kotuła w Zbąszyniu” 1927-1931 (nr 5557), „Akta Notariusza Witolda Wężyka w Nowym Tomysłu” 1934-1938 (nr 5556), „Akta Notariusza Kazimierza Nykiela w Nowym Tomysłu” 1926-1933 (nr 5555), „Akta Notariusza Stanisława Jamzy w Nowym Tomysłu” 1945-1946 (nr 5552), „Akta Notariusza Tadeusza Madalińskiego w Grodzisku” 1920 (nr 5546), „Akta Notariusza Bolesława Majchrzyckiego w Grodzisku” 1925-1932 (nr 5547), „Akta Notariusza Olgierda Niebieszczańskiego w Grodzisku” 1931-1939, 1945 (nr 5548), „Akta Notariusza Zygmunta Pawłowskiego w Grodzisku” 1931-1933 (nr 5549), „Akta Notariusza Józefa Wosika w Grodzisku” 1951 (nr 5550), „Akta Notariusza Jana Wyrwicza w Grodzisku” 1946-1951 (nr 5551), „Akta Notariusza Tadeusza Kostórkiewicza w Nowym Tomysłu” 1939-1945 (nr 5553), „Akta Notariusza Stanisława Łukawskiego w Nowym Tomysłu” 1927-1934 (nr 5554), Rada Narodowa Miasta i Gminy w Mosinie” 1975-1990 (nr 4747), „Urząd Miasta i Gminy w Kórniku” 1973-1989 (nr 4734), „Rada Narodowa Miasta i Gminy w Kórniku” 1973-1990 (nr 4813), „Rada Narodowa Miasta i Gminy w Buku” 1973-1990 (nr 4742) i „Urząd Miasta i Gminy w Mosinie” 1973-1989 (nr 4746). Zatwierdzono także opracowane dopływy do zespołów i zaproponowane przesunięcia międzyzespołowe.;

- 1 XII 2008 r. – w zawiązku z testowym wdrożeniem w archiwum Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA), odbyło się szkolenie w tym zakresie, przeprowadzone przez Rafała Magrysia (NAC);
- 18 XII 2008 r. – Komisja Metodyczna AP w Poznaniu zatwierdziła wstępy i inwentarze zespołów akt: z AP w Kaliszu – „Urząd Stanu Cywilnego Krotoszyn-wieś” 1874-1919 (nr); z AP w Lesznie – „Liceum Ogólnokształcące w Kościanie” 1945-1979 [1993] (nr 226) i „Zespół Szkół Zawodowych Centralnego Związku Spółdzielczości Pracy w Lesznie” 1966-1990 (nr 496); z Oddziału w Gnieźnie – „Gminna Rada Narodowa w Kołaczkowie” 1973-1990 (nr 320), „Urząd Gminy w Kołaczkowie” 1973-1990 (nr 321), „Publiczna Szkoła Powszechna w Piekarach” 1921-1961 (nr 396), „Publiczna Szkoła Powszechna w Skiereszewie” 1945-1977 (nr 397) i „Szkoła Ewangelicka w Bierzglinie” 1876-1919 (nr 398), oraz z AP w Poznaniu zespoły – „Akta Notariusza Czesława Leszczyńskiego w Poznaniu” 1948-1951 (nr 4904), „Akta Notariusza Edwarda Korytowskiego w Poznaniu” 1945-1951 (nr 4905), „Akta Notariusza Mariana Szoldrskiego w Poznaniu” 1945-1951 (nr 4907), „Akta Notariusza Bohdana Stasińskiego w Poznaniu” 1946-1951 (nr 4908), „Akta Notariusza Józefa Sikorskiego w Poznaniu” 1950-1951 (nr 4909), „Akta Notariusza Henryka Laskowskiego w Pobiedziskach” 1946-1951 (nr 4910), „Akta Notariusza Albina Kazimierza Limanowskiego w Poznaniu” 1946-1951 (nr 4911), „Akta Notariusza Jana Meysnera w Poznaniu” 1949-1951 (nr 4912), „Akta Notariusza Alfreda Stanisława Adamka w Grodzisku” 1925-1930 (nr 5545) i „Pałac Kultury w Poznaniu” 1962-1994 (nr 4794).

Zatwierdzono także opracowane dopływy do zespołów i zaproponowane przesunięcia międzyzespołowe

AP W PRZEMYSŁU

- 3 XII 2008 r. – na posiedzeniu Komisji Metodycznej zatwierdzono inwentarze archiwalne oraz notatki do opracowanych zespołów;
- 18 XII 2008 r. – na posiedzeniu Komisji Metodycznej zakwalifikowano zespoły nowo przyjęte do grup według zasad uproszczonego opracowania; utworzenie z archiwaliów wyodrębnionych podczas prac ewidencyjnych i porządkowych nowych zespołów archiwalnych; zatwierdzenie inwentarza archiwalnego oraz notatki do opracowanego zespołu nr 2165 Podstawowa Organizacja Partyjna PZPR przy Przemyskiej Wytwórni Win „Pomona” w Przemyśle 1951, 1954-1955, 1959-1968, 1970-1989;
- Komisja Metodyczna przy Archiwum Państwowym w Przemyśle odbyła w 2008 roku 6 posiedzeń. Ich tematykę przedstawiono w tabeli nr 25. Prace wykonywane przez Komisję Metodyczną dokumentowano m.in. z wykorzystaniem własnej bazy danych „Komisje metodyczne”, wprowadzając do niej 228 rekordów. Na koniec roku 2008 baza ta zawierała 501 rekordów. Zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi, wydanymi przez Zespół kontrolny NDAP, który przeprowadził w czerwcu 2008 r. kompleksową kontrolę AP w Przemyśle, wprowadzono wymóg pisemnego recenzowania inwentarzy oraz wstępów do zespołów i zbiorów archiwalnych przedkładanych do zatwierdzenia przez Komisję Metodyczną. Procedura pracy Komisji została w tym zakresie dostosowana do wymogów stawianych w Decyzji Nr 2 Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 8 II 2006 r. w sprawie utworzenia w archiwach państwowych komisji metodycznych oraz określenia zakresu i trybu ich działania (zmienionej Decyzją Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z 23 IX 2008 r.).

AP W RZESZOWIE

- 4 XII 2008 r. – Posiedzenie Komisji archiwalnej oceny dokumentacji, nt. *Ustalenia wartości archiwalnej dokumentacji kartograficznej przechowywanej w Podkarpackim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie*;
- XII 2008 r. – Posiedzenie Komisji Metodycznej na, którym omówiono i zatwierdzono wstępów do inwentarzy i inwentarzy zespołów.

AP W SUWAŁKACH

- 25 IX, 18 XII 2008 r. – na posiedzeniach wspólnej z AP w Białymstoku Komisji Metodycznej pracownicy AP w Suwałkach przedstawili wstępy do inwentarzy zespołów: Liga Kobiet Polskich Zarząd Wojewódzki w Suwałkach 1975-1990, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Suwałkach [1952] 1955-1975, Zarząd Wojewódzki Związku Socjalistycznej

Młodzieży Polskiej w Suwałkach [1958] 1976-1990 oraz notatki informacyjne do zespołów Samodzielne Koła Stronnictwa Demokratycznego z terenu województwa suwalskiego [1960] 1975-1991 (do 7 zespołów) i Naczelnik Wojskowy Powiatu Mariampolskiego 1915.

AP W SZCZECINIE

- 28 X 2008 r. – obradowała Komisja Metodyczna. Przyjęto następujące wstępy i informacje do zespołów:
 - Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/179: *Superintendentura w Strzelcach Krajeńskich* z lat [1685-1779] 1779-1916; autor – Teresa Kuciak; recenzja – dr Paweł Gut;
 - Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/864: *Wojewódzki Zespół Poselski w Gorzowie* z lat 1975-1989 [1991]; autor – dr Dariusz Rymar; recenzja – dr Jan Macholak;
 - Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/353 – *Urząd Gminy i Gminna Rada Narodowa w Górzycy* z lat [1954] 1973-1990 [1991]; autor – Michał Bryś; recenzja – Juliusz Sikorski;
 - Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/389 – *Urząd Gminy i Gminna Rada Narodowa w Starym Kurowie* z lat [1971] 1973-1990 [1992]; autor – Michał Bryś; recenzja – Juliusz Sikorski;
 - Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/117: *Państwowy Urząd Repatriacyjny Oddział Okręgowy w Gorzowie* z lat V 1945-XI 1945; autor – Agata Biedziak; recenzja – dr Dariusz Rymar;
 - Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/226: *Państwowy Urząd Repatriacyjny Oddział Powiatowy w Międzyrzeczu* z lat 1945-1950; autor – Agata Biedziak; recenzja – dr Dariusz Rymar;
 - Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/593: *Państwowy Urząd Repatriacyjny Oddział Powiatowy w Rzepinie* z lat 1945-1948; autor – Agata Biedziak; recenzja – dr Dariusz Rymar;
- 5 XII 2008 r. – na posiedzeniu Komisji Metodycznej przyjęto następujące wstępy i informacje do zespołów:
 1. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/87: *Superintendentura w Sulęcinnie (Superintendentur in Zielenzig)* z lat [1806-1899] 1900-1925; autor – Teresa Kuciak; recenzja – dr Paweł Gut;
 2. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 66/391: *Urząd Gminy i Gminna Rada Narodowa w Lubniewicach* z lat [1951] 1973-1990 [1995]; autorzy – Michał Bryś, Tomasz Walczak; recenzja – dr Dariusz Rymar;

3. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 68/270: *Urząd Miasta i Gminy w Suchaniu* z lat [1972] 1973-1990; autor – mgr Jolanta Borak; recenzja – Alicja Jabłońska;
4. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/252: *Fabryka Opakowań Blaszanych w Goleniowie* z lat 1945-1997 [1998]; autor – Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;
5. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/233: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Rega” w Mrzeżynie* z lat 1953-1976; autor – Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;
6. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/104: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Belona” w Dziwnowie* lat 1948-1977; autor – Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;
7. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1089: *Urząd Gminy w Dobrej k. Szczecina* z lat 1973-1990; autor – Joanna Glatz, recenzja – Alicja Jabłońska;
8. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/466: *Państwowe Liceum Pedagogiczne w Chojnie* z lat 1954-1959; autor – Anna Kandybowicz; recenzja – Alicja Jabłońska;
9. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/312: *NSDAP, Zarząd Okręgowy Pomorze Zachodnie (NSDAP Gauleitung Pommern)* z lat 1934-1945; autor – dr Maciej Szukała; recenzja – dr Paweł Gut;
10. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1474: *Abwehra. Oddział w Szczecinie (Abwehrstelle Stettin)* z lat 1918-1936; autor – dr Maciej Szukała; recenzja – dr Paweł Gut;
11. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1475: *Oddział Szturmowy Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej, Pułk 205 Myślibórz (Sturm-Abteilung der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei, Standarte 205)* z lat 1934-1936; autor – dr Maciej Szukała; recenzja – dr Paweł Gut;
12. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1476: *Oddział Szturmowy Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej, Pułk 2 Szczecin (Sturm-Abteilung der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei, Standarte 2 Stettin)* z lat 1935-1935; autor – dr Maciej Szukała; recenzja – dr Paweł Gut;
13. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1477: *Oddział Szturmowy Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotniczej, Pułk 210 Szczecin (Sturm-*

Abteilung der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei, Standarte 210) z lat 1935-1935; autor – dr Maciej Szukała; recenzja – dr Paweł Gut;

14. Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 65/1115: *Inspekcja Robotniczo-Chłopska Oddział Wojewódzki w Szczecinie* z lat 1985-1989; autor – Andrzej Jabłoński; recenzja – dr Jan Macholak;

15. Wnioski o przesunięcia międzyzespołowe związane z zakończeniem wstępnego porządkowania zespołu *Sąd Wojewódzki w Szczecini* – mgr Karolina Sobańska.

16. Informacje ze szkolenia odnośnie do Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej (ZoSIA) – Alicja Jabłońska;

- 29 X 2008 r. – w trakcie obrad Komisji Metodycznej podjęła następujące zaganiaania:

Informacje recenzenta o dodatkowych poprawkach i uzupełnieniach do:

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/252: *Fabryka Opakowań Blaszanых w Goleniowie* z lat 1945-1997 [1998]; autor – Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/233: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Rega” w Mrzeżynie* z lat 1953-1976; autor Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;.

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/104: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Belona” w Dziwnowie* lat 1948-1977; autor Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;

Informacje recenzenta o dodatkowych poprawkach i uzupełnieniach do:

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 68/270: *Urząd Miasta i Gminy w Suchaniu* z lat [1972] 1973-1990; autor –Jolanta Borak; recenzja Alicja Jabłońska.

Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/148: *Akta podworskie majątków w Galewie, Bielicach, Garbiczu i Osieku - zbiór szczątków zespołów* z lat 1661-1870; autor Teresa Kuciak; recenzja – dr Paweł Gut;

Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/392: *Zbiór map i planów miasta Gorzowa, województwa gorzowskiego* z lat 1730-1853; autor Anna Jodko; recenzja – dr Paweł Gut, Urszula Markiewicz;

Notatka informacyjna i inwentarz do części kartograficznej zespołu kod 66/111: *Urząd Katastralny w Skwierzynie* z lat 1793-1943; autor Anna Jodko; recenzja – dr Paweł Gut, Urszula Markiewicz;

Podział nowoprzyjętych do zasobu AP Szczecin i AP Gorzów Wielkopolski zespołów na poszczególne grupy; przedstawiają: AP Szczecin Alicja Jabłońska, AP Gorzów Wielkopolski, Juliusz Sikorski;

- 29 X 2008 r. – w trakcie obrad Komisja Metodyczna podjęła następujące zagania

1. Informacje recenzenta o dodatkowych poprawkach i uzupełnieniach do:

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/252: *Fabryka Opakowań Błaszanych w Goleniowie* z lat 1945-1997 [1998]; autor Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;
- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/233: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Rega” w Mrzeżynie* z lat 1953-1976; autor Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak.
- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 67/104: *Spółdzielnia Pracy Rybołówstwa Morskiego „Belona” w Dziwnowie* lat 1948-1977; autor Iwona Gudkiewicz; recenzja – dr Jan Macholak;

2. Informacje recenzenta o dodatkowych poprawkach i uzupełnieniach do:

- Notatka informacyjna i inwentarz do zespołu kod 68/270: *Urząd Miasta i Gminy w Suchaniu* z lat [1972] 1973-1990; autor – Jolanta Borak; recenzja Alicja Jabłońska;

4. Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/148: *Akta podworskie majątków w Gralewie, Bielicach, Garbiczu i Osieku - zbiór szczątków zespołów* z lat 1661-1870; autor Teresa Kuciak; recenzja – dr Paweł Gut;

5. Wstęp i inwentarz do zespołu kod 66/392: *Zbiór map i planów miasta Gorzowa i województwa gorzowskiego* z lat 1730-1853; autor – Anna Jodko; recenzja – dr Paweł Gut, Urszula Markiewicz;

6. Notatka informacyjna i inwentarz do części kartograficznej zespołu kod 66/111: *Urząd Katastralny w Skwierzynie* z lat 1793-1943; autor Anna Jodko; recenzja – dr Paweł Gut, Urszula Markiewicz;

7. Podział nowoprzyjętych do zasobu AP Szczecin i AP Gorzów Wielkopolski zespołów na poszczególne grupy; przedstawiają: AP Szczecin - Alicja Jabłońska, AP Gorzów Wielkopolski - Juliusz Sikorski.

AP W TORUNIU

- 13 XI 2008 r. – a wyjazdowym posiedzeniu Komisji Metodycznej we Oddziale we Włocławku omówiono następujące zagadnienia:

1. Informacja do zespołu: Sąd Powiatowy w Nowym Mieście z lat /1919/ 1920-1929/1954/ (nr zespołu 1729); oprac. Anna Bieniaszewska, Adam Bieniaszewski; rec. Lucyna Pomerence,
 2. Wstęp do zespołu akt: Wojewódzka Rada Narodowa we Włocławku z lat 1975-1990 (nr zespołu 737); oprac. Roksana Łukasik; rec. Anna Bieniaszewska,
 3. Wstęp do zespołu akt: Rada Narodowa Miasta i Gminy w Brześciu Kujawskim z lat 1973-1990 (nr zespołu 676); oprac. Janina Łazarska; rec. Anna Bieniaszewska,
 4. Wstęp do zespołu akt: Rada Narodowa Miasta i Gminy w Chodczu z lat 1973-1989 (nr zespołu 677); oprac. Janina Łazarska; rec. Anna Bieniaszewska,
 5. Informacja do zespołu akt: Zarząd Miejski w Aleksandrowie Kujawskim z lat 1945-1950 (nr zespołu 830); oprac. dr Tomasz Dziki; rec. Zbigniew Woźniak,
 6. Informacja do zespołu akt: Zarząd Miejski w Nieszawie z lat 1945-1950 (nr zespołu 831); oprac. dr Tomasz Dziki; rec. Zbigniew Woźniak,
 7. Problem przynależności zespołowej zespołu akt: Naczelny Lekarz Uzdrowiska z lat 1969-1990 (nr zespołu 754); ref. Robert Górski.
- 30 XII 2008 r. – odbyło się zebranie Komisji Metodycznej, w programie której przedstawiono następujące problemy:
 1. Wstęp do zespołu (1715): Dokumentacja techniczna miasta Torunia z lat 1793-1950; oprac. Lucyna Pomerence, rec. dr Witold Szczuczko.
 2. Informacja do zespołu akt (678): Rada Narodowa Miasta i Gminy w Dobrzyniu n/Wisłą, województwo włocławskie z lat 1973-1990; oprac. Janina Łazarska, rec. Anna Bieniaszewska.
 3. Informacja do zespołu akt (796): Rada Narodowa Miasta i Gminy w Izbicy Kujawskiej, województwo włocławskie z lat 1973-1990; oprac. Janina Łazarska, rec. Anna Bieniaszewska.
 4. Wstęp do zespołu akt (50): Akta Gminy Chodecz, powiat włocławski z lat 1864-1935; oprac. dr Tomasz Dziki, rec. Adam Bieniaszewski.
 5. Problemy metodyczne opracowania zespołu Akta miasta Grudziądza z lat 1589-1939; przygot. Zbigniew Wodniak, Janusz Bonczkowski.
 6. Problemy opracowania zespołu: Zbiory kartograficzne miasta Grudziądza II poł. XVIII w. – ok. 1960 r.; przyg. dr Witold Szczuczko.
 7. Problemy porządkowania i selekcji zespołu: Akta miasta Łasina z lat 1598-1939; przyg. Adam Bieniaszewski.

8. Problem kwalifikacji przejętych akt zespołu: Naczelny Lekarz Uzdrawiska z lat 1969-1990 (nr zespołu 754); przyg. Robert Górski

AP M. ST. WARSZAWY

- 17 XI 2008 r. – Janina Gregorowicz z Archiwum Państwowego m.st. Warszawy uczestniczyła w posiedzeniu Centralnej Komisji Metodycznej.

AP WE WROCŁAWIU

- 3 X 2008 r. – pracownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Anna Borys przeprowadziła szkolenie w zakresie stosowania przepisów kancelaryjno-archiwalnych dla pracowników Urzędu Miasta w Szklarskiej Porębie. W szkoleniu wzięły udział 23 osoby;
- XI 2008 r. – pracownicy Archiwum Państwowego we Wrocławiu Dorota Sokołowska, dr Janusz Gołaszewski, Dorota Żygadło, dr Dariusz Bednarek, Elżbieta Galik oraz inż. Agnieszka Tabin uczestniczyli w szkoleniu pt. „Kształtowanie wynagrodzeń w służbie publicznej”, realizowanym w ramach projektu „Wartościowanie stanowisk pracy oraz zmiany w systemie wynagrodzeń administracji rządowej”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 9 XII 2008 r. – w siedzibie archiwum odbyło się posiedzenie Komisji Metodycznej, na której zatwierdzono inwentarze zespołów archiwalnych : „Kolegium Jezuickie w Kłodzku” 1569-1826; „Zakład Remontowo-Budowlany przy Zakładzie Karnym Nr 2 we Wrocławiu” 1963-2007; „Sąd Grodzki w Strzelinie” 1946-1951 [1952]; „Sąd Powiatowy w Strzelinie” 1951-1955; „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Żmigrodzie” [1946-1949] 1950-1972; „Gminna Rada Narodowa w Mściwojowie” 1973-1990; „Komitet Miejski PZPR w Bielawie” 1975-1990 (opracowane w AP we Wrocławiu); „Gminna Rada Narodowa w Pęcławiu” 1973-1990 (opracowany w O/Z w Legnicy); „Komitet Miejski PZPR w Dzierżoniowie”; „Komitet Miejski PZPR w Jedlinie Zdroju”; „Komitet Miejski PZPR w Nowej Rudzie”; „Komitet Miejski PZPR w Pieszycach”; „Komitet Miejski PZPR w Szczawnie Zdroju” (opracowane w O/Z w Kamieńcu Ząbkowickim);
- 10 XII 2008 r. – kierownik oddziału jeleniogórskiego Ivo Łaborewicz przeprowadził szkolenie z zakresu obiegu dokumentacji i przekazywania akt do archiwum zakładowego dla pracowników ośrodków pomocy społecznej z regionu jeleniogórskiego. W szkoleniu wzięło udział 30 osób;
- 30 XII 2008 r. - w siedzibie archiwum odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Metodycznej, na której zatwierdzono inwentarze zespołów archiwalnych: „Gminna Rada Narodowa i Urząd Gminy w Osecznicy” [1972] 1973-1990; „Miejska Rada Narodowa i Urząd Miejski w Zawidowie” 1973-1990 [1991]; „Gminna Rada Narodowa i Urząd Miejski w Sulikowie [1971-1972] 1973-1990 [1991] (opracowane w O/Z w Lubaniu); „Gminna Rada Narodowa

w Rudnej” 1973-1990; „Gminna Rada Narodowa w Miłkowicach” 1973-1990; „Gminna Rada Narodowa w Grębocicach” 1973-1990; „Gminna Rada Narodowa w Pielgrzymce” 1973-1990 (opracowane w O/Z w Legnicy); „Fabryka Porcelany Stołowej Krister w Wałbrzychu” 1880-1945; „Sąd Obwodowy w Ząbkowicach” [1733-1878] 1879-1945 [1951-1965] (opracowane w O/Z Kamieniec Ząbkowicki).

AP W ZAMOŚCIU

- XI 2008 r. – odbyło się zebranie wyjazdowe komisji metodycznej wspólnie z AP w Lublinie
- 1 X 2008 r. – na komisji metodycznej zatwierdzono 4 zespoły

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- W 2008 roku odbyło się pięć posiedzeń Komisji Metodycznej. Rozpatrywano opracowanie 60 zespołów. Komisja odrzuciła opracowanie jednego zespołu. Na pięciu posiedzeniach przyjęto 77 uchwał.

8. Współpraca z lokalnymi władzami i instytucjami naukowo-kulturalnymi

AGAD

- 13-14 X 2008 r. – na konferencji „Przeszłość dla Przyszłości. Masowe zabezpieczanie zasobów bibliotek i archiwów” zorganizowanej w Krakowie w Bibliotece Jagiellońskiej, A. Czajka, wygłosiła referaty pt. *Masowa konserwacja i reprografia - dwie drogi ratowania archiwaliów z XIX i XX wieku w archiwach państwowych oraz Masowa konserwacja w archiwach i bibliotekach - Podobieństwa i różnice*;
- 7 XI 2008 r. – Anna Czajka wzięła udział w konferencji „Polska Konserwacja w Egipcie i na Bliskim Wschodzie” organizowanej przez Polskie Stowarzyszenie Sztuki Orientu – Oddział Warszawski w Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie. Wygłosiła referat *Zniszczenia wojny i pokoju - konserwacja zabytków piśmiennictwa Libanu w latach 1994-2003*;
- 1-2 X 2008 r. – pracownicy archiwum uczestniczyli w międzynarodowej konferencji poświęconej 350 rocznicy zawarcia Unii Hadziackiej, IH UW i IH PAN;
- 12-13 XII 2008 r. – w Nieświeżu odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona Archiwum Radziwiłłów w Nieświeżu, uczestniczył w niej J. Zawadzki.

AAN

- Archiwum uczestniczyło wspólnie z Fundacją Korpus Ochotników Specjalistów w programie „Ocalmy od zapomnienia”, w ramach którego zrealizowano dwa projekty badawcze.

Pierwszy miał na celu zebranie relacji osób represjonowanych w stanie wojennym. Celem projektu było wzbogacenie wiedzy i zasobów archiwalnych na temat stanu wojennego. Jako grupę objętą kwerendą i tworzeniem historycznych "świadcstw" przyjęto tych represjonowanych, o których omal całkowicie zapomniano, a którzy skutki dawnych represji odczuwają do dziś. Odszukano blisko 50 osób spełniających te kryteria. Przeprowadzono wywiady z 21 poszkodowanymi tworząc następnie "świadcstwa" składające się z nagrania obrazu, dźwięku, oraz spisanej wersji. Całość tej dokumentacji została przekazana do Archiwum Akt Nowych. Efektem było również seminarium "Ocalmy od zapomnienia", które odbyło się na Zamku Królewskim w Warszawie;

- W ramach drugiego projektu „Ostatnie ofiary stalinizmu w Polsce w okresie stanu wojennego 1981-1983 i ich obrońcy” zebrano kolejne relacje, a posumowania dokonano na seminarium „Opornych portret własny”, które odbyło się 28 sierpnia. Wymiernym efektem programu jest 60 „świadcstw” – relacji zgromadzonych w AAN, które współtworzyli pracownicy AAN – Anna Braun, Anna Nowakowska i Bartosz Nowożycki;
- Archiwum było współorganizatorem (razem z Archiwum Państwowym w Szczecinie i dyrekcją Wolińskiego Parku Narodowego) wystawy pt. „90 lat Państwowości Polskiej” w Muzeum Wolińskiego Parku Narodowego w Międzyzdrojach. 14 X br. wystawę zwiedził Prezydent RP Lech Kaczyński.

NAC

- XI 2008 – archiwum brało udział w prezentacji przygotowanej przez PAP z okazji 90 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości;
- 11 XI 2008 r. – wspólnie z Muzeum Historii Polski zaprezentowano „Przystanek Niepodległość”;
- 13-16 XI 2008 r. – III Festiwal Warszawski „Niewinni czarodzieje 2008” zorganizowany wspólnie z Muzeum Powstania Warszawskiego;
- 30 IX – 15 XII 2008 r. – w ramach współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim powstała wystawa pt. „Uniwersytet Jagielloński 1918”, na którą NAC udostępniło materiały filmowe.

AP W BIAŁYMSTOKU

- 10 XI 2008 r. – przed budynkiem archiwum zaprezentowana została wystawa pt. *Jak się zmienił Rynek Kościuszki*. Na banerach umieszczonych zostało ponad 50 powiększonych fotografii przedstawiających fragmenty Rynku Kościuszki. Fotografie pochodziły ze zbiorów Muzeum Historycznego w Białymstoku i AP w Białymstoku. Wystawa nie pokazywała zmian na całym Rynku. Została ograniczona do fragmentu znajdującego się w obrębie ulic Sienkiewicza i Kilińskiego. To w tej części w ostatnim czasie zaszły znaczne zmiany, tu również odbywają się najważniejsze uroczystości patriotyczne i religijne. Wystawa

przybliżyła wszystkim zainteresowanym dzieje jednego z najważniejszych miejsc w Białymstoku;

- 12 XI 2008 r. – M. Kietliński wziął udział w konferencji poświęconej 90. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, która odbyła się w I LO w Białymstoku. M. Kietliński mówił o tamtych wydarzeniach przez pryzmat dokumentów przechowywanych w APB;
- 25 XI 2008 r. – w archiwum odbyło się walne zebranie Towarzystwa Opieki nad Majdankiem. Oddział w Białymstoku. Na spotkaniu promowano publikację L. Koconia, *Zaginieni 1939 – 1945. Postępowania o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu*, tom II – powiat białostocki. W spotkaniu wzięło udział kilkadziesiąt osób;
- 13 XII 2008 r. – przed budynkiem archiwum odbył się happening z okazji XXVII rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Polsce. Współorganizowany przez APB i Klub Więzionych Internowanych Represjonowanych. Wystawiono bardzo ciekawe dokumenty, odbył się przemarsz studentów przebranych za milicjantów i ZOMO-owców.

AP W BYDGOSZCZY

- 8 XII 2008 r. – odbyło się uroczyste otwarcie Bałtyckiej Biblioteki Cyfrowej w Słupsku. Referat *Relacje między bibliotekami, archiwami i muzeami w cyfrowym świecie* wygłosił inż. B. Massalski

AP W CZĘSTOCHOWIE

- AP w Częstochowie wspólnie z Gimnazjum nr 9 w Częstochowie i Muzeum Częstochowskim organizuje corocznie pod patronatem Prezydenta Miasta Częstochowy Międzypowiatowy Konkurs Historyczny pt. „*Czy znasz historię Częstochowy i Regionu Częstochowskiego*”. Dnia 20 marca 2008 r. w Ratuszu Miejskim odbyło się podsumowanie i ręczenie nagród laureatom VII edycji konkursu, którego celem jest promowanie wśród młodzieży wiedzy o dziejach regionu, jego zabytkach, miejscach pamięci narodowej i wybitnych postaciach związanych z Częstochową i najbliższym regionem. W tej formule mieści się również propagowanie wiedzy o Archiwum jako miejscu przechowywania ważnych dla historii regionalnej źródeł historycznych oraz popularyzacja zasobu Archiwum, czemu służą m.in. warsztaty historyczne realizowane podczas prac przygotowawczych do finału każdej edycji konkursu;
- AP w Częstochowie zorganizowało i przeprowadziło w roku 2008 praktyki zawodowe dla 11 studentów historii o specjalności archiwalnej Akademii im. J. Długosza w Częstochowie.

AP W GDAŃSKU

- X-XII – Oddział w Gdyni kontynuował współpracę z Urzędem Miasta w Gdyni przy realizacji projektu edukacyjnego „Gdynia w okresie II wojny światowej 1939-1945”,

powołanego z inicjatywy Prezydenta miasta Wojciecha Szczurka w październiku 2007 roku. Efektem prac jest baza z danymi dotyczącymi strat osobowych wśród mieszkańców Gdyni, opracowana na podstawie akt przechowywanych w AP Oddział w Gdyni oraz ogólnodostępny internetowy portal edukacyjny www.2wojna.gdynia.pl:

- X 2008 r. – pracownicy archiwum uczestniczyli w procesie kształcenia studentów specjalizacji archiwalnej. Prowadzili praktyki studenckie I oraz II stopnia dla studentów Uniwersytetu Gdańskiego.

AP W KATOWICACH

- W 2008 r. kontynuowano współpracę z miejscowymi placówkami muzealnymi (głównie Muzeum Historii Katowic, Muzea Miejskie w Rudzie Śląskiej, Mikołowie, Tychach, Chorzowie, Zabrze i Żywcu, Muzeum Zamkowe w Pszczynie i Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau). W ramach tej współpracy Archiwum uczestniczyło w kwerendach wystawienniczych i zorganizowało wspólnie bądź udostępniło materiały na szereg wystaw. Kontynuowano też współpracę z Katowickim Oddziałem IPN. Intensywnie rozwijała się współpraca z Międzynarodowym Domem Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu, Żydowskim Centrum Edukacyjnym w Oświęcimiu, Oświęcimskim i Wadowickim Centrum Kultury, Zbiorami Historyczno-Etnograficznymi w Oświęcimiu i Gminnym Ośrodkiem Kultury w Chybiu oraz Kongresem Polaków w Republice Czeskiej, Książnicą Beskidzką w Bielsku-Białej i Książnicą Cieszyńską w Cieszynie, Biblioteką Śląską w Katowicach, Biblioteką Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Biblioteką Główną Politechniki Śląskiej w Gliwicach oraz Biblioteką Suską im. M. Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej. Pomyślnie kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach (głównie Zakładem Archiwistyki Instytutu Historii) i jego Wydziałem Zamiejscowym w Cieszynie oraz Politechniką Śląską w Gliwicach – zapoznawano studentów z zasadami i możliwościami korzystania z zasobu AP, udostępniano materiały archiwalne i pomieszczenia do prowadzenia ćwiczeń, przyjmowano praktykantów. Czterech pracowników Archiwum (R. Kaczmarek, P. Greiner, B. Kalinowska-Wójcik, A. Machej) prowadziło kursowe wykłady i ćwiczenia ze studentami na Uniwersytecie Śląskim, a jeden pracownik (T. Hajewski) na Uniwersytecie Medycznym w Katowicach;
- W roku 2008 – archiwum nawiązało też współpracę ze Śląskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Raciborzu.

AP W KOSZALINIE

- 2 XI 2008 r. – w siedzibie koszalińskiej Delegatury Oddziału IPN otwarto wystawę pt. „Koszalin 1945-1950. Historia na nowo odkryta”, przy której współpracowało Archiwum Państwowe w Koszalinie, Muzeum w Koszalinie i Archiwum Diecezjalne w Koszalinie. Wystawa została przygotowana w nowoczesnej, multimedialnej formule, z wykorzystaniem

pochodzących z tego okresu unikalnych filmów dokumentalnych i oryginalnych nagrań dźwiękowych, przedmiotów użytkowych i broni. Wyeksponowano także kilkadziesiąt dokumentów, plakatów i afiszów oraz fotografii ze zbiorów koszalińskiego AP, wybranych i opracowanych przez Waldemara Chlistowskiego, kierownika Oddz. III AP.

- XII 2008 r. - AP w Koszalinie, wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Słupsku oraz Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, zawarło porozumienie o współtworzeniu Bałtyckiej Biblioteki Cyfrowej. W okolicznościowym otwarciu uczestniczyła Joanna Chojecka, dyrektor AP. Uroczystości miały miejsce w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Słupsku i wzbogacone były wystąpieniami przedstawicieli Biblioteki Narodowej oraz bibliotek śląskich, wielkopolskich, w ramach których zebranych przybliżono idee oraz możliwości wynikające z funkcjonowania bibliotek w przestrzeni wirtualnej. Przedsięwzięcie spotkało się dużym zainteresowaniem władz lokalnych, dzięki którym wsparciu i pozyskaniu środków finansowych z programu operacyjnego możliwe zostało zrealizowanie istotnego dla Pomorza Środkowego przedsięwzięcia. Na potrzeby Biblioteki Barbara Przydalska, pracownik AP, wykonała ponad 1.100 skanów z zasobu bibliotecznego AP.

AP W KIELCACH

- 11 XI 2008 r. – z okazji 90 rocznicy odzyskania niepodległości Sandomierski Oddział Archiwum wraz z Sandomierskim Stowarzyszeniem „Pamięć i Solidarność” przygotował instalację historyczną prezentującą listopadowe dni 1918 r. Skany dokumentów (plakatów, ogłoszeń, informacji) umieszczono na słupach ogłoszeniowych i rozmieszczono w uczęszczanych miejscach: miasta. Prezentację obejrzały tysiące mieszkańców miasta, a relację filmową, na portalu You Tube obejrzało w ciągu 2 miesięcy ponad 800 osób;
- 12 XII 2008 r. – odbyły się w Sandomierzu regionalne uroczystości związane z obchodami 27 Rocznicy wprowadzenia stanu wojennego. Uczestniczyło w nich ponad 100 internowanych i represjonowanych z terenu b. województwa tarnobrzesckiego. Z tej okazji Oddział w Sandomierzu wspólnie z Sandomierskim Stowarzyszeniem „Pamięć i Solidarność” przygotował ekspozycję na słupach ogłoszeniowych, rozmieszczonych w różnych punktach miasta, prezentującą kopie materiałów okresu stanu wojennego. Przed sandomierskim ratuszem, w miejscu, w którym mieszkańcy miasta, w tamtym okresie, układali krzyż z kwiatów i zniczy, ustawiono symboliczny krzyż nawiązujący do tego z czasu stanu wojennego.

AP W KRAKOWIE

- W 2008 r. AP w Krakowie współpracowało z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Krakowie w zakresie przygotowywania egzaminów w zawodzie technik archiwista;

- Pracownicy AP w Krakowie uczestniczyli w przygotowaniu popularyzatorskiej serii „Wypisy z dzieł Ambrożego Grabowskiego” (5 tomów), w ramach współpracy z Wydawnictwem Jagiellonia S.A.;
- W 2008 r. AP w Krakowie na mocy podpisanego porozumienia z Wojewódzką Biblioteką Publiczną na platformie Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej opublikowało kolejne dokumenty i rękopisy dla szerokiego kręgu odbiorców. Na koniec roku 2008 opublikowano 30 dokumentów i rękopisów;
- Tarnowski oddział AP współpracował z Wyższym Seminarium Duchownym w Tarnowie i Archiwum Diecezji Tarnowskiej, w ramach tej współpracy pracownicy przygotowują dla alumnów Seminarium prelekcje nt. postępowania z dokumentacją. Wiedza ta będzie przydatna w późniejszej pracy księży w parafiach, gdzie często znajdują się cenne zbiory archiwalne i biblioteczne;
- Oddziałów AP w Bochni i Nowym Sączu aktywnie włączył się w przygotowanie Międzynarodowej Konferencji „Archiwa Europy Środkowej. Wspólne dziedzictwo, wspólna przyszłość”. Konferencja była organizowana przez Archiwum PAN we współpracy ze Stowarzyszeniem Archiwistów Polskich, Polskim Towarzystwem Archiwalnym i Stowarzyszeniem Archiwistów Kościelnych;
- Pracownicy AP w Krakowie prowadzili zajęcia z zakresu archiwistyki na czterech uczelniach tj. Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie i w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Sączu. Część zajęć w toku studiów odbywała się w oddziałach Archiwum z wykorzystaniem materiałów archiwalnych.

AP W LESZNIE

- 6 XI 2008 r. – w Galerii Sztuki Muzeum Okręgowego w Lesznie otwarto wystawę pt. „W 90. rocznicę Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 – Grupa Leszno”. Zorganizowały ją Archiwum Państwowe w Lesznie i Muzeum Okręgowe w Lesznie. Część eksponatów pochodziła z zasobu Archiwum;
- XI 2008 – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego w Lesznie wypożyczyła wystawę pt. „70 lat Klubu Sportowego Unia Leszno”, a Archiwum Państwowe w Lesznie wspólnie z Izbą Tradycji Jednostki Woskowej w Lesznie przygotowało i wypożyczyło do Szkoły Podstawowej w Kaczkowie wystawę o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919. Wystawę połączoną z prelekcjami, zwiedzili uczniowie szkół gminy Rydzyna;
- 12 XII 2008 r. – w Muzeum Ziemi Wschowskiej we Wschowie otwarto wystawę poświęconą Powstaniu Wielkopolskiemu 1918/1919, na którą archiwum udostępniło przygotowane przez siebie plansze oraz kilka jednostek archiwalnych. W otwarciu wystawy wzięła udział

dyrektor Archiwum Elżbieta Olender, a Barbara Ratajewska opowiedziała o patriotycznej działalności Polaków we Wschowie na przełomie lat 1918/1919.

AP W ŁODZI

- 13 X 2008 r. – w budynku Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi odbyło się zebranie ogólne oddziału łódzkiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Na zebraniu wygłoszony został referat Anny Nazarskiej nt. „Archiwizowanie dokumentacji w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”;
- 25 XI 2008 r. – Piotr Zawilski, dyrektor AP w Łodzi, wygłosił w Łódzkim Domu Kultury prelekcję dla członków Towarzystwa Genealogicznego Centralnej Polski. Przedstawił w niej podstawowe typy źródeł do badań genealogicznych, wybrane zespoły archiwalne dotyczące dziejów Łodzi oraz dostępne w internecie bazy danych, które ułatwiają poszukiwania archiwalne. Wykład połączony był z pokazem multimedialnym;
- 8 XII 2008 r. – w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi odbyło się ostatnie w 2008 r. zebranie członków oddziału łódzkiego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Podczas zebrania przedstawiona została informacja dotycząca działalności Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w 2008 r. oraz omówiono program warsztatów szkoleniowych w 2009 r. na terenie Sądecczyzny i Słowacji;
- 9 XII 2008 r. – w Muzeum Fabryki mieszczącego się na terenie kompleksu „Manufaktura” w Łodzi otwarta została wystawa „W służbie dla zdrowia pracowników fabryki przy Ogrodowej”, której współorganizatorem było AP w Łodzi

AP W OPOLU

- W roku 2008, w ramach współpracy z uczelniami wyższymi, przeprowadzono pięć zajęć dla studentów historii Uniwersytetu Opolskiego. W ramach wstępu do badań historycznych dla studentów pierwszego roku przeprowadzono trzy wykłady, podczas których zapoznano uczestników ze strukturą archiwów w Polsce, ich zadaniami, z zasobem AP w Opolu oraz zasadami korzystania z materiałów archiwalnych. Jeden wykład został zrealizowany w zakresie przedmiotu - Śląsk w zasobach archiwalno-muzealnych. Podczas spotkania studenci mieli możliwość zaznajomienia się z zasobem pod kątem tego zagadnienia. Ostatni wykład przeprowadzono dla studentów trzeciego roku historii w ramach przedmiotu - Śląsk w XV-XVIII wieku. Na zajęciach zaprezentowano najciekawsze materiały archiwalne dotyczące naszego regionu i tego okresu.

AP W PIOTRKOWIE TRYB.

- 25 XI 2008 r. – w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Adama Próchnika w Piotrkowie Trybunalskim miało miejsce spotkanie dla studentów „Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Piotrkowie Trybunalskim”. Współorganizatorami tego spotkania byli:

Miejska Biblioteka Publiczna w Piotrkowie Tryb., Muzeum w Piotrkowie Tryb. oraz AP w Piotrkowie Tryb. Jednym z prelegentów był dyrektor archiwum dr Tomasz Matuszak. W swoim wystąpieniu przybliżył on zebranym dzieje archiwów piotrkowskich, a w szczególności piotrkowskiego archiwum, które w 2009 roku będzie obchodziło jubileusz 90-lecia swoje istnienia. Wystąpienie ilustrowane było prezentacją multimedialną, w której przedstawiono najciekawsze i najcenniejsze dokumenty z zasobu archiwum oraz najważniejsze wydarzenia z jego historii. Dyrektor zaprezentował również publikacje wydawane przez archiwum oraz najnowszy „Informator o zasobie archiwalnym”. Zastępca dyrektora Krzysztof Łapiński omówił dzieje i strukturę zasobu piotrkowskiego archiwum. Swoje wystąpienie poświęcił w dużej mierze prezentacji materiałów archiwalnych z zasobu archiwum, omówił ich specyfikę i pochodzenie;

- 1 XII 2008 r. – Studenckie Koło Naukowe Historyków „Klio” Filii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Piotrkowie Trybunalskim, zorganizowało w Instytucie Historii, pokaz filmu o tematyce historycznej. Zaprezentowany został film pt. „Ciemnoniebieski Świat”, ukazujący losy lotników czechosłowackich w czasie II wojny światowej i pierwszych latach powojennych. Dyrektor archiwum dr Tomasz Matuszak, jako znawca tematyki lotniczej, wygłosił w formie krótkiego wykładu słowo wstępne pt. „Lotnictwo czechosłowackie w latach 1918-1945”;
- 8-9 XII 2008 r. – w Piotrkowie Trybunalskim miała miejsce V Studencka Sesja Naukowa Archiwistów, która odbyła się pod hasłem „Zawód archiwisty – wczoraj, dziś i jutro. W 200-lecie Archiwów Państwowych”. Współorganizatorami byli: archiwum i Muzeum w Piotrkowie Trybunalskim. Dyrektor archiwum dr Tomasz Matuszak (pierwszy opiekun i członek honorowy SKNA) wygłosił wykład nt. „200 lat archiwów państwowych. Pomiędzy tradycją a współczesnością”. W czasie przerwy zainteresowani referenci oraz uczestnicy sesji mieli okazję zwiedzić siedzibę archiwum, jak również zapoznali się z historią archiwum i jej zasobem. Każdy z gości, w prezencie otrzymał egzemplarz publikacji autorstwa z tomaszowskiego Zofii Zielińskiej z Oddziału pt. „Włodzimierz Rudź (1925-2002). Zarys biografii”, Piotrków Trybunalski 2007.

AP W POZNANIU

- 7 X 2008 r. – kierownik Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych AP w Poznaniu, Przemysław Wojciechowski, współpracował z magistrantkami z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu przy badaniu bioaerozoli w magazynach archiwalnych i pobieraniu próbek na obecność grzybów i bakterii na archiwaliach;
- 15-17 X 2008 r. – odbyła się XI edycja Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, w którego działaniach AP w Poznaniu uczestniczy regularnie od 2005 r. Dnia 15 X br. w Ośrodku Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu dyrektor archiwum, Henryk Krystek wygłosił wykład pt.

„Digitalizacja materiałów archiwalnych dotyczących Powstania Wielkopolskiego, przechowywanych w zasobie archiwów, Kaliszu i Lesznie”. Natomiast w siedzibie archiwum zorganizowane zostały warsztaty pt. „Poznaj swoje korzenie, zbuduj drzewo genealogiczne”, poświęcone nauce posługiwania się archiwalnymi materiałami metrykalnymi, zapoznaniu się z bazami danych i prezentacją oryginalnych materiałów archiwalnych, najczęściej dotyczących znanych osób. Prowadzącym był pracownik Oddziału Udostępniania Materiałów Archiwalnych Mariusz Jankowski. Z kolei Stefan Olejniczak, prowadzący warsztaty pt. „Czytać każdy może. Nawet źródła archiwalne”, na przykładzie dokumentów z różnych epok prezentował możliwość czytania i interpretacji źródeł, zachęcając uczestników do samodzielnego czytania. W warsztatach wzięło udział ok. 200 osób; były to zarówno zorganizowane grupy młodzieży szkolnej, jak i indywidualne osoby, które przyjmowane były w godzinach popołudniowych;

- 22 X 2008 r. – podczas wernisażu wystawy „Leszno w dokumentacji pozaaktowej”, odbywającej się w AP w Lesznie, zaprezentowane zostało (w formie płyty DVD) wydawnictwo poświęcone pierwszej części akt miasta Leszna. Projekt digitalizacji materiałów miasta Leszna z okresu staropolskiego, przechowywanych w AP w Poznaniu, oraz wydania ich na płycie DVD i opublikowanie w Internecie na stronie Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, przygotowały Archiwa Państwowe w Poznaniu i Lesznie wspólnie z Urzędem Miasta Leszna. Wspomniana płyta DVD jest efektem pierwszego etapu prac, w którym zdigitalizowano 70 dokumentów pergaminowych i papierowych z lat 1547-1788 oraz 50 ksiąg radzieckich z lat 1628-1791 (łącznie około 2500 stron/kart pochodzących z pierwszych 120 jednostek archiwalnych w zespole „Akta miasta Leszno”). Do digitalizacji w kolejnych etapach pozostało jeszcze 685 j.a.;
- 30 X 2008 r. – kierownik Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych, P. Wojciechowski, wygłosił w siedzibie archiwum wykład dla studentów III roku archiwistyki UAM w Poznaniu, pt. „Konserwacja właściwa materiałów archiwalnych”, połączony z pokazem metod restauracji akt i dokumentów;
- 12 XI 2008 r. – w sali ratuszowej w Koninie, zaprezentowana została publikacja multimedialna pt. „Materiały źródłowe do dziejów Konina. Protokoły posiedzeń Rady Miejskiej Konina z lat 1915-1923, 1929-1939”. Wydawnictwo w formie płyty DVD powstało w ramach współpracy z władzami samorządowymi Konina i Miejską Biblioteką Publiczną w Koninie. Jest to druga publikacja, zawierająca skany materiałów archiwalnych z zasobu AP w Poznaniu i Oddziału w Koninie, stanowiąca kolejny etap długofalowego programu digitalizacji materiałów źródłowych do dziejów Konina. Okazją do prezentacji wybranej części materiałów archiwalnych z zespołu „Akta miasta Konina z lat 1795-1950”, stała się 90 rocznica odzyskania niepodległości, a jej celem było przybliżenie szerokiemu kręgowi

zainteresowanych na przykładzie tego ośrodka miejskiego, problematyki trudnego procesu odbudowy państwa;

- 27 XI 2008 r. – podczas konferencji prasowej w Urzędzie Miejskim w Gnieźnie zaprezentowane zostało w formie płyty DVD wydawnictwo najstarszych archiwaliów miejskich gnieźnieńskich. Zespół archiwalny „Akta miasta Gniezno 1587-1808” został zdigitalizowany dzięki środkom pozyskanym przez Urząd Miejski w Gnieźnie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Całość materiału, obejmująca ok. 55000 stron (183 j.a., w tym 26 dokumentów pergaminowych i papierowych) została udostępniona także na stronie internetowej Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej (www.wbc.poznan.pl).
- W 2008 r. – w związku z 90 rocznicą wybuchu Powstania Wielkopolskiego, AP w Poznaniu przygotowało projekt digitalizacji i udostępnienia w Internecie materiałów archiwalnych dotyczących Powstania Wielkopolskiego. Prace te są realizowane etapowo. We współpracy z Ostrowskim Towarzystwem Genealogicznym wydano w wersji elektronicznej „Źródła do dziejów Powstania Wielkopolskiego na Ziemi Ostrowskiej ze zbiorów Archiwum Państwowego w Poznaniu”. Prezentacja multimedialna tego wydawnictwa odbyła się w trakcie konferencji zorganizowanej przez Ostrowskie Towarzystwo Genealogiczne. Wspólnie z AP w Kaliszu wydano również na płycie DVD „Źródła do dziejów Powstania Wielkopolskiego w południowej Wielkopolsce w zbiorach Archiwum Państwowego w Kaliszu i Archiwum Państwowego w Poznaniu”. Prezentacja tej płyty odbyła się podczas otwarcia okolicznościowej wystawy w AP w Kaliszu;
- W 2008 r. – gnieźnieński Oddział archiwum przygotował konspekt lekcji poświęconej Powstaniu Wielkopolskiemu, przeznaczony dla nauczycieli i uczniów gimnazjów oraz liceów. Uzupełnieniem materiału dydaktycznego jest wybór 63 tekstów źródłowych, pochodzących z zasobu AP w Poznaniu i jego gnieźnieńskiego Oddziału. Efektem rozwijającej się współpracy z miejscowymi pedagogami było stworzenie przez nich konspektu lekcji języka polskiego „Chwyty reklamy”. Materiał źródłowy do zajęć oparty został na zasobie gnieźnieńskiego Oddziału, który upowszechnia cieszące się coraz większym zainteresowaniem pomoce dydaktyczne.

AP W PRZEMYŚLU

- 13 XII 2008 r. – Instytut Kresów Wschodnich im. Św. Brunona Bonifacego w Przemyślu zorganizował w siedzibie archiwum wystawę oraz sesję naukową; stanowiły one element obchodów 90. rocznicy obrony Przemyśla i 100. rocznicy przemyskiego harcerstwa (obchodom patronował Prezydent Miasta Przemyśla).

AP W RZESZOWIE

- W 2008 r. archiwum współpracowało z Uniwersytetem Rzeszowskim. Zajęcia na kierunku historia – specjalność archiwalna – prowadzili: Jan Basta, Marek Gieroń, Zofia Szulc, Grzegorz Zamoyski.
- Pracownicy AP w Rzeszowie: Jan Basta, Leszek Mierzwa, Zofia Szulc, Barbara Wizimirska, Grzegorz Zamoyski, prowadzili zajęcia na kursach kancelaryjno-archiwalnych w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Archiwistów Polskich Zarząd Główny w Warszawie

AP W SUWAŁKACH

- X 2008 r. – archiwum, na prośbę władz Suwałk, uczestniczyło w ustalaniu i weryfikacji wykazu osób straconych przez hitlerowców 1 kwietnia 1944 roku w Suwałkach w celu ich upamiętnienia na pomniku i przekazało Urzędowi Miejskiemu kopie wybranych materiałów archiwalnych z akt spraw Sądu Grodzkiego w Suwałkach z lat 1945 – 1950;
- XII 2008 r. – Ukazał się kolejny VIII. tom „Rocznika Augustowsko-Suwalskiego”, periodyku Augustowsko-Suwalskiego Towarzystwa Naukowego, którego współwydawcą jest Archiwum Państwowe w Suwałkach. W tomie tym opublikowano między innymi materiały archiwalne z lat 1945 - 1970 ze zbiorów AP w Suwałkach dotyczące staroobrzędowców oraz informacje o działalności archiwum w 2007 roku.

AP W SZCZECINIE

- 17 X 2008 r. – dr Paweł Gut, na zaproszenie Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków, uczestniczył w odsłonięciu tablicy pamiątkowej poświęconej znanemu architektowi szczecińskiemu prof. Stanisławowi Latourowi. Prof. Stanisław Latour utrzymywał kontakty ze szczecińskim archiwum, często też korzystał ze zbiorów odnoszących się do budowli szczecińskich;
- 3 XI 2008 r. – Oddziale AP w Strzmielu odbyło się doroczne spotkanie zaduszkowe. Pamiątkowa tabliczka poświęcona została zmarłemu w 2008 r. ks. infułatowi Romanowi Kostynowiczowi, diecezjalnemu konserwatorowi zabytków, związanemu od lat ze szczecińskim archiwum. Uroczystości towarzyszyła sesja naukowa w sali konferencyjnej oddziału, na której przedstawiono postać i rolę, jaką w ochronie zabytków sakralnych pełnił ksiądz infułat. Podczas sesji wystąpili ks. abp. Marian Przykucki, Wojewódzki Konserwator Zabytków Ewa Stanecka, prof. Kazimierz Kozłowski, prof. Ireneusz Kojder, proboszcz szczecińskiej katedry ks. Jan Kazieczko, red. Bogdan Twardochleb. W trakcie spotkania dyrektor Jan Macholak wręczył również nagrody ufundowane przez szczecińskie archiwum uczniom szkół powiatu łobeskiego – laureatom konkursu historycznego dotyczącego pierwszych powojennych lat ich rodzin;

- 10 XI 2008 r. – dr Paweł Gut wziął udział w konferencji poświęconej 10-leciu funkcjonowania samorządów zorganizowanej przez Urząd Marszałkowski;
- 24 XI 2008 r. – w AP w Szczecinie odbyło się spotkanie związane z reaktywowaniem szczecińskiego oddziału Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. W spotkaniu uczestniczyła poseł na Sejm Magdalena Kochan, reprezentująca parlamentarny zespół kaszubsko-pomorski, która jednocześnie zgłosiła deklarację członkostwa w oddziale szczecińskim. Archiwum jest ważnym dla Zrzeszenia partnerem w zakresie edukacji regionalnej i poszerzania wiedzy źródłowej;
- XI 2008 r. – zakończono pierwszy etap digitalizacji akt Państwowego Urzędu Repatriacyjnego – oddziały powiatowe. Archiwum Państwowe w Szczecinie otrzymało, na wcześniej złożony wniosek, dotację ze środków będących w dyspozycji ministra kultury i dziedzictwa narodowego w ramach priorytetu 5 – Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego. Wykonano 55 000 stron skanów dokumentów, zarejestrowanych także na taśmie mikrofilmowej;
- 2 XII 2008 r. – w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Szczecińskiego odbyła się konferencja naukowa poświęcona prof. Henrykowi Lesińskiemu, dyrektorowi AP w Szczecinie w latach 1955–1969, późniejszemu rektorowi Wyższej Szkoły Pedagogicznej, w której uczestniczyli pracownicy archiwum. Referat „Wokół kontynuacji i poszukiwania nowego miejsca Archiwum Państwowego w życiu społeczno-naukowym Pomorza Zachodniego. Rola dyrektora Henryka Lesińskiego” wygłosił prof. Kazimierz Kozłowski;
- 5 XII 2008 r. – w Krakowie odbyło się III Seminarium Sfragistyczne pt. „Klasyfikacja i nazewnictwo pieczęci”, zorganizowane przez Zakład Nauk Pomocniczych IH UJ w Krakowie. Podczas sesji referat wygłosił dr Paweł Gut pt. „System pruskiej sfragistyki urzędowej w XIX i XX wieku”;
- XII 2008 r. – dyrektor Jan Macholak uczestniczył w spotkaniu konsultacyjnym odnośnie do inicjatywy Marszałka Województwa powołania w Szczecinie Centrum Dialogu „Przełomy”. Jednym z elementów tego przedsięwzięcia mają być ekspozycje „Szczecińskie przełomy 1945–1990”, a ważnym partnerem dla organizatorów jest Archiwum Państwowe w Szczecinie. Dyrektor J. Macholak otrzymał do konsultacji koncepcję i założenia organizacyjne powstającego muzeum.

AP W TORUNIU

- 10 X 2008 r. – pracownicy Archiwum Toruńskiego wzięli udział w uroczystościach jubileuszu 60-lecia zaprzyjaźnionego Archiwum UMK. W imieniu Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych Beata Herdzin, dyrektor archiwum, wręczyła dr Henryce Duczkowskiej-Moraczewskiej, kierownikowi Archiwum UMK oraz Renacie Karpiesiuk, długoletniemu pracownikowi Archiwum UMK odznaki „Za Zasługi Dla Archiwistyki”,

- 11 XII 2008 r. – Beata Herdzin, dyrektor archiwum oraz Sławomir Pułkownik, zastępca dyrektora, uczestniczyli w uroczystościach jubileuszowych Książnicy, którym towarzyszyło odsłonięcie trzech tablic poświęconych byłym dyrektorom biblioteki. Archiwum Toruńskie, jako współorganizator obchodów jubileuszu 85-lecia Książnicy Kopernikańskiej w Toruniu, przeprowadziło w swoim zasobie obszerną kwerendę dotyczącą byłych dyrektorów Książnicy: Zygmunta Mocarskiego, Ottona Freymutha oraz Alojzego Tujakowskiego.

AP M.ST. WARSZAWY

- X 2008 r. – w pasażu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie (ul. Dobra 55) eksponowana była wystawa „Warszawa. Obrazy z dziejów. Plany, mapy i widoki Warszawy 1641-2007”, opracowana przez AP m.st. Warszawy we współpracy z Muzeum Historycznym m.st. Warszawy oraz z Warszawskim Przedsiębiorstwem Geodezyjnym. Na tej zaprezentowanej po raz pierwszy latem 2007 r. wystawie eksponowanych jest 80 plansz obrazujących rozwój przestrzeni Warszawy i jej kartograficznego obrazu. Pierwsza ekspozycja wystawy miała miejsce w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy w 2007 r., kolejne w Łazienkach Królewskich w Warszawie (2007), Chicago (2007), Rydze (2008) oraz na Pikniku
- Naukowym Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik w Warszawie (2008).
- 17 X 2008 r. – Marek Wojtylak z Archiwum Państwowego m.st. Warszawy Oddziału w Łowiczu uczestniczył w Sali Kolumnowej Sejmu Rzeczypospolitej w uroczystości wręczenia nagród w konkursie zorganizowanym przez Stowarzyszenie Gazet Lokalnych pod patronatem marszałka B. Komorowskiego "Local Press 2008". Spośród ponad 150 tekstów artykuł Marka Wojtylaka "Spór gorszący miasto", ogłoszony w "Kwartalniku historycznym - Łowiczanie" nr 2(21) z 2008 r., otrzymał nominację na najlepszy artykuł roku w kategorii publicystyki historycznej;
- 9 XI 2008 r. – otwarto wystawę pt. „Droga do niepodległości”, zorganizowaną przez Oddział Związku Piłsudczyków w Brwinowie, do której AP m.st. Warszawy udostępniło materiały archiwalne;
- AP m.st. Warszawy Oddział w Otwocku udostępniło kopię materiałów z zespołu Akta miasta Mińska Mazowieckiego – Odezwa Rady Regencyjnej z 12 XI 1918 r., informujących o przekazaniu władzy wojskowej i naczelnego dowództwa wojsk polskich brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu, na potrzeby ekspozycji „Dwudziestolecie oblicza nowoczesności pierwsza przekrojowa wystawa na temat Drugiej Rzeczypospolitej”, zorganizowanej przez Muzeum Historii Polski, prezentowanej w Zamku Królewskim w okresie od 12 listopada 2008 do 10 lutego 2009 r.;
- 27 XI 2008 r. – na Zamku w Nidzicy odbył się finał VIII edycji Powiatowego Konkursu Wiedzy o Regionie, którego jury przewodniczył Hubert Domański z AP m.st. Warszawy Ekspozytury w Nidzicy. Uczestnicząca w konkursie młodzież, obok testu pisemnego,

wykonała prezentację multimedialną Przyrodniczo-Historycznego Przewodnika po wybranej gminie, bez części reklamowej. Zwycięzcą okazała się drużyna z Zespołu Szkół Licealnych w Nidzicy przed Zespołem Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących w Jagarzewie i Zespołem Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Nidzicy. W trakcie konkursu odbyło się spotkanie autorskie z Panem Ryszardem Czerwińskim, znanym olsztyńskim artystą fotografikiem;

- 6 XII 2008 r. – podczas uroczystości jubileuszu 50-lecia Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Mławskiej, miała miejsce prezentacja książki pt. „Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Mławskiej. Zarys dziejów 1958-2008”, pióra Andrzeja Grochowskiego z AP m.st. Warszawy Oddziału w Mławie. Publikacja zawiera historię Towarzystwa ukazaną na tle stanu oświaty i kultury miasta Mławy i regionu mławskiego. Ukazuje także ogromny wkład społecznej, bezinteresownej pracy setek jego członków i działaczy, którym przyszło działać w bardzo trudnej i skomplikowanej sytuacji społeczno-politycznej. Stanowi jednocześnie wyraz hołdu zarówno tym znanym z imienia i nazwiska jak również bezimiennym bohaterom, krzewicielom historii patriotyzmu lokalnego;
- 10 XII 2008 r. – Oddział w Pułtusku wspólnie z Pułtuską Biblioteką Publiczną im. J. Lelewela zorganizował wieczór poetycki Rafała Barbarskiego „Prośba i spełnienie”;
- XII 2008 r. – Marek Wojtylak z Oddziału w Łowiczu przewodniczył jury konkursu zorganizowanego przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Łowiczu pt. "Społeczność żydowska na Ziemi Łowickiej”;
- 18 XII 2008 r. – Marek Wojtylak z Oddziału w Łowiczu uczestniczył w uroczystości otwarcia wystawy „Izba pamięci łowickich Żydów” w Muzeum w Łowiczu, której współorganizatorem był Oddział Archiwum Państwowego m.st. Warszawy w Łowiczu. Na ekspozycji znalazło się ponad 70 obiektów z zasobu archiwalnego. W czasie uroczystości Marek Wojtylak wręczył nagrody laureatom konkursu „Społeczność żydowska na Ziemi Łowickiej”.

AP WE WROCŁAWIU

- IV kw. 2008 r. – w ramach współpracy z I Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze, kierownik oddziału jeleniogórskiego Iwo Łaborewicz wraz z nauczycielem historii tegoż Liceum – Jolantą Ryglewską, zainicjowali i przeprowadzili z uczniami klasy III projekt pt. „Przestrzeń symboliczna miasta na przykładzie Jeleniej Góry”. Efektem tych działań (dwa spotkania w Archiwum, kilkanaście działań w terenie) stała się, przygotowana przez uczniów pod kierunkiem wyżej wymienionych, wystawa internetowa pt. „Tablice pamiątkowe Jeleniej Góry”, prezentująca zdjęcia i opis 99 tablic znajdujących się w mieście, a powstałych po 1945 r.;
- 22 X 2008 r. – w ramach współpracy z wrocławskim Wydawnictwem ATUT kierownik Oddziału Zamiejscowego w Jeleniej Górze Iwo Łaborewicz wziął udział w otwartej dyskusji

panelowej (wraz z przedstawicielami Uniwersytetu Wrocławskiego, Muzeum Narodowego i Wydawnictwa ATUT), zorganizowanej w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu Filia nr 57 na temat „Co nam zostało z dawnego Śląska? Niechciane dziedzictwo trzech narodów”;

- 18 XI 2008 r. – pracownicy AP we Wrocławiu dr Grażyna Trzaskowiska, dr Roman Stelmach i dr Janusz Gołaszewski wzięli udział w uroczystej promocji „Księgi Dolnośląskiej Ziemi Obornickiej Przeszłość – Współczesność – Przyszłość”, pod red. Kazimierza M. Pudły (wyd. Oborniki Śląskie 2008), której są współautorami. Swoje opracowania oparli na materiałach źródłowych przechowywanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu. Na uroczystość zaproszone zostały władze powiatu trzebnickiego, przedstawiciele władz miasta i gminy Oborniki Śląskie oraz goście z gmin ościennych, a także mieszkańcy Obornik Śląskich, spośród których wielu aktywnie współuczestniczyło w powstaniu tej monumentalnej książki;
- 19 XI 2008 r. – w Konsulacie Generalnym RFN we Wrocławiu odbyło się coroczne spotkanie, zorganizowane przez Wydział Konsularny dla przedstawicieli instytucji współpracujących. Archiwum reprezentowali: Dorota Sokołowska, Dorota Żygadło, dr Roman Stelmach, dr Janusz Gołaszewski oraz Jan Drozd;
- 2 XII 2008 r. – w Oddziale w Jeleniej Górze nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy pt. „Inwazja na Czechosłowację w 1968 r. – Karkonosze, Góry Izerskie i Północno-Wschodnie Czechy”, zorganizowanej w ramach współpracy ze stroną czeską (Jesztedzki Oddział Stowarzyszenia Czeskich Archiwistów). Na wystawie zaprezentowano zdjęcia i kopie dokumentów udostępnionych przez 10 placówek archiwalnych i muzealnych Republiki Czeskiej. Kuratorem wystawy był kierownik oddziału jeleniogórskiego Ivo Łaborewicz;
- 12 XII 2008 r. – w ramach współpracy z Biurem Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze kierownik tutejszego oddziału zamiejscowego Ivo Łaborewicz wygłosił w salach BWA referat pt. „Domy bogatych mieszczan”. Po wygłoszeniu referatu grupa ok. 80 osób, pod przewodnictwem referenta, odbyła wycieczkę po starym mieście w Jeleniej Górze.

AP W ZAMOŚCIU

- Podjęto akcję namawiania mieszkańców Zamojszczyzny do przekazywania do archiwum fotografii i dokumentów. Akcję tę rozpropagowały zamojskie media. Jej efektem jest pozyskanie od ok. 300 osób ponad 10 tys. fotografii włączonych do zespołu Zbiór fotografii oraz zgromadzenie w zespole akta osób i rodzin dokumentów dot. 49 znanych w regionie osób.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 16 X 2008 r. – w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zielonej Górze odbyła się konferencja zatytułowana „Kultura i społeczeństwo na Środkowym Nadodrzu w XIX i XX wieku”. Współorganizatorem konferencji był Uniwersytet Zielonogórski. Janusz Opaska przedstawił referat pt. „Realizacja architektów berlińskich na terenie Zielonej Góry – twórcy i dzieła;
- 1-15 XII 2008 r. – AP w Zielonej Górze zorganizowało we współpracy z Biblioteką Uniwersytetu Zielonogórskiego wystawę pt. „Zielona Góra w XIX i XX wieku – obraz miasta”.. Zaprezentowane zostały na niej kopie planów architektonicznych Zielonej Góry, widoki miasta oraz publikacje odnoszące się do rozwoju przestrzennego Zielonej Góry. Wystawa była eksponowana w hollu Uniwersytetu ;
- w ramach trwającej od 5 lat współpracy z red. Tomaszem Czyżniewskim z „Gazety Lubuskiej” w 2008 roku opublikowano 40 artykułów w cyklu „Subiektywny przewodnik po Zielonej Górze” i „Wydarzyło się w Zielonej Górze”. W artykułach tych popularyzowana była wiedza o historii Zielonej Góry oraz o zasobach Archiwum Państwowego w Zielonej Górze.
- 13 X 2008 r. - w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Zielonej Górze zorganizowano panel dyskusyjny pt. „Kulisy archiwów kościelnych w Lubuskiem” oraz promocja książki wydanej przez Archiwum Państwowe w Zielonej Górze i Archiwum Diecezjalne w Zielonej Górze pt. „Inwentarz archiwalny Kurii Apostolskiej w Gorzowie Wielkopolskim z lat 1945-1972”. W spotkaniu wzięł udział Ks. Biskup dr Stefan Regmunt – ordynariusz Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, grupa dziennikarzy, przedstawiciele miejscowego środowiska naukowego.

9. Nabytki i darowizny

AAN

- W bieżącym kwartale zasób archiwum przejęło akta: Ośrodka Ratowniczych Badań Archeologicznych w Warszawie (37 j.a. z lat 1995-2002) oraz Ośrodka Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego w Warszawie (50 j.a. z lat 2002-2005), zawierających m.in. dokumentację dotyczącą prac archeologicznych na terenach objętych budową autostrad A1, A2, A3, A4, A12; Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej w Warszawie z lat 1989-1999 (550 j.a. materiałów archiwalnych – m.in. protokoły posiedzeń kierownictwa Ministerstwa, dokumentacja obrazująca współpracę z jednostkami podległymi i pracę komisji trójstronnych); Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w Warszawie (7975 j.a. z lat 1962-1972) oraz Polskiego Komitetu Normalizacji, Miar i Jakości w Warszawie (523 j.a. z lat 1982-1993), których akta dotyczą kwestii ustalania i przestrzegania norm; Ministerstwa

Sprawiedliwości w Warszawie (m.in. akta departamentów Spraw Cywilnych, Spraw Nieletnich, Spraw Rodziny i Nieletnich oraz teczek osobowe przedwojennych sędziów, prokuratorów, adwokatów, komorników, łącznie 3598 j.a.). Ponadto zakończono kolejny etap przejmowania do zasobu AAN dopływu materiałów do Centralnego Rejestru Metryczek Wydanych Dowodów Tożsamości z lat 1952-1997 (16198j.a. mierzących blisko 13 km bieżących).

AP W ELBLĄGU Z/S W MALBORKU

- Mieszkaniec Malborka pan Witold Banacki przekazał do zbiorów archiwum kompletne roczniki wybrzeżowej prasy lokalnej z lat 70. i 80., zbiór gazet opozycyjnych oraz numery Marienburger Zeitung z okresu przedwojennego. Materiały stanowią cenne uzupełnienie księgozbioru archiwalnego.

AP W KATOWICACH

- Zakup kolekcji 177 sztuk pocztówek i zdjęć dotyczących Gliwic i powiatu toszeckogliwickiego z lat 1903-1945 od prywatnego kolekcjonera p. Jacka Schmidta. Kolekcja znajduje się w gliwickim Oddziale Archiwum Państwowego w Katowicach.

AP W KIELCACH

- W IV kwartale 2008 r. zasób Archiwum w Kielcach wzbogacił się o nowe zespoły akt: Fabryka Samochodów Specjalizowanych Polmo SHL im. Stanisława Staszica w Kielcach, [1960] 1975— 1995 w ilości 319j.a.; 3,43 m.b., Urząd Rejonowy w Końskich, 1990-1998, 27 j.a., 0,35 m.b.

AP W KOSZALINIE

- w 2008 r. koszalińska centrala AP przejęła następujące nowe zespoły: *Państwowy Arbitraż Gospodarczy Okręgowa Komisja Arbitrażowa w Koszalinie* z lat 1956-1989, *Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Koszalinie* z lat [1958] 1981-1998, *Urząd Kontroli Skarbowej w Koszalinie* z lat 1991-1998, *NIK Delegatura w Szczecinie Wydział Zamiejscowy w Koszalinie* z lat 2002-2004, *Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koszalinie* z lat [1973] 1975-1988, *Urzędy Gmin w Kołobrzegu, Manowie, Połczynie Zdroju, Siemyślu* z lat 1973-1990, *Gminne Rady Narodowe w Manowie, Połczynie Zdroju, Siemyślu* z lat 1973-1990, *Urzędy Miast i Gmin w Polanowie i Połczynie Zdroju* z lat 1973-1990, *Rady Narodowe Miast i Gmin w Polanowie i Połczynie Zdroju* z lat 1973-1990, akta notariuszy M. Loszki, W. Trzeciaka i T. Domagały z Koszalina z lat 1946-1950;
- W 2008 r. słupski Oddział AP przejął następujące nowe zespoły: *Prokuratura Wojewódzka w Słupsku* z lat 1975-1977, *Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku* z lat 1945-1975, *Urząd Kontroli Skarbowej w Słupsku* z lat 1992-1998, *Zbiór fotografii dotyczących powiatu*

bytowskiego z lat 1945-1970, Gminna Rada Narodowa oraz Urząd Gminy w Sławnie z lat 1973-1986, Rada Narodowa Miasta i Gminy oraz Urząd Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986-1990, Miejska Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973-1985, Urząd Miejski w Sławnie z lat 1974-1986;

- W 2008 r. – szczecinecki Oddział AP przejął następujące nowe zespoły: *Gminna Rada Narodowa oraz Urząd Gminy w Grzmiącej z lat 1973-1990* a także w formie darowizny spuścizny dwóch pionierów powojennego Szczecinka, Józefa Sakrajdy (materiały z lat 1945-1990 przekazał donator) oraz Zdzisława Naji (materiały z lat 1950-1995 przekazała Pani Janina Naja).

AP W KRAKOWIE

- W 2008 r. w ramach współpracy z telewizją TVN Archiwum otrzymało kopie materiałów telewizji NTV (Niezależna Telewizja Mistrzejowice) działającej w latach 80-tych w Kościele pod wezwaniem św. Maksymiliana Kolbe w Krakowie – Nowej Hucie. Materiały te po zakończeniu formalności przekazania zostaną udostępnione zainteresowanym osobom.

AP W LESZNIU

- W okresie X-XII 2008 przejęto między innymi: wtóropisy ksiąg urzędów stanu cywilnego w Bojanowie, Dubinie, Miejskiej Górcie i Jutrosinie, akta Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Lesznie z siedzibą w Kościanie oraz dokumentację po Urzędzie Gminy iGminnej Rady Narodowej w Jemielnie z lat 1973-1990.

AP W PŁOCKU

- IV kwartał 2008 r. — archiwum zakupiło (ze środków NDAP) negatywy fotografii przedstawiające wydarzenia z terenu Płocka i b. województwa płockiego z lat 1981-2008 (9778 j.a.), pochodzące z prywatnej kolekcji znanego płockiego fotografa – Tomasza J. Gałązki.

AP W POZNANIU

- W 2008 r. – AP w Poznaniu powiększyło swój zasób o 4926 j.a. 65,61 m.b. przekazanych jako dopływy do już istniejących zespołów: „Narodowy Bank Polski – Oddział Wojewódzki w Poznaniu” 1964-1981, „Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Wojewódzki w Poznaniu” 1945-1964, „Instytut Przemysłu Zielarskiego w Poznaniu” 1955-1986, „Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Buku” 1967-1970, „Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Miłosławiu” (pow. wrzesiński) 1960-1972, „Komitet Miejsko-Gminny PZPR w Miłosławiu” 1972-1975, „Komitet Środowiskowy PZPR Budownictwa w Poznaniu” 1987, „Komitet Środowiskowy PZPR Spółdzielczości w Poznaniu” 1977-1989, „Starostwo Krajowe w Poznaniu” 1890-1918, „Starostwo Krajowe w Poznaniu” 1919-1939, „Komitet Zakładowy PZPR w Poznańskiej Fabryce Maszyn Żniwnych w Poznaniu” 1986, „Wojewódzkie Biuro

Wyborcze w Poznaniu” 1990, „Komisje wyborcze do rad narodowych powiatu wrzesińskiego” 1969, „Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Nowym Tomysłu” 1963-1972, „Akta gminy Kuślin” (pow. nowotomyski) 1895-1917, „Sąd Grodzki w Pobiedziskach” 1933-1938, „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Bielawach” (pow. nowotomyski) 1959, „Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Granowie” (pow. nowotomyski) 1963-1970, „Starostwo Powiatowe w Szamotułach” 1945-1947, „Urząd Miasta i Gminy w Buku” 1972-1990, „Sąd Rejonowy w Śremie” 1835-2004, „Sąd Rejonowy w Śremie” 1975-2004, „Krajowe Biuro Wyborcze – Delegatura w Poznaniu” 1995-2006, „Sąd Grodzki w Pobiedziskach” 1945-1948, „Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Elementów Wyposażenia Budownictwa >Metalplast< w Poznaniu” 1995-2004, „Konsystorz Ewangelicki w Poznaniu” 1908-1944, oraz 1 j.a. dopływu do zespołu „Mapy i atlasy drukowane”, a także corocznie przekazywane akta stanu cywilnego parafii wyznaniowych z lat 1808-1874 i 1902-1907 i urzędów stanu cywilnego z lat 1877-1907. Ogólna liczba nabytków obejmuje także nowe zespoły, przekazane do zasobu AP w Poznaniu, tj. „Przedsiębiorstwo Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych Budownictwa >Elektromontaż< w Poznaniu” 1959-1999, „Niezależny Samorządny Związek Zawodowy >Solidarność< w Przedsiębiorstwie Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych Budownictwa >Elektromontaż< w Poznaniu” 1980-1981, „Urząd Stanu Cywilnego Orchowo” (pow. mogileński) 1907, „Urząd Stanu Cywilnego Dakowy Mokre” (pow. nowotomyski) 1906-1907, „Gwardyjski Klub Sportowy >Olimpia< w Poznaniu 1957-1992, „Sąd Pokoju w Ostrowie” 1816-1844, „Królewski Sąd Powiatowy w Ostrowie” 1851-1854, „Akta Notariusza Wincentego Stachowiaka w Środzie” 1930-1939, „Akta Notariusza Edwarda Trauczyńskiego w Środzie” 1933, „Akta Notariusza Tadeusza Kostórkiewicza w Środzie” 1945-1947, „Akta Notariusza Karola Janusza” 1933 r., „Akta Notariusza Eugeniusza Urbańskiego w Środzie” 1927-1932, „Akta Notariusza Józefa Pawłowicza w Środzie” 1947-1951, „Akta Notariusza Antoniego Burdajewicza w Środzie” 1934-1937, „Akta Notariusza Tadeusza Musiała w Środzie” 1925-1932, „Akta Notariusza Edwarda Sommera w Środzie” 1937-1939, „Gminna Rada Narodowa w Granowie” 1973-1990. Uzupełnieniem zasobu stało się także 33 j.a. 0,17 m.b. materiałów archiwalnych, przekazanych w darze przez instytucje i osoby prywatne. Wśród tych materiałów są fotografie, widokówki, afisze, plakaty i ulotki oraz akta towarzystw ubezpieczeniowych z lat 1905-1942 i „Starostwa Powiatowego w Ostrowie” z lat 1944-1945.

AP W RZESZOWIE

- Zasób archiwum został wzbogacony o darowizny: Zbiór afiszy i druków ulotnych z kampanii wyborczych 1989-2007 oraz Archiwum senatora Jana Krausa 1992-1993.

AP W SIEDLCACH

- W roku 2008 do zasobu archiwalnego przyjęto 15 nowych zespołów. Kontynuowano przejmowanie akt instytucji wymiaru sprawiedliwości, były to dopływy do zespołów: Sądu Okręgowego w Siedlcach z lat 1917-1955 i Prokuratury Powiatowej w Łukowie z lat 1960-1975. Przejęto akta 2 instytucji wyłączonych spod nadzoru: Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach z lat 1989-2005 i Izby Skarbowej w Siedlcach z lat 1983-1998. Kontynuowano przejmowanie akt instytucji państwowych szczebla wojewódzkiego z okresu funkcjonowania województwa siedleckiego z lat 1975-1990, 1 zespół nowy Poczta Polska Telegraf i Telefon Dyrekcja Wojewódzka w Siedlcach. Kontynuowano przejmowanie dopływów akt urzędów administracji państwowej: Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych z lat 1950-1975, Prezydiów Miejskich Rad Narodowych z lat 1951-1973, Urzędów Miejskich z lat 1974-1990, Urzędów Rejonowych z lat 1990-1998, Miejskich Rad Narodowych z lat 1984-1987, Prezydiów Gromadzkich Rad Narodowych z lat 1954-1972, Urzędów Gmin z lat 1973-1990 i Gminnych Rad Narodowych z lat 1973-1990.
- Archiwum otrzymało w darze od osób prywatnych 11 j.a. 0,45 m.b., stanowią je:
 1. dar Mirosława Izdebskiego, dokumenty związane z działalnością Henryka Izdebskiego z lat 1920-2008 3 j.a. 0,05 mb dopływ do zespołu nr 1684 Zbiór Mirosława Izdebskiego związany z dziejami wsi Wiśniew.
 2. dar Marii Brzozowskiej, księgi ludności stałej wsi: Radoryż, Krzywda, Korzuchówka, Fiukówka i Wielgolas z lat 1890-1936 8 j.a. 0,40 m.b. dopływ do zespołu Akta gminy Radoryż powiat Łuków.

AP W SZCZECINIE

- 23 X 2008 r. – szczecińskie archiwum zakupiło bardzo cenne opracowanie – książkę wydaną w 1943 r. w Nowym Jorku „They stall not hale me”, w której znalazły się wspomnienia jeńca wojennego ze Szczecina.

AP W TORUNIU

- XII 2008 r. – archiwum zakupiło od Krystyny Szalewskiej-Gałdyńskiej kolekcję fotograficzną toruńskiego artysty fotografa Olgierda Gałdyńskiego w ilości 17.585 negatywów i odbitek. W kolekcji znajdują się negatywy prac i prób nowych środków wyrazu artysty, duża ilość zdjęć dokumentująca życie UMK w Toruniu oraz życie miasta w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX w.

AP WE WROCŁAWIU

- IV kw. 2008 r. – zasób archiwum wzbogacił się o liczną grupę dopływów akt stanu cywilnego z Urzędów Stanu Cywilnego w Ziębicach, Mioszowie, Ząbkowicach Śląskich z lat 1874-1908. Do zasobu archiwum przejęto ponadto archiwalia zespołów: Państwowa

Inspekcja Handlowa. Wojewódzki Inspektorat we Wrocławiu z lat 1950-1975, Państwowa Inspekcja Handlowa. Okręgowy Inspektorat we Wrocławiu z lat [1967-1974] 1975-1988, Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych z siedzibą we Wrocławiu z lat 1996-2006, Więzienie Karno-Śledcze I klasy w Oleśnicy z lat 1960-1963, Więzienie Specjalne w Oleśnicy z lat 1964-1967, Zakład Karny w Oleśnicy z lat 1967-1985, Zarząd Gospodarki Odpadami we Wrocławiu z lat 1995-2008, Wojewódzkie Biuro Projektów we Wrocławiu za rok 1954, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu (przeźrocza), Komitet Wojewódzki PZPR we Wrocławiu z lat 1966-1969, Zakłady Energetyczne Okręgu Dolnośląskiego we Wrocławiu (przeźrocza i fotografie z lat 1945-1965), Polskie Radio Wrocław, Akta miasta Kłodzka z lat 1815-1847 oraz Zbiór różnych zespołów katolickich z lat 1830-187;

- IV kw. 2008 r. – do Oddziału Zamiejscowego w Kamieńcu Ząbkowickim przejęto akta następujących zespołów archiwalnych: Kopalnia Węgla Kamiennego „Nowa Ruda” w Nowej Rudzie z lat 1949-2002, Prezydium Rady Narodowej Osiedla Jedlina Zdrój z lat 1957-1966, Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Jedlinie Zdroju z lat 1967-1973, Urząd Miejski w Jedlinie Zdroju z lat [1959] 1973-1990, Gminna Rada Narodowa w Walimiu z lat 1973-1990, Gminna Komisja Wyborcza w Walimiu - wybory do Gminnej Rady Narodowej w Walimiu, rok 1984, Gminna Komisja Wyborcza w Walimiu - wybory do Wojewódzkiej Rady Narodowej w Wałbrzychu, rok 1988, Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Zagórzcu Śląskim z lat 1958-1961, Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Dzieńmorowicach z lat 1961-1969, Prezydium Osiedlowej Rady Narodowej w Walimiu z lat 1957-1972 [1973], Urząd Gminy w Walimiu z lat [1957] 1973-1990, Zbiór akt osiedleńczych powiatu kłodzkiego z lat 1945-1975 [1990], Dolnośląskie Zakłady Naprawcze Przemysłu Węglowego w Wałbrzychu z lat 1945-1956, Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „NOWAR” S.A. w Nowej Rudzie z lat 1945-2004.

10. Popularyzacja zasobu

AGAD

- X 2008 r. – miała miejsce wystawa i konferencja naukowa pn. „Rola Archiwum Głównego Akt Dawnych w badaniach historycznych i archiwalnych w XIX-XXI w. – z okazji 200-lecia AGAD. D. Lewandowska, zaprezentowała książkę Archiwum Główne pt. *Akt Dawnych w Warszawie. Informator o zasobie archiwalnym*. J. Zawadzki, dokonał prezentacji wystawy pt. *Rzeczpospolita wielu narodów*. J. Grabowski wygłosił referat *Adam Wolff – archiwariusz Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie (1924-1954) i jego wkład w badania mediewistyczne w Polsce*.

AAN

- W omawianym okresie miały miejsce 2 prelekcje dotyczące historii, zasobu, działalności bieżącej Archiwum – dla studentów Uniwersytetu Opolskiego (17 października) i dla słuchaczy Szkoły Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (14 listopada);
- 14 XI 2008 r. – w Polskim Radio Detroit wyemitowana została audycja na temat działalności Archiwów Państwowych i Archiwum Akt Nowych;
- 6 XI 2008 r. – w telewizji TVN 24 w cyklu „Prosto z Polski” wyemitowano program poświęcony uczestniczkom walk o niepodległość Polski (wystąpienie Anny Nowakowskiej);
- 10 XI 2008 r. – Tadeusza Krawczak udzielił wywiadu w związku z otwarciem Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku;
- Zorganizowano wystawę pt. „Odważmy się być wolnymi”. Wystawa powstała we współpracy z Archiwum Państwowym w Szczecinie i Wolińskim Parkiem Narodowym w Międzyzdrojach wg scenariusza Tadeusza Krawczaka, w 90-tą rocznicę Niepodległości;
- wystawy okolicznościowe prezentujące skarby Archiwum w związku z wizytami w AAN i w AGAD parlamentarzystów Bogdana Borusewicza, Zbigniewa Chlebowskiego, Stefana Niesiołowskiego oraz ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego;
- materiały archiwalne z AAN z zespołu „Muzeum im. J. Piłsudskiego w Belwederze” były prezentowane na wystawie „Meble belwederskie z czasów rezydentury J. Piłsudskiego 1926-1935” w Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim, oddział Muzeum Narodowego w Warszawie;
- Archiwum współpracowało z NDAP przy wystawie pt. „Co kryją archiwa? Dwa oblicza archiwów. *Curiosa* w zbiorach archiwów państwowych” – kwerenda w AAN, przygotowanie eksponatów, opisów, skanów, udział w pracach komitetu wystawy, redakcja i korekta katalogu – Paweł Libera;
- na wystawie pt. „Warszawa w listopadzie roku 1918. Tak mało pomnę... Ów dzień był chwilą” w Muzeum Niepodległości prezentowany był oryginał listu Józefa Piłsudskiego do Romana Dmowskiego „Szanowny Panie Romanie...” z zespołu akt „Komitetu Narodowego Polskiego”. Informacja o tym wydarzeniu była przedstawiona w Programie 1 Polskiego Radia.

NAC

- X 2008 r. Archiwum udostępniło materiały do wystawy pt. „Co kryją archiwa? Dwa oblicza archiwów. *Curiosa* w zbiorach archiwów państwowych”;
- 11 XI 2008 r. wspólnie z Muzeum Historii Polski zaprezentowano „Przystanek Niepodległość” – prezentacja archiwalnych fotografii z zasobu NAC;

- 13-16 XI 2008 r. – III Festiwal Warszawski „Niewinni czarodzieje 2008” - prezentacja fotografii z zasobu NAC – zorganizowana wspólnie z Muzeum Powstania Warszawskiego ;
- 30 IX – 15 XII 2008 r. – miała miejsce wystawa pt. „Uniwersytet Jagielloński 1918”, zorganizowana przez Uniwersytet Jagielloński, na którą NAC udostępniło materiały filmowe;
- XI 2008 r. – archiwum udostępniło nagrania na wystawę zorganizowaną z okazji 30 rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II zorganizowaną na Placu Piłsudskiego w Warszawie oraz w Rzymie.

AP W BIAŁYMSTOKU

- 2 XII 2008 r. – Marek Kietliński i Bartłomiej Samarski wystąpili w Radio Białystok w programie „Tajemnice naszych czasów” prowadzonym przez red. Lecha Pilarskiego. Mówili o książce L. Koconia *Zaginieni 1939 – 1945. Postępowania o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu, tom II – powiat białostocki* oraz o materiałach archiwalnych przydatnych do badań nad stratami ludności polskiej zamieszkującej województwo białostockie w okresie II wojny światowej.

AP W BYDGOSZCZY

- 17 XI 2008 r. – odbyła się promocja książki *Bydgoszcz 3-4 września 1939. Studia i dokumenty*, red. T. Chinciński i P. Machcewicz, wydanej przez IPN. W spotkaniu uczestniczyli dyr. E. Borodij i dr M. Romaniuk, współautorzy publikacji.

AP W CZĘSTOCHOWIE

- 11 XI 2008 r. – w Filharmonii Częstochowskiej podczas uroczystych obchodów Święta Niepodległości odbył się premierowy pokaz filmu historyczno-edukacyjnego pt. *„Droga do niepodległości – częstochowskie kartki z Archiwum”*. Film został przygotowany przy współpracy Muzeum Częstochowskiego i dzięki wsparciu finansowemu Urzędu Miasta Częstochowy;
- W roku 2008 AP w Częstochowie przyjęło 8 wycieczek, zapoznając łącznie 100 ich uczestników z organizacją i zasobem Archiwum. Wśród odwiedzających dominującą grupę stanowili uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych a także studenci III roku kierunku historia o specjalizacji archiwalnej Akademii im. J. Długosza w Częstochowie.

AP W ELBLĄGU Z/S W MALBORKU

- 16 X 2008 r. – 28 uczniów V Liceum Ogólnokształcącego w Elblągu uczestniczyło w lekcji genealogiczno-archiwalnej zorganizowanej przez archiwum. Uczniowie obejrzeni przygotowaną prezentację na temat genealogii, podstawowych zasad obowiązujących przy poszukiwaniach genealogicznych i możliwości wykorzystania przy tym narzędzi

informatycznych. Zaprezentowano również wybrane, najciekawsze źródła archiwalne do badań genealogicznych w zasobie archiwum;

- Wybrane najciekawsze dokumenty i archiwalia dotyczące bogatej przeszłości Malborka (pocz. XIV w. - 1945 r.) udostępniono w dziale *Miasta w dokumencie* portalu polska.pl. Całość była realizowana w ramach projektu NASK. Prezentowane zbiory pochodzą z zasobów Archiwum Państwowego w Elblągu z/s w Malborku oraz Archiwum Państwowego w Gdańsku. Prace koordynował pracownik Archiwum - Tomasz Kukowski.

AP W GDAŃSKU

- XI 2008 r. – archiwum wydało drukiem 2 rodzaje kartek (2000 sztuk) z dokumentami archiwalnymi nawiązującymi do Święta Bożego Narodzenia. Kartki te ukazały się w ramach serii „Skarby gdańskiego archiwum” i zostały rozesłane wraz z życzeniami świątecznymi do archiwów państwowych, instytucji kulturalnych, władz samorządowych, szkół i Sponsorem wydania było Stowarzyszenie Przyjaciół Archiwum Państwowego w Gdańsku;.
- XII 2008 r. – prezentacja na antenie Radia „Plus” publikacji wydanej przez AP w Gdańsku i Wydawnictwo FINNA – Śladami ludzi morza. Jan Stankiewicz – kapitan żeglugi wielkiej”.

AP W KALISZU

- 16-17 X 2008 r. – w związku z obchodami 200-lecia powołania Archiwum Ogólnego Krajowego, w siedzibie Archiwum Państwowego w Kaliszu odbyły się „Dni otwarte”. W ramach lekcji archiwalnych przygotowano wykład na temat genealogii oraz prezentację materiałów archiwalnych, najczęściej wykorzystywanych w APK podczas poszukiwań genealogicznych. Uczniowie mogli zobaczyć akta metrykalne oraz stanu cywilnego pisane w zależności od zaboru. w języku rosyjskim lub niemieckim. Zaprezentowano także akta notarialne, sądowe oraz materiały archiwalne dotyczące ewidencji ludności. Dodatkowo uczniowie zwiedzali wystawę „Szkolnictwo kaliskie w archiwaliach od XVIII do XX w.”. Kaliskie Archiwum w ciągu dwóch dni odwiedziło prawie 200 uczniów z Kalisza, Jankowa Pierwszego i Rajska.

AP W KATOWICACH

- 7 XII 2008 r. odbył się wernisaż wystawy przygotowanej przez archiwum pt.: „Z dziejów Temidy na Górnym Śląsku” oraz prezentacja nowych wydawnictw: - czasopisma *Szkice Archiwalno-Historyczne* nr 4 (2008) red. P. Greiner oraz publikacji, która jest wprowadzeniem do wystawy Z. Kieresia, S. Krupy i M. Węckiego: „Z dziejów Temidy na Górnym Śląsku. Źródła do dziejów wymiaru sprawiedliwości od XV do XX wieku w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach”. Katowice 2008;

- W drugim półroczu 2008 r. miały miejsce 4 audycje radiowe, 3 audycje telewizyjne oraz liczne artykuły prasowe mówiące o zasobie, zadaniach, osiągnięciach Archiwum i pracowników;
- Pracownicy archiwum brali udział w szeregu spotkań w regionie gdzie wygłaszali prelekcje i prezentacje multimedialne, które pokazywały bogate zbiory archiwum. W 2008 r. Archiwum prezentowało przygotowaną samodzielnie w 2007 r. wystawę pt. *Był sobie dokument...* w: Muzeum Miejskim w Tychach, Bibliotece Śląskiej w Katowicach, Miejskiej Placówce Muzealnej w Mikołowie, Oświęcimskim Centrum Kultury, siedzibie Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Muzeum Energetyki w Łaziskach Górnych.

AP W KIELCACH

- XI 2008 r. – w archiwum otwarto wystawę pt. „90 lat po Wielkiej Wojnie”, prezentującą dokumenty władz zaborczych, głównie austriackich, druki ulotne z czasów organizowania się i walk Legionów Polskich oraz materiały związane z Kielcami jako Miastem Legionów, budowy i późniejszej odbudowy pomnika Czwórki Legionowej w Kielcach. Wystawę do końca roku odwiedziło około 180 osób. Tematyka wystawy była także popularyzowana w piśmie „Adrenalina” nr 14/2008 Bezpłatnym miesięczniku studentów WSU;
- XI-XII 2008 r. – w Oddziale Starachowicach czynna była wystawa prezentująca dokumenty, dotyczące formowania się Legionów Polskich, odezwy do mieszkańców Wierzbnika i Kamiennej nawołujące do walki o niepodległość, dokumenty dotyczące formowania się samorządu terytorialnego i władz państwowych. Prezentowane były również biogramy i fotografie działaczy niepodległościowych członków Polskiej Organizacji Wojskowej z terenu Wierzbnika i okolic oraz przekazane przez rodziny uczestników walk pamiątki i odznaczenia nadane w tamtym okresie m.in. Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyż Niepodległości, Medal Niepodległości, Medal pamiątkowy za wojnę 1918-1921, Odznaka Pamiątkowa POW, Odznaka Pamiątkowa „Krzyż Wołynia”. Na uroczystym otwarciu wystawy byli obecni m.in. Pan Krzysztof Lipiec - poseł na Sejm RP, przedstawiciele Zarządu Powiatu Starachowickiego oraz rodziny członków Polskiej Organizacji Wojskowej — bohaterów tamtych dni. Wystawę obejrzało do końca roku około 150 osób.

AP W KOSZALINIE

- 13 X 2008 r. - Krzysztof Chochuł, kierownik Oddziału w Słupsku, udzielił wywiadu dla Radio Koszalin na temat prasy lokalnej znajdującej się w zasobie Oddziału i jej digitalizacji;
- 17 X 2008 r. - Krzysztof Skrzypiec, pracownik Oddziału w Słupsku, udzielił dwóch wywiadów dla Radio Koszalin na temat budowy i otwarcia stadionu im. Hindenburga w Słupsku oraz na temat podmiejskiego budownictwa mieszkaniowego w Słupsku przed 1945 r.;

- X 2008 r. – brytyjska stacja telewizyjna BBC wyemitowała film dokumentalny dotyczący losów żydowskiej rodziny Springerów, zamieszkującej w XIX w. w Szczecinku, którego znaczna część była nagrywana w 2007 r. w szczecińskim Oddziale AP, w oparciu o znalezione tam materiały, z udziałem Jerry`ego Springera, brytyjskiego prezentera telewizyjnego, znanego z prowadzenia talk-show pt. „Potyczki Jerry`ego Springera”;

AP W KRAKOWIE

- AP w Krakowie przeprowadza liczne lekcje historii w oparciu o posiadany zasób. W 2008 r. przygotowano ogółem 271 lekcji historii oraz pokazów materiałów archiwalnych (część z tych pokazów została zrealizowana w oddziale AP w Bochni przy okazji zorganizowanych wystaw);
- W 2008 r. udzielono 7 wywiadów dla lokalnego radia i telewizji mediów przy okazji promowania wystaw zorganizowanych przez Archiwum ponadto w prasie lokalnej pojawiły się liczne publikacje nt. działalności Archiwum i jego zasobu. Pracownicy przygotowywali również materiały lub całe artykuły na tematy historyczne do prasy codziennej;
- AP w Krakowie w 2008 r. współuczestniczyło w 3 audycjach przygotowywanych przez TVP Kraków i TVP Historia;
- W serwisie internetowym AP w Krakowie zaprezentowano następane wystawy on-line (www.archiwum.krakow.pl): „Konfederacja barska w południowej Małopolsce”, „W drodze do Niepodległej”, „Harcerstwo na Sądeckczyźnie w zbiorach Archiwum Państwowego w Krakowie, Oddział w Nowym Sączu”. Ponadto w Wikipedii umieszczono hasło „Archiwum Państwowe w Krakowie”;
- X-XI 2008 r. – wystawa pt. „30 lat Pontyfikatu Jana Pawła II” została zaprezentowana w siedzibie Oddziału AP w Bochni. Na wystawie przedstawiono dokumenty dotyczące życia Karola Wojtyły jak i pontyfikatu Jana Pawła II. Dopełnieniem obchodów był współudział pracowników bocheńskiego archiwum w przygotowaniu „Dnia papieskiego” na Rynku w Bochni. 16 X przedstawiono reprodukcje dokumentów dot. ks. Karola Wojtyły z czasów jego pobytu na parafii w Niegowici;
- XI-XII 2008 r. – wystawa pt. „Harcerstwo na Sądeckczyźnie w zbiorach Archiwum Państwowego w Nowym Sączu”. W 2007 r. nowosądecki Oddział AP w Krakowie przejął kolekcję materiałów będących spuścizną kilku pokoleń sądeckich harcerzy, przekazaną przez Barbarę Godfreyow i Jana Kolka. Z tej kolekcji pochodzą materiały przedstawione na wystawie, której organizatorami byli: AP w Krakowie - Oddział w Nowym Sączu, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu oraz Zespół Szkół w Piątkowej. Wystawa była prezentowana w Miasteczku Galicyjskim Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. W czasie wystawy zwiedzający mieli okazję oglądać liczne zdjęcia przedstawiające życie harcerskie i zapoznać się z materiałami opisującymi działalność

nowosądeckich harcerzy. Wybrane obiekty z wystawy nadal można zobaczyć on-line na stronie www.archiwum.krakow.pl.

AP W LESZNIE

- 22 X 2008 – w siedzibie archiwum otwarto wystawę „Historia Leszna w dokumentacji nieaktowej”. Zaprezentowano na niej m.in. dokumenty wydane przez królów Jana III Sobieskiego i Stanisława Leszczyńskiego, tłok i pieczętno, fotografie, plany miasta oraz afisze. Przy okazji otwarcia wystawy odbyła się także promocja płyty DVD ze zdigitalizowanymi akta miasta Leszna;
- X-XII 2008 r. przyjęto w Archiwum 13 wycieczek szkolnych. Uczniowie zwiedzili wystawę „Historia Leszna w dokumentacji nieaktowej” oraz zobaczyli przygotowaną przez Barbarę Radajewską multimedialną prezentację o historii miasta.

AP W LUBLINIE

- IX - XII 2008 r. - w archiwum czynna była wystawa „Dawny świat dzieci i młodzieży”. Zgromadzono na niej pochodzące z zasobu archiwum fotografie, odbitki hektograficzne, rękopisy i rysunki prezentujące najciekawsze lub najmniej znane zjawiska i wydarzenia związane z życiem dzieci i młodzieży do 1939 r., dotyczące spraw codziennych, edukacji, rozrywki i kultury. Wystawie towarzyszyła gawęda przybliżająca tematykę wystawy i rolę archiwum, skierowana przede wszystkim do dzieci i młodzieży.
- X-XII 2008 r. - w chełmskim oddziale archiwum zorganizowano wystawę dokumentów archiwalnych „'Kto ty jesteś...?', czyli dokumenty tożsamości w chełmskim Archiwum”. Zaprezentowano dokumenty potwierdzające tożsamość osób, zachowane w zasobie archiwalnym, m.in. tymczasowe dowody tożsamości, dowody osobiste z okresu 1918-1939, wydawane w czasie okupacji niemieckiej kennkarty, dokumenty wydawane po wojnie repatriantom, zaświadczenia tożsamości, karty łowieckie, dawne pozwolenia na broń myśliwską. Na ekspozycji przedstawiona została też „otoczka biurokratyczna”, czyli wnioski o wydanie dowodu osobistego z lat 30-tych XX w.
- 8-30 XI 2008 r. - w kraśnickim oddziale archiwum zaprezentowana została wystawa zorganizowana ze zbiorów własnych archiwum oraz materiałów zgromadzonych w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kraśniku pt. „Kraśnickie drogi do niepodległości 1914-1920”. Wystawa prezentowała zarówno osoby jak i wydarzenia, które wpisały się nie tylko w lokalną historię, ale przede wszystkim w historię Polski. Kraśnik i okolice w czasie pierwszej wojny światowej stały się miejscem ważnych wydarzeń. Rozegrała się tu pierwsza zwycięska bitwa austriacka. Tu także I brygada Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego walczyła o niepodległość Polski. Te i mniej znane wydarzenia zostały przybliżone na prezentowanej wystawie.

- 22 XI 2008 r. - Oddział w Radzynie Podlaskim udzielił miejsca dla sztabu imprezy plenerowej pt. Wielkie Radzyńskie Fotografowanie 2008. Z archiwum przez cały dzień nadawało Radio Lublin. Podczas imprezy kilkudziesięciu fotografików robiło zdjęcia na terenie powiatu radzyńskiego. Wszystkie fotografie wejdą do zasobu Archiwum.
- 28 XI 2008 r. - Oddział APL w Radzynie Podlaskim zorganizował spotkanie z pisarzem Jackiem Dehnelem. Impreza odbyła się w ramach cyklu Wieczór Autorski w Archiwum Państwowym.
- 11 XII 2008 r. - otwarta została w siedzibie Oddziału APL w Kraśniku międzynarodowa wystawa objazdowa pt. „Imiona zamiast numerów” przygotowana w ramach projektu: Księga Pamięci Byłych Więźniów KL Dachau. Wystawa prezentuje biografie byłych więźniów obozu koncentracyjnego i ma na celu zachowanie pamięci o imionach ludzi, którzy kryli się dotychczas za numerem obozowym. Wśród prezentowanych na wystawie postaci znaleźli się między innymi: lublinianin Wincenty Czarkowski i kraśniczanin Israel Hener.
- 30 XII 2008 r. - Oddział APL w Radzynie Podlaskim zorganizował pokaz multimedialny pt. „Testamenty mieszczan departamentu siedleckiego (1809-1912)”. Współorganizatorem imprezy było Archiwum Państwowe w Siedlcach.
- Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Radzynie Podlaskim w roku 2008 wystąpiło do szkół Radzyna Podlaskiego i okolic z propozycją przeprowadzania lekcji z zakresu archiwoznawstwa oraz popularyzacji zasobu archiwalnego oraz działalności archiwów państwowych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. W ciągu roku w lekcjach archiwalnych wzięło udział kilkanaście klas.
- Archiwum współpracowało z Ośrodkiem Brama Grodzka Teatr NN przy organizacji portalu internetowego utworzonego z okazji 90 rocznicy powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej. Archiwum udostępniło cyfrowe kopie materiałów archiwalnych ze swojego zasobu – afiszów i druków ulotnych z pierwszych lat niepodległej Rzeczypospolitej, które zostały zamieszczone na portalu.

AP W ŁODZI

- 6 X 2008 r. - TVP Oddział w Łodzi wyemitowała w „Łódzkich Wiadomościach Dnia” migawkę filmową dotyczącą materiałów źródłowych przechowywanych w Archiwum Państwowym w Łodzi dotyczących realizacji planowanego projektu zatytułowanego „Wirtualne Getto Litzmannstadt”;
- 6 X 2008 r. – archiwum gościło grupę młodzieży niemieckiej z organizacji „Znak Pokuty” porządkującej cmentarz żydowski w Łodzi. Julian Baranowski, starszy kustosz APŁ, zaznajomił młodzież ze strukturą narodowościową przedwojennej Łodzi, rolą Żydów

łódzkich w życiu gospodarczym, politycznym i kulturalnym miasta. Omówił prześladowania i zagładę społeczności żydowskiej miasta w okresie okupacji hitlerowskiej. W czasie prelekcji zaprezentowane zostały wybrane dokumenty dotyczące getta łódzkiego;

- 14 X 2008 r. - w Muzeum Fabryki przy ul. Drewnowskiej 58 znajdującego się w kompleksie „Manufaktura” otwarta została wystawa pt. „Edukacja włókiennika, czyli historia i przyszłość zawodów włókienniczych”, której współautorem było Archiwum Państwowe w Łodzi. Na wystawie zaprezentowano m.in. materiały archiwalne z zasobu APŁ wytworzone przez dawne łódzkie szkoły zawodowe i fabryki włókiennicze;
- 27 X 2008 r. - w związku z przypadającą w listopadzie 2008 r. dziewięćdziesiątą rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości na stronie internetowej archiwum uruchomiono wirtualną wystawę autorstwa Tomasza Walkiewicza. Wystawa nosząca tytuł *Polskie formacje wojskowe w I wojnie światowej* poświęcona została polskiemu czynowi zbrojnemu w czasie Wielkiej Wojny. Polski wysiłek zbrojny zobrazowany został w czterech grupach tematycznych zatytułowanych odpowiednio: *U boku państw Centralnych; W konspiracji; Na wschodzie; Na zachodzie*. Przedstawione materiały pochodzą przede wszystkim z zespołu *Zbiór druków i pism ulotnych*;
- 9 XII 2008 r. - w Muzeum Fabryki mieszczącego się na terenie kompleksu „Manufaktura” w Łodzi otwarta została wystawa „W służbie dla zdrowia pracowników fabryki przy Ogrodowej” obrazująca ochronę zdrowia w dawnej Spółce Akcyjnej Wyróbów Bawełnianych I. K. Poznański w Łodzi, późniejszego „Poltexu”. Współorganizatorem wystawy było Archiwum Państwowe w Łodzi, które udostępniło kopie fotografii i dokumentów związanych z fabryczną ochroną zdrowia;
- 17 XII 2008 r. - w archiwum odbyły się zajęcia seminaryjne ze studentami drugiego roku studiów geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego. Zajęcia prowadził pracownik Oddziału III APŁ, Tomasz Walkiewicz. Studenci zapoznani zostali charakterem zbiorów archiwalnych, formami ich udostępniania, strukturą oraz zasadami funkcjonowania Archiwum. Wykład ilustrowany był wybranymi materiałami archiwalnym.

AP W OLSZTYNIE

- 9 XII 2008 r. - w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie odbyła się promocja książki "Archeologiczne Księgi Inwentarzowe Dawnego Prussia-Museum. Aestorium Hereditas I", przygotowanej przez polsko- niemiecko- rosyjski zespół autorów, pod redakcją Anny Bitner-Wróblewskiej. Wydawcą książki jest Archiwum Państwowe w Olsztynie. Prace finansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

AP W PIOTRKOWIE TRYB.

- 7 XI 2008 r. – na Zamku w Piotrkowie otwarto wystawę pt. „Legiony w Piotrkowie zorganizowaną z okazji 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, Organizatorami wystawy byli: Muzeum i AP w Piotrkowie Trybunalskim. Na wystawie zaprezentowano broń i mundury okresu wojny. Obok muzealiów, licznie reprezentowane na wystawie są również archiwalia, a mianowicie plakaty i druki ulotne z epoki oraz prasa opisująca wydarzenia tamtych pamiętnych lat. W trakcie otwarcia wystawy, dyrektor Muzeum Marcin Gąsior przybliżył licznie zebranym gościom, w tym dużej grupie młodzieży, rocznicę jaką uświetniono organizacją wystawy. Referat poświęcony dziejom i sytuacji Piotrkowa w przededniu odzyskania niepodległości, wygłosił dr Aleksy Piasta, kierownik Oddziały II AP w Piotrkowie Trybunalskim. Otwarcia wystawy towarzyszyła multimedialna prezentacja fotografii, którą zatytułowano „90. rocznica odzyskania niepodległości w świetle materiałów archiwalnych z zasobu Centralnego Archiwum Wojskowego w Warszawie” Równoległe dokonano otwarcia wystawy „Zamki na ziemiach Ukrainy i Polski w kolekcji grafiki Lwowskiego Muzeum Historycznego”. Obie wystawy ciszą się dużym zainteresowaniem.
- 12 XI 2008 r. – Z okazji 90 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości dokonano uroczystego odsłonięcia tablicy pamiątkowej Grobu Nieznanego Żołnierza na Skwerze Niepodległości. Z inicjatywą odtworzenia na skwerze przed Urzędem Miasta symbolicznego Grobu Nieznanego Żołnierza, istniejącego w tym miejscu do wybuchu drugiej wojny światowej (monument został zdemontowany przez okupantów hitlerowskich w październiku 1939 r.) wystąpiły Muzeum w Tomaszowie Mazowieckim im. Antoniego hrabiego Ostrowskiego, Towarzystwo Przyjaciół Muzeum, Koło Polskiego Towarzystwa Historycznego i Oddział Terenowy Związku Piłsudczyków. W ramach uroczystości zorganizowano sesję naukową w Urzędzie Miasta, w trakcie której wygłoszono cztery referaty: prof. dr hab. Zygmunt Matuszak (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Filia w Piotrkowie Tryb.) – „Warunki odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 r.”; dr Tomasz Matuszak (dyrektor AP w Piotrkowie Tryb.) – „Idea Grobu Nieznanego Żołnierza w okresie międzywojennym”; dr Andrzej Wróbel (Archiwum Państwowe Oddział w Tomaszowie Maz) – „Tomaszów Mazowiecki w pierwszych trzech latach niepodległości 1918-1921”; mgr Andrzej Kędziński (Muzeum w Tomaszowie Maz.) – „90 rocznica odsłonięcia pomnika Tadeusza Kościuszki w Tomaszowie Maz.” Następnie w Muzeum odbyło się otwarcie wystawy „Pamiętki Wielkich Dni” ze zbiorów: Muzeum, Archiwum Państwowego w Piotrkowie Oddział w Tomaszowie Maz. oraz prywatnych kolekcjonerów;
- Na stronie internetowej Archiwum umieszczono wystawę nt. „Józef Piłsudski w grafikach Zdzisława Czermańskiego”. Zdzisław Czermański (ur. 1890/1896/1900 w Krakowie – zm. 1970) – malarz, rysownik, karykaturzysta. W okresie międzywojennym współpracownik

„Cyrulika Warszawskiego”, „Wiadomości Literackich” i lwowskiego „Szczotka” (od 1920 roku). Na wystawie zaprezentowano 10 z 13 grafik autorstwa Zdzisława Czermańskiego, które przedstawiają Józefa Piłsudskiego w różnych sytuacjach. Grafiki znajdują się w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim i cieszą się dużym zainteresowaniem. Dwie z nich zostały wykorzystane, jako materiał ilustracyjny do książek o tematyce historycznej. Są to: A. Adamczyk, „Piłsudzycy w izolacji (1939-1954). Studium z dziejów struktur i myśli politycznej”, „Biblioteka Niepodległości”, Bełchatów 2008 oraz „Józef Piłsudski a parlamentaryzm polski”, pod red. A. Adamczyka, Warszawa-Bełchatów 2009.

AP W PŁOCKU

- 5 XI 2008 r. - z okazji 90 rocznicy odzyskania niepodległości nastąpiło otwarcie w Muzeum Regionalnym w Kutnie zorganizowanej wspólnie z kutnowskim Oddziałem AP Płock wystawy pt. „I powstała Niepodległa”;
- W 2008 roku AP w Płocku zorganizowało 13 lekcji archiwalnych dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Lekcje były zróżnicowane tematycznie i dotyczyły następujących zagadnień: „Jak korzystać z zasobu Archiwum Państwowego w Płocku – praktyczne wskazówki”, „Kim jesteś? – sposoby poszukiwań genealogicznych i prezentacji ich wyników”, „Miasto Płock i jego mieszkańcy na przełomie XIX/XX wieku” w świetle materiałów archiwalnych, „Archiwum skarbnicą wiedzy”, „Archiwum Państwowe w Płocku – historia, zadania, funkcje”.

AP W POZNANIU

- 10 X 2008 r. – w siedzibie Ostrowskiego Towarzystwa Genealogicznego w Ostrowie Wielkopolskim Beata Karwalska, pracownik Oddziału Udostępniania Materiałów Archiwalnych AP w Poznaniu, przeprowadziła wykład połączony z prezentacją multimedialną nt. pozametrykalnych źródeł do badań genealogicznych;
- 15 X 2008 r. – w związku z udziałem archiwum w XI Poznańskim Festiwalu Nauki i Sztuki pracownicy Oddziału Gromadzenia i Opracowania przygotowali wystawę pt. „Odwiedź nasze Archiwum – zbuduj drzewo genealogiczne”, będącą ilustracją do tematyki warsztatów organizowanych w archiwum. Oprócz typowych metrykalnych materiałów archiwalnych jak księgi urzędów stanu cywilnego i parafii wyznaniowych, na wystawie pokazano także fotografie, księgę grodzką, kartotekę mieszkańców miasta Poznania, drzewo genealogiczne rodziny Dzieduszyckich oraz odnaniezoną w aktach sądowych kartkę z obozu w Starobielsku;
- 29 XII 2008 r. – w ramach uroczystości obchodzonej 90 rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego, w holu archiwum otwarto wystawę pt. „Powstanie Wielkopolskie 1918/1919”. Wystawa prezentuje nieliczne materiały archiwalne z okresu powstania

wielkopolskiego, przechowywane w zasobie. Ekspozycję uzupełniono o materiały dotyczące powstania i powstańców, wytworzone w okresie późniejszym. Wśród eksponatów znalazły się m.in. fotografie, spisy powstańców z 1919 r., spisy zweryfikowanych powstańców z lat trzydziestych. Jedną z gablot poświęcono Tadeuszowi Goetzendorf Grabowskiemu, dowódcy kompani węgrowskiej na froncie północnym, prezentując m.in. zdjęcie, dyplomy nadania odznaczeń itd.;

- X-XI 2008 r. – Zofia Wojciechowska, starszy kustosz AP w Poznaniu, przeprowadziła w siedzibie archiwum cykl zajęć i wykładów dla studentów archiwistyki, informacji naukowej i historii zaocznej UAM w Poznaniu, oraz studentów archiwistyki UMK w Toruniu. Tematem zajęć były: rozwój form kancelaryjnych, inwentaryzacja dokumentów przy pomocy bazy SCRINIUM, a także historia, zasób i funkcjonowanie archiwum.

AP W PRZEMYSŁU

- 3 XI 2008 r. – nadano audycję radiową dot. „Karty Polaka” w związku z wnioskami jakie napływają do APP (4 listopada 2008 r.);
- 13 XII 2008 r. – Audycja w Radio Fara rozgłosi Archidiecezji Przemyskiej, dot. wystawy i sesji.

AP W RZESZOWIE

- Pracownik archiwum, Grzegorz Zamoyski, brał udział w trzech audycjach w Katolickim Radiu „Via” i Polskim Radiu Rzeszów nt. historii Żydów w regionie i w Rzeszowie;
- Grzegorz Zamoyski, pracownik archiwum, udzielił komentarza do filmu emitowanego w TVP Rzeszów nt. Rzeszowa i okolicznych miasteczek nakręconego w okresie międzywojennym przez nieznanego autora pochodzenia żydowskiego;
- W ramach popularyzacji zasobu pracownicy archiwum: Zofia Szulc oraz Grzegorz Zamoyski przeprowadzili zajęcia z historii regionu były poprzedzone prezentacją multimedialną dokumentów, pieczęci, obiektów architektonicznych;
- Archiwum przystąpiło do realizacji projektu digitalizacyjnego „Kataster Galicyjski”. Projekt współfinansowany jest przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu „Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego” wspierającego przedsięwzięcia, mające na celu zwiększenie dostępu do zasobów dziedzictwa kulturowego i naukowego, a także jego ochronę w formie cyfrowej. Priorytet jest narzędziem koordynacji procesów digitalizacyjnych w kraju i utrzymania określonych standardów w tym zakresie. Planowane jest zeskanowanie i udostępnienie w pracowni naukowej części zbiorów kartograficznych zasobu archiwum.

AP W SIEDLCACH

- 1 XII 2008 r. – dyrektor AP otrzymał prestiżową w Siedlcach i regionie Nagrodę im. Lubomira Benedyktowicza za działalność na polu naukowym, upowszechniania i popularyzacji historii regionu. Współlaureatami jubileuszowej, 20. edycji nagrody byli: biskup drohiczyński ks. Antoni Pacyfik Dydycz oraz ośrodek dla uzależnionych Monar;
- w dniach: 20 XI, 4 XII i 18 XII – archiwum zorganizowało „Warsztaty Genealogiczne” dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku. Zajęcia teoretyczne i praktyczne, odbyły się w siedzibie archiwum. Wzięło w nich udział 15 słuchaczy Uniwersytetu;
- 27 XI 2008 r. – archiwum włączyło się w organizację Dni Archiwisty Akademii Podlaskiej. Członkowie Studenckiego Koła Naukowego Archiwistów Akademii Podlaskiej zwiedzili Archiwum. Przygotowano też dla nich wykład pt. „Zasób Archiwum Państwowego w Siedlcach” wraz z pokazem dokumentów oraz multimedialną prezentację dokumentów pt. „Testament i śmierć”;
- 30 XII 2008r. – zaprezentowano rozszerzony pokaz multimedialny w AP w Lublinie /O w Radzynie Podlaskim. W pokazie wykorzystano materiały z wystawy AP w Siedlcach: „Testamenty mieszczan departamentu siedleckiego (1809 - 1812);
- Grzegorz Welik przygotował 9 artykułów poświęconych dziejom Siedlec, opublikowanych w „Kurierze Siedleckim” oraz 1 artykuł dla „Tygodnika Siedleckiego” poświęcony 90. rocznicy odzyskania niepodległości. Przygotował również 12 audycji z cyklu „Magazyn historyczny” dla lokalnej TV Siedlce. W audycjach prezentowano m. in. zasób archiwum oraz wystawy archiwalne, które przedstawiał pracownik Archiwum Artur Rogalski;
- Artur Rogalski udzielił wywiadów „Tygodnikowi Siedleckiemu” z okazji prezentacji wystaw archiwalnych;
- Pracownicy AP Artur Rogalski i Grzegorz Welik wzięli udział jako eksperci w audycjach Katolickiego Radia Podlasie poświęconych tematyce historycznej emitowanych z okazji rocznic i świąt narodowych.
- Grzegorz Welik prowadził cotygodniowe audycje w Katolickim Radio Podlasie z cyklu „Cudze chwalicie, swego nie znacie” – poświęcone zabytkom i dziejom regionu.

AP W SUWAŁKACH

- W 2008 r. – AP w Suwałkach przekazało kopie materiałów archiwalnych na wystawy, ekspozycje, prezentacje organizowane przez Starostwo Powiatowe w Augustowie („200 lat powiatu augustowskiego”), przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych („Dwa oblicza archiwów – co kryją archiwa – curiosa w archiwach państwowych”, prezentacja AP w Suwałkach), Muzeum Okręgowe w Suwałkach („XIX-wieczna Azja Środkowa w obiektywie Leona Barszczewskiego”; „Czasy saskie”), Wigierski Park Narodowy,

Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Suwałkach, III Liceum Ogólnokształcące w Suwałkach („Nie rzucim ziemi skąd nasz ród ...”)

AP W SZCZECINIE

- 4 X 2008 r. – w Polskim Radiu Szczecin wyemitowano audycję poświęconą kompaniom kleryckim w Wojsku Polskim, jako efekt zorganizowanej we wrześniu przez AP w Szczecinie sesji naukowej poświęconej tej problematyce. Wystąpili w niej uczestnicy konferencji, a jej założenia omówił dyrektor Jan Macholak. Podobna informacja ukazała się w regionalnym programie TVP Szczeci;
- 23-26 X 2008 r. – w Krakowie odbyły się targi książki, na których Oficyna Archiwum Państwowego w Szczecinie „Dokument” (w ramach stoiska „Wydawcy szczecińscy”) wystawiła kilkanaście własnych publikacji związanych z dziejami i współczesnością Pomorza Zachodniego. Duże zainteresowanie wzbudziła zwłaszcza Kronika T. Kantzowa „Pomerania” oraz albumy poświęcone jednemu polskiemu kościołowi katolickiemu w Szczecinie wzniesionemu w końcu XIX wieku pw. św. Jana Chrzciciela i jednej z największych nekropolii w Europie – Cmentarzowi Centralnemu w Szczecinie;
- XII 2008 r. – nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu ogłoszonego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych na audycje o dziejach i współczesnym funkcjonowaniu archiwów państwowych. Pierwszą nagrodę otrzymały dziennikarki Polskiego Radia Szczecin Anna Kolmer i Małgorzata Furga za cykl audycji o Archiwum Państwowym w Szczecinie pn. „Archiwum trzech państw”. Programy, emitowane na antenie radiowej w październiku i listopadzie, miały liczne grono słuchaczy, stąd pojawiły się propozycje ze strony autorek kontynuowania archiwalnej tematyki.

AP W TORUNIU

- Archiwum Toruńskie udostępniło dla potrzeb promocji Torunia zdjęcie przywileju Kazimierza Jagiellończyka z 1457 r. nadającego miastu prawo bicia złotej monety. Zdjęcie ukazało się w specjalnym dodatku do Gazety Pomorskiej „Denary toruńskie” w dniu 3 października;
- 3 X 2008 r. – Beata Herdzin, dyrektor archiwum oraz dr Witold Szczuczko, starszy kustosz udzielili wywiadu reporterom Telewizji Polskiej, Oddział w Toruniu na temat znajdującego się w zasobie archiwum zbioru tabliczek woskowych. Krótki reportaż ukazał się w telewizji regionalnej w ramach programu „Zbliżenia”;
- 6 X 2008 r. – w Oddziale II Archiwum gościła grupa studentów z Zakładu Konserwacji Papieru i Skóry Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu wraz z prof. Elżbietą Jabłońską. Dokonano pokazu zasobu, prezentacji rodzajów materiałów archiwalnych oraz zapoznano studentów z problemami konserwatorskimi placówki;

- 05 XII 2008 r. – przyjęto 19-osobową grupę słuchaczy kursu sekretarzy sądowych, zorganizowanego przez Sąd Okręgowy w Toruniu. W ramach pokazu zaprezentowano w szczególności różnorodne archiwalia sądowe. Pokazowi towarzyszyło omówienie poszczególnych rodzajów dokumentacji sądowej oraz dziejów Archiwum Toruńskiego i gromadzonego w nim zasobu.

AP M. ST. WARSZAWY

- 29 X, 20 XI 2008 r. zorganizowano 2 pokazy najciekawszych akt z terenu Warszawy i Mazowsza dla uczestników kursów archiwalnych.

AP WE WROCŁAWIU

- 10 X - 31 XII 2008 r. – z okazji 15-lecia opuszczenia Legnicy przez jednostki Armii Radzieckiej w Oddziale Zamiejscowym w Legnicy zorganizowano wystawę pt. „Rosjanie w Legnicy 1945-1993”. Zaprezentowano na niej nielicznie zachowane, i wcześniej niepokazywane, polskie i rosyjskie dokumenty, fotografie i inne materiały z prawie 50-letniego okresu pobytu Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej na terenie Legnicy, dotyczące relacji z polskimi władzami i społeczeństwem, problemów, konfliktów, współpracy, takie jak np. oryginały archiwaliów wykorzystanych w znanych opracowaniach historycznych, plakaty i programy przedstawień Rosyjskiego Teatru Dramatycznego, opisy wypadków i ekscesów z udziałem sowieckich żołnierzy, odtajnione dokumenty z lat 80-tych XX wieku, dotyczące szkód wyrządzanych przez stacjonujące wojsko i inne. Prezentowane na wystawie archiwalia pochodziły z zasobu własnego archiwum legnickiego;
- w dniach: 14 XI, 25 XI, 11 XII 2008 r. – pracownicy archiwum wrocławskiego Dorota Sokołowska, dr Mieczysława Chmielewska i dr Roman Stelmach przeprowadzali prelekcje na temat zasobu i działalności Archiwum Państwowego dla studentów z Masarykovy Univerzity z Brna (Czechy) oraz dla studentów Uniwersytetu Wrocławskiego;
- 5 XII 2008 r. - w Biurze Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze otwarto wystawę pt. „Wokół Jeleniej Góry”, prezentującą dorobek artystyczny miejscowych twórców z lat 1945-2008, na której archiwum jeleniogórskie zaprezentowało 4 plakaty. Kierownik oddziału jeleniogórskiego Ivo Łaborewicz współpracował także w opracowaniu katalogu wystawy;
- IV kw. 2008 r. – w Oddziale Zamiejscowym w Jeleniej Górze przeprowadzono 4 prelekcje, połączone z pokazem materiałów archiwalnych, dla uczniów szkół jeleniogórskich. Prelekcje wygłaszał mgr Wojciech Szczerepa.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 20 IX 2008 r. – dr Tadeusz Dzwonkowski uczestniczył w audycji Radia Zachód pt. „Czego uczy nas historia”. Audycję prowadził redaktor Konrad Stanilewicz;

- 31 X 2008 r. – dr Tadeusz Dzwonkowski brał udział w audycji Radia Zachód, zatytułowanej „Wokół archiwów”. Audycję prowadził redaktor Edward Mincer;
- 7 XI 2008 r. – w archiwum przebywała grupa zagranicznych stypendystów Uniwersytetu w Cean we Francji. Zebrani wysłuchali prelekcji dr hab. Zbigniewa Bujkiewicza, zatytułowanej „Ślady pobytu Francuzów na Ziemi Lubuskiej” oraz zapoznali się z wybranymi dokumentami;
- we współpracy ze szkołami przeprowadzono trzy prelekcje dla uczniów dotyczące zasobu archiwalnego oraz dziejów lokalnych w ramach projektu „Szkoła równych szans”. Zajęcia obejmowały prezentację najstarszych dokumentów miejskich i akt cechowych.

11. Nowości wydawnicze

- ***Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. Informator o zasobie archiwalnym, oprac. zb., red. D. Lewandowska, Warszawa 2008, ss. 864, ISBN 978 –89115–86–7, Cena 110,00 zł.*** Wydanie II, rozszerzone i uzupełnione *Informatora*, który ukazał się w 1992 r. pod red. prof. Teresy Zielińskiej. Zasób archiwum opisano z uwzględnieniem jego podziału na cztery główne części składowe: I. Akta władz, urzędów i instytucji publicznych do 1795 r.; II. Akta władz, urzędów i instytucji publicznych od 1795 do 1918 r.; III. Akta rodzin i osób prywatnych oraz ich posiadłości; IV. Zbiory kartograficzne, które przechowywane są w czterech oddziałach merytorycznych Archiwum Głównego Akt Dawnych. Cennym uzupełnieniem publikacji są indeksy (osobowy i nazw geograficznych) oraz spis nazw zespołów i zbiorów archiwalnych wraz z seriami.
- **“*Archeion*” t. 109, red. D. Nałęcz, Warszawa 2006, ss. 408, ISSN 0066–6041 Cena 60,00 zł.** Tom podejmuje temat „Archiwa a prywatność”. W czasopiśmie publikowane są artykuły mówiące o dostępie do zbiorów w świetle ustawodawstwa o ochronie danych osobowych w krajach Unii Europejskiej. Archiwiści i inspektorzy ochrony danych osobowych z Austrii, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Polski, Węgier i Włoch opisują, jak w ich krajach problem ten jest rozwiązywany.
- ***Archiwum Państwowe w Gdańsku. Oddział w Gdyni. Przewodnik po zasobie archiwalnym, oprac. A. Regliński, Warszawa 2007 ss. 450, ISBN 978–83–89115–75–1, Cena 39,00 zł.*** Przewodnik dostarcza informacji o archiwaliach tworzących zasób Oddziału w Gdyni. Omawia zawartość zespołów i zbiorów archiwalnych z regionu gdyńskiego. Praca opatrzona indeksami nazw, osób, miejscowości, instytucji i zespołów akt oraz obcojęzycznymi streszczeniami. Publikacja przydatna nie tylko dla badaczy historii regionu, ale także dla poszukujących swoich korzeni.

- ***Kolekcja „Liber legum” i jej miejsce w kulturze umysłowej późnośredniowiecznego Przemysła*, A. Łosowska, Warszawa–Przemysł 2007, ss. 402, ISBN 978–83–89115–77–5, ISBN 978–83–88172–24–3, Cena 24,00 zł.** W publikacji autorka przedstawiła szczegółową analizę zabytku kultury piśmiennej Przemysła z końca XV w. znanego jako kodeks „Liber legum”. Kodeks składa się z 41 papierowych składek zawierających teksty historyczno-prawne z końca XV wieku i jest jednym z ciekawszych zabytków z tego okresu oraz pomnikiem prawa sasko-magdeburgskiego, przetłumaczonym w Przemysłu z języka niemieckiego na łacinę przez miejscowego pisarza miejskiego Szymona z Jaworowa. Autorka szczegółowo analizuje nie tylko okoliczności jego powstania, ale także jego formę wydawniczą oraz treść poszczególnych składek. Publikacja adresowana do historyków, archiwistów, bibliotekoznawców oraz miłośników starych ksiąg.
- ***Na falach życia, cz.2, 1939-1948, Lata stracone*, L. Paszkowski, Warszawa 2007, ss. 270, ISBN 978–83–89115–76–8, Cena 26,00 zł.** W drugiej części wspomnień autor koncentruje się na swoich losach wojennych i powojennych – pobycie i życiu codziennym w niemieckich obozach jenieckich, a po wojnie – w obozach przejściowych dla uchodźców. Opisuje niewolniczą pracę polskich jeńców w niemieckich gospodarstwach rolnych, u tzw. bauerów. Bardzo trudne warunki życia – głód, choroby, codzienne poniżanie, nieustanne zagrożenie śmiercią za drobne przewinienia, ciągłe marzenia i przygotowania do ucieczki przeplatają się z opisem bardziej optymistycznych wątków, takich jak, współpraca z innymi więźniami czy możliwość utrzymywania listownego kontaktu z rodziną. Równie dramatyczne są dzieje Lecha Paszkowskiego po zakończeniu wojny - tułaczka po obozach uchodźców, niepewność jutra, sprzeczne wiadomości z kraju, rozważania o powrocie do Polski lub emigracji. Na decyzji autora zaważył list od matki, który sprawił, że zdecydował się na wyjazd do Australii, do wuja. Dotarcie na Antypody zamyka opowieść o dziejach jednego człowieka, tak charakterystyczną jednak dla pokolenia Polaków urodzonych i wychowanych w II Rzeczypospolitej.
- ***Inwentarz akt Antoniego Pająka (premiera Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Wychodźstwie) i jego rodziny z lat 1919–2001*, oprac. E. Kołodziej i B. Nowożycki, Warszawa 2008, ss. 54, ilustr. 20, ISBN 978–83–89115–90–4, cena 31,00 zł.** Pająk (1893–1965), żołnierz II Brygady Legionów, działacz PPS, został w 1940 r. deportowany do Jakucji, skąd w końcu 1942 r. ewakuował się wraz z tysiącami Polaków początkowo do Iranu i później do Palestyny. Na terenach tych pełnił funkcję zastępcy delegata Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. W 1948 r. przyjechał do Londynu. W latach 1955–1965 był premierem rządu polskiego na uchodźstwie. Akta (przekazane do Archiwum Akt Nowych w 2007 r.) dotyczą nie tylko działalności A. Pająka i spraw jego rodziny, ale także dziejów polskich władz na uchodźstwie i życia politycznego emigracji powojennej, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii.

- ***III Rada Stanu Królestwa Polskiego z lat 1861–1867. Inwentarz zespołu archiwalnego***, oprac. F. Ramotowska, Warszawa 2007, ss. 258, ISBN 978–83–89115–78–2, Cena 20,00 zł. Publikacja dotyczy akt III Rady Stanu Królestwa Polskiego reaktywowanej ukazem carskim z marca 1861 r. Przechowywane w Archiwum Głównym Akt Dawnych materiały obejmują szerokie spectrum działalności tego urzędu i zostały pogrupowane zgodnie ze strukturą organizacyjną Rady Stanu tj. w pięć sekcji oznaczonych cyframi rzymskimi od I do V. Sekcje skupiały akta odpowiednich kategorii spraw, wydziałów, Składu Sądzącego i Ogólnego Zebrania, takie jak m.in. materiały organizacyjne, finansowe i personalne Rady Stanu, akta skarbowo-administracyjne, akta dotyczące spraw wewnętrznych, komunikacji, poczty, wyznań, oświaty i sprawiedliwości, a także sporów sądowych, jak również prośby i zażalenia obywateli. Książka ma szczególne znaczenie dla badaczy tego okresu dziejów Polski. Uzupełniają ją indeksy: osobowy i geograficzny, bibliografia oraz konkordancja sygnatur.
- ***Archiwum Państwowe w Przemysłu. Informator o zasobie archiwalnym***, oprac. E. Laska, Warszawa 2007, ss. 800, ilustr., ISBN 978–83–89115–68–3 Cena 118,00 zł. Publikacja charakteryzuje zasób archiwum wg stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. Zasadniczą część informatora stanowi charakterystyka zawartości zasobu archiwum. Zasób usystematyzowano w 14 rozdziałach, które podzielono na podrozdziały tematyczne lub chronologiczne omawiające akta sprzed 1944 r. oraz po 1944 r. W publikacji znalazły się także informacje o materiałach archiwalnych przechowywanych w muzeach, wykaz zespołów mikrofilmowanych, wykaz grup zespołów posiadających inwentarze książkowe zbiorcze i bibliografie. Wydawnictwo uzupełnia indeks geograficzny oraz streszczenia w językach: angielskim i niemieckim.
- ***Warszawa na starej fotografii***, M. Sikorska, Warszawa 2008, ss. 92, ilustr. 40, ISBN 978–83–89115–88–1, Cena 41,00 zł. Autorka, korzystając z licznych fotografii oraz źródeł pisanych, przedstawiła zmiany, jakie dokonały się w wyglądzie traktu królewskiego i Osi Saskiej, a więc reprezentacyjnej części Warszawy, od XIX w. do 1915 r. Opisała m.in. „Wąskie” i „Szerokie” Krakowskie Przedmieście (o czym większość warszawiaków zapewne nic nie wie), zmiany, jakie zachodziły na placu Saskim (dziś Józefa Piłsudskiego) i w Ogrodzie Saskim oraz przebudowy Pałacu Staszica i kościoła św. Aleksandra. Dopelnieniem opisów tych zmian są zwięzłe dzieje fotografii warszawskiej od lat czterdziestych XIX w. do początku następnego stulecia i same zdjęcia, które ukazują miasto właściwie nieznanne.

NAC

- ***Jak korzystać z archiwów państwowych? Przewodnik użytkownika Zintegrowanego Systemu Informacji Archiwalnej Zosia***, H. Buchner, M. Niewiadomska-Guentzel, Warszawa 2008, ss. 71, il., ISBN 9788392759010. Celem książki jest przybliżenie

osobom, które nie korzystają z archiwów państwowych najważniejszych zagadnień związanych z AP. Podręcznik ukazał się w ramach cyklu wydawniczego „Archiwalna Biblioteka Cyfrowa NAC”.

- **EAD_PL. Międzynarodowy standard zapisu informacji o zasobie archiwalnym. Wersja polska, przekł. i oprac. A. Klubiński, W. Woźniak, Warszawa 2008, ss. 240, il., ISBN 9788392759003.** Pierwsze tłumaczenie na język polski międzynarodowego standardu zapisu informacji o zasobie archiwalnym o nazwie Encoded Archival Description. Książka ukazała się w ramach cyklu wydawniczego „Archiwalna Biblioteka Cyfrowa NAC”. Jest to pierwsza pozycja dla archiwistów, jaką w ramach swoich działań opracował NAC. Druk książki został sfinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

APDOiP

- **Milanówek w dokumencie i fotografii. M. Smoleń, tłum. E. Łyszkowska, Milanówek 2008, ss. 160, il., ISBN 9788389115652.** Dwujęzyczny album pokazuje historię miasta przez pryzmat jego obiektów, milanowskiej architektury ukazanej na przedwojennych i współczesnych fotografiach. Twórcom albumu udało się dotrzeć do zbiorów archiwów państwowych, instytucji i osób prywatnych, w rękach których wciąż spoczywa prawdziwe bogactwo zdjęć, dokumentów i wspomnień. Wskutek tego mamy możliwość zaprezentowania, oprócz wcześniej już wielokrotnie publikowanych, także ogromną ilość nowych fotografii i dokumentów. Impulsem do wydania albumu stała się wystawa zdjęć przedwojennych milanowskich willi, prezentowana podczas konferencji zorganizowanej w zespole willowo–parkowym Turczynek w ramach tegorocznych obchodów Festiwalu Otwarte Ogrody. Przygotowanie publikacji do druku zbiega się w czasie z obchodami 200-lecia istnienia archiwów państwowych w Polsce.

AP W OLSZTYNIE

- **Archeologiczne Księgi Inwentarzowe Dawnego Prussia-Museum. Aestorium Hereditas I, pod red. Anny Bitner-Wróblewskiej, Olsztyn 2008 r.** Prace finansowano ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. przygotowanej przez polsko-niemiecko-rosyjski zespół autorów,

AP W GDAŃSKU

- **Śladami ludzi morza. Jan Stankiewicz - kapitan żeglugi wielkiej, L. Potykanowicz – Suda, M. Westphal, ss. 328, ISBN: 978-83-914612-6-6.** wydana przez AP w Gdańsku i Wydawnictwo FINNA. Publikacja powstała w oparciu o spuściznę Jana Stankiewicza nabytą przez archiwum w 1973 roku w drodze zakupu.

AP W KATOWICACH

- *„Szkice Archiwalno-Historyczne” nr 4 (2008) red. P. Greiner*
- *Z dziejów Temidy na Górnym Śląsku. Źródła do dziejów wymiaru sprawiedliwości od XV do XX wieku w zasobie Archiwum Państwowego w Katowicach. Z. Kiereś, S. Krupa, M. Węcki Katowice 2008, ss. 154, il. kolor, ISBN 9788392586388, 9788389115959*

AP W KRAKOWIE

- *W poszukiwaniu przodków. Źródła do badań genealogicznych w Archiwum Państwowym w Krakowie., K. Gołąb-Malowicka, Kraków 2008, ISBN 978-83-906630-7-4, ss. 96, il. 81.* Publikacja przygotowana z myślą o tych, którzy zamierzają szukać korzeni swojej rodziny. W prosty i przystępny sposób na przykładzie materiałów przechowywanych w Archiwum Państwowym w Krakowie, autorka objaśnia krok po kroku sposób przeprowadzania badań genealogicznych. Wydawnictwo bogato ilustrowane reprodukcjami archiwaliów. Zawiera wersję angielską, oraz przydatne przy poszukiwaniach słowniczki i zestawienia. Publikacja powstała również w wersji elektronicznej (CD);
- *... odsłonić to, w jakiej cenie powinny być u nas wszelkiego rodzaju pamiątki przeszłości... Archiwum Państwowe w Krakowie 1878-2008, M. Andrasz-Mrozek, Kraków 2008. ISBN 978-83-906630-9-8.* Prezentacja multimedialna bogato ilustrowana reprodukcjami materiałów archiwalnych, przygotowana z okazji jubileuszu 130-lecia Archiwum Państwowego w Krakowie. Publikacja opisuje dzieje i zadania Archiwum oraz przedstawia najcenniejsze, najciekawsze i nietypowe archiwalia zgromadzone w magazynach archiwalnych. Wydawnictwo zawiera wersję angielską.
- *Nie dać ginąć szczątkom dawnych piśmienniczych pamiątek. Dyrektorzy Archiwum Państwowego w Krakowie XIX-XXI w., K. Follprecht, Kraków 2008, ss. 104, il. 50, ISBN 978-83-906630-6-7.* Dyrektorzy krakowskich Archiwów znani są z kart historii środowiska naukowego związanego z Uniwersytetem Jagiellońskim, Polską Akademią Umiejętności i Polską Akademią Nauk. W publikacji zostały przedstawione najważniejsze fakty z ich życia dotyczące wykształcenia, kariery zawodowej i naukowej. Położono nacisk na informacje o ich działalności w Archiwum. Opracowanie powstało w oparciu o podstawowe publikacje dotyczące dziejów krakowskich Archiwów, uzupełnione słownikowymi danymi biograficznymi i informacjami źródłowymi.
- *Ordynacja dla Miasta Krakowa z 1778 roku, wyd. Grzegorz M. Kowalski, Kraków 2008, ss. 62 + 48 nlb., 44 il, ISBN 978-83-927658-0-6.* Wydawnictwo jest publikacją tekstu rękopisu Ordynacji dla Miasta Krakowa z 1778 r. znajdującego się w Archiwum Państwowym w Krakowie. Dokument ten powstał jako efekt działalności krakowskiej Komisji Boni Ordinis. Obok tekstu źródłowego opatrzonego aparatem naukowym, czytelnik

znajdzie w wydawnictwie informacje o okolicznościach powstania ordynacji oraz reprodukcję rękopisu.

- **„Krakowski Rocznik Archiwalny” t. XIV, red. Sławomir Radoń, Kraków 2008, ss. 320, 15 il., ISSN 1233-2135;** Numer rocznika poświęcono zmarłemu w 2007 r. wieloletniemu kierownikowi Archiwum Państwowego w Krakowie Zbigniewowi Wojasowi. We wstępie umieszczono krótkie o nim wspomnienie. Wśród artykułów znalazły się kontynuacje opracowań o właścicielach nieruchomości w krakowskim Rynku oraz o historii rodzin aptekarskich w Krakowie, ponadto znaleźć można opracowania dot. Krakowa z czasów prezydentury Juliusza Lea, działalności Józefa Serugi – konserwatora i archiwisty, oraz dzieje nagrody im. Mikołaja Kopernika PAU. Wprowadzono nowy dział Z Zagadnień Archiwistyki, w którym zamieszczono dwa artykuły poświęcone problemom dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz aktom stanu cywilnego. W Materiałach Źródłowych opublikowano testament z końca XVIII w. Wawrzyńca Peli – chłopca z Liszek z oraz obszerne fragmenty pamiętnika prof. Zofii Kozłowskiej-Budkowej z okresu jej studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim. W Miscellaneach wydrukowano krótki tekst o codziennym życiu krakowskiego Archiwum w przeszłości. Tom zamykają Recenzje, In Memoriam oraz Kronika.
- **Bochnia naszych dziadków i pradziadków w latach 1900-1945, red. Z. Czekańska-Sitko, A. Gicala, K. Pacuła, J. Potasz, A. Staniszevska, Bochnia 2008, ss. 24, il. 95, ISBN 978-83-906630-5-0.** Wydawnictwo jest suplementem do wystawy, która była prezentowana w czerwcu i lipcu 2007 r. w Oddziale Archiwum w Bochni. Wystawa i publikacja są częścią międzynarodowego projektu „Nasze małe Ojczyzny Wczoraj-Dzisiaj-Jutro” finansowanego w ramach programu Sokrates Comenius. Projekt ten Archiwum realizuje we współpracy z Gimnazjum nr 1 w Bochni.

AP W PŁOCKU

- **Zabudowa Płocka w fotografii niemieckiej z okresu II wojny światowej.** Leszek Franciszkiewicz, Katalog wystawy, Płock 2008, ss. 28, ISBN 978-83-905477-6-3, Publikacja we współpracy Stowarzyszenia Przyjaciół Archiwum Państwowego w Płocku;
- **Archiwa jako ośrodki badań regionalnych na przykładzie prac nad dziejami Mazowsza. Materiały z sesji naukowej,** L. Franciszkiewicz, Płock 2008, ss. 70, ISBN 978-83-905477-5-6, Publikacja we współpracy Stowarzyszenia Przyjaciół Archiwum Państwowego w Płocku;
- **Genealogia i archiwa. Przewodnik dla początkujących użytkowników Archiwum Państwowego w Płocku,** G. J. Wąsiewski, Płock 2008, ss. 72, ISBN 978-83-905477-5-6, Publikacja we współpracy Stowarzyszenia Przyjaciół Archiwum Państwowego w Płocku;

AP W RZESZOWIE

- *Policja miejska w Sanoku w okresie autonomii w latach 1867-1918*, St. Dobrowolski, Sanok 2008, ss. 126, il., ISBN 9788360380208,
- *„Prace Historyczno-Archiwalne”*, t XIX i XX pod red. G. Zamoyskiego, Rzeszów 2008,

AP W SIEDLCACH

- *Vademecum kronikarzy Ochotniczych Straży Pożarnych*, R. Dmowski, G. Welik, Siedlce 2008, ss. 83, ISBN 978- 83-926921-2-6
- *„Prace Archiwalno – Konserwatorskie”* z. 16, Siedlce 2008, ss. 262, ISSN 0860-0058. Publikacja zawiera 16 artykułów naukowych, powstała we współpracy z Fundacją Rozwoju Badań Regionalnych SIGILLUM,

AP W SZCZECINIE

- *„Kroniki Szczecina”* t. XXVI, Szczecin 2007. Współwydawcą jest Oficyna Archiwum Państwowego w Szczecinie „Dokument”. Stałe części „Kroniki”: „Kalendarium najważniejszych wydarzeń”, „Nekrologia”, „Bibliografia Szczecina” uzupełnione zostały artykułami odnoszącymi się do dziejów Szczecina i znanych postaci tego miasta.

AP WE WROCŁAWIU

- *„Rocznika Jeleniogórskiego”*, t. XL 2008, ss. 350, wydawany cyklicznie przez Towarzystwo Przyjaciół Jeleniej Góry wspólnie z Archiwum Państwowym we Wrocławiu Oddział w Jeleniej Górze i redagowany przez kierownika tego oddziału Ivo Łaborewicza. Wydany tom zawiera 18 artykułów, jedno wspomnienie pośmiertne, pięć recenzji i kronikę jeleniogórską za rok 2007, opracowaną przez długoletniego dyrektora archiwum jeleniogórskiego – Czesława Margasa.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- *Inwentarz archiwalny Kurii Administracji Apostolskiej w Gorzowie Wlkp. z lat 1945-1972*, oprac. i red. R. Kufel, T. Dzwonkowski; Zielona Góra 2008, ss. 280

12. Wizyty

AGAD

- 26-31 2008 r. - w ramach wymiany bezdewizowej, na mocy Porozumienia o współpracy między Naczelną Dyрекcją Archiwów Państwowych oraz Komitetem ds. Archiwów i Biurowości przy rządzie Republiki Białoruś z 29 września 1992 r. prowadzili w archiwum badania: Siergiej Aleksandrowicz Rybczonek oraz Olga Władimirowa Bobkowa z Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi. Archiwiści prowadzili badania w AGAD.

NAC

- X 2008 r. – siedzibę archiwum odwiedził p. Bogdan Zdrojewski Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Spotkanie, zorganizowane z inicjatywy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, było okazją do zaprezentowania Pracowni Digitalizacji, systemów informatycznych oraz zbiorów NAC.

AP W SZCZECINIE

- 14 X 2008 r. – Prezydent RP Lech Kaczyński zwiedził wystawę pt. „Odważmy się być wolnymi”. W spotkaniu z prezydentem uczestniczył dyr. Jan Macholak, zastępca dyrektora Maria Frankel oraz kierownicy oddziałów I i V Alicja Jabłońska i dr Paweł Gut. Ekspozycja zorganizowana została w 90. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w salach Muzeum Wolińskiego Parku Narodowego w Międzyzdrojach. Prezydent RP Lech Kaczyński zapoznał się niezwykle ciekawymi eksponatami, wśród których znalazły się oryginalne dokumenty, pamiątniki, pamiątki, odznaczenia i emblematy z lat w szczególności pierwszej wojny światowej i okresu międzywojennego. Dyrektor Jan Macholak, w imieniu archiwum i archiwistów, przekazał prezydentowi medal wybity na sześćdziesięciolecie Archiwum Państwowego w Szczecinie oraz monografię poświęconą dziejom i zasobowi tej placówki.

AP WE WROCŁAWIU

- 6-10 X 2008 - w oddziale w Jeleniej Górze przebywali dr Ivo Navratil i Pavel Jakubec;
- 9 X 2008 r. – z wizytą w AP we Wrocławiu przebywali archiwiści z Bautzen : Grit Richter-Laugwitz (Leiterin Archivverbund Stadtarchiv / Staatsfilialarchiv Bautzen), Anja Moschke (Archivverbund Bautzen) oraz emerytowany pracownik Staatsarchiv Dresden dr Erhardt Hartstock;
- 20-21 X 2008 r. – w Oddziale Zamiejscowym w Kamieńcu Ząbkowickim przebywali archiwiści z Archiwum Państwowego w Nachodzie – Lydie Bastoche oraz Jan Cizek, realizując projekt badawczy dotyczący historii miejscowości regionu Nachodskok
- X-XI 2008 r. – Oddział Zamiejscowy w Kamieńcu Ząbkowickim odwiedzili pracownicy Uniwersytetu Humboldta w Berlinie, realizując projekt badawczy dotyczący sytuacji gospodarczej na Śląsku w okresie kryzysu gospodarczego w latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku.

AP W ZIELONEJ GÓRZE

- 7 XI 2008 r. – w archiwum przebywała grupa zagranicznych stypendystów Uniwersytetu w Cean we Francji. Zebrani wysłuchali prelekcji dr hab. Zbigniewa Bujkiewicza, zatytułowanej „Ślady pobytu Francuzów na Ziemi Lubuskiej” oraz zapoznali się z wybranymi dokumentami.

13. Inwestycje

NAC

- W IV kw. 2008 r. dokonano następujących inwestycji:
 - Zakupy: program księgowego; meble biurowe – częściowa wymiana starych mebli w Oddziale Fotografii oraz Pracowni Mikrofilmowej zakup urządzeń do klimatyzacji (wyposażenie serwerowni) i ich montaż; urządzenia do zasilania awaryjnego (wyposażenie serwerowni) i ich montaż; profesjonalne monitory graficzne do cyfrowego przetwarzania danych (modernizacja stanowisk pracy w Oddziale Fotografii oraz Pracowni Digitalizacji); centralne zarządzany, jednorodny system zabezpieczeń umożliwiający zaawansowaną ochronę przed zagrożeniami sektora IT; systemy operacyjne Linux dla serwerów; serwery (wyposażenie serwerowni); wysokowydajny skaner do mikrofilmów (doposażenie Pracowni Digitalizacji), sprzęt komputerowy (komputery stacjonarne – 38 szt.; komputery przenośne – 22 szt.; monitory LCD – 22 szt.; urządzenia wielofunkcyjne – 11 szt.; drukarki – 2 szt.; UPS – 55 szt.; projektor – 1 szt.; ekrany projekcyjne – 2 szt.; oprogramowanie, akcesoria komputerowe)
 - rozbudowa centrali telefonicznej o telefonię VIP
 - zestawienie i uruchomienie łącza światłowodowego o gwarantowanej przepustowości 50 Mbps

AP W GDAŃSKU

- Zakończono tworzenie Pracowni Konserwacji Masowej. Skompletowano sprzęt dla funkcjonowania drugiej zmiany, zmodernizowano aparat C – 900, zakupiono drugą technologię do odkwaszania książek (Spray-System Bookkeeper), zgromadzono zapas materiałów eksploatacyjnych.

AP W PŁOCKU

- IX 2008 r. - AP Płock zakupiło serwer o pojemności 5 TB oraz wyposażyło Pracownię Naukową w 6 stanowisk komputerowych dla użytkowników. Umożliwi to szerszą niż dotychczas digitalizację i udostępnianie zasobu.

AP W POZNANIU

- W siedzibie archiwum wykonano liczne prace remontowo-modernizacyjne (pomieszczenia magazynowe, klatki schodowe, okna, izolacja termiczna gmachu archiwalnego) W budynku głównym przeprowadzono modernizację lokalnego systemu alarmowego poprzez zwiększenie liczby detektorów ruchu oraz zamontowano lokalny system ostrzegania przed zalaniem wodą obiektu. Dotychczasową centralę telefoniczną zastąpiono nowoczesnym urządzeniem posiadającym 4 linie miejskie analogowe, 48 linii wewnętrznych analogowych i 6 linii wewnętrznych systemowych.

- W Gnieźnie, celem dodatkowego zabezpieczenia obiektu, zainstalowano system telewizji przemysłowej oraz wykonano remont pomieszczenia biblioteki – serwerowni na I piętrze.
- W Koninie przeprowadzono remont i modernizację pomieszczeń pracowni naukowej oraz zainstalowano system alarmowania i monitoringu na wypadek włamania.
- W 2008 r. – ze środków WPR „Kwaśny papier” dla Pracowni Konserwacji Materiałów Archiwalnych w AP w Poznaniu zakupiono system Book-keeper do odkwaszania akt, płyn konserwująco-odkwaszający, maszynę do uzupełniania ubytków papieru, Filmoplast R do dublażu i sklejanie kart papieru oraz pudła bezkwasowe, skaner do digitalizacji materiałów do formatu A2. Natomiast z dochodów własnych nabyto dwa skanery do automatycznej digitalizacji materiałów o małym formacie (do A4). Dzięki tym zakupom wzbogacona została dotychczasowa, linia technologiczna do digitalizacji materiałów archiwalnych, składająca się z dwóch profesjonalnych skanerów firmy. Na skutek tych działań Pracownia Reprograficzna prowadziła systematyczne skanowanie materiałów archiwalnych, całkowicie odchodząc od mikrofilmowania zabezpieczającego (mikrofilmowanie wykonywano jedynie na zlecenia zewnętrzne archiwów państwowych).

AP W RZESZOWIE

- W siedzibie archiwum wykonano następujące inwestycje: remont części pomieszczeń w budynkach archiwalnych (malowanie, wymiana wykładzin, wymiana posiadanych mebli), wykonanie pomieszczenia serwerowni, adaptacja pomieszczeń na pracownię digitalizacji i mikrofilmowania, przebudowa instalacji c.o., remont sieci elektrycznej
- W oddziale w Sanoku rozpoczęte prace adaptacyjne obiektu na nową siedzibę oddziału

14. Jubileusze

AGAD

- 16-17 X 2008 – archiwum obchodziło 200 lat istnienia. Jubileusz ten stał się również okazją do świętowania 200 lat Archiwów Państwowych. W ramach uroczystości zorganizowano konferencję naukową oraz wystawę.

AP W OLSZTYNIE

- 18 XI 2008 r. – z okazji 60-lecia zorganizowano uroczystość jubileuszową, którą swoją obecnością zaszczylicili przedstawiciele władz archiwalnych i wojewódzkich, środowiska archiwalnego i naukowego, emerytowani pracownicy archiwum. Dla uczczenia jubileuszu przygotowano dwie wystawy poświęcone zasobowi, historii oraz pracownikom archiwum. Podczas uroczystości Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, Andrzej

Biernat wręczył pięciu pracownikom archiwum odznaki honorowe ZA ZASŁUGI DLA ARCHIWISTYKI. Dodatkowym podsumowaniem obchodów było przyznanie przez Prezydenta RP odznaczeń państwowych sześciu pracownikom archiwum. Uroczystość ich wręczenia odbyła się w Belwederze 17 grudnia.

Opracowano dzięki współpracy:

G. Dąbrowski (AAN), J. Krochmal, H. Wajs (AGAD), Marta Niewiadomska (NAC), M. Jurgo-Puszcz (APDOiP), M. Kietliński (AP Białystok), E. Borodij (AP Bydgoszcz), Elżbieta Surma-Jończyk (AP Częstochowa), A. Wełniak (AP Elbląg), Potykanowicz-Suda (AP Gdańsk), G. Schlender (AP Kalisz), K. Słysz_szczucka (AP Katowice), W. Chlistowski (AP Koszalin), E. Szczepaniak (AP Kielce), M. Andrasz - Mrożek (AP Kraków), B. Ratajewska (AP Leszno), A. Gebert (AP Lublin), A. Drakonkiwicz (AP Łódź), M. Koter (AP Olsztyn), J. Kornek (AP Opole), A. Piasta (AP Piotrków Trybunalski), K. Bańka (AP Płock), Z. Wojciechowska, (AP Poznań), PRZEMYSŁ, M. Comber (AP Radom), J. Basta (AP Rzeszów), T. Radziwonowicz (AP Suwałki), M. Frankel (AP Szczecin), B. Herdzin (AP Toruń), A. Wajs (AP Warszawa), B. Kumor- Gomułka (AP Wrocław), Z. Bujkiewicz (AP Zielona Góra),

* Informacje o dotyczące Archiwum Państwowego w Przemyśle, Siedlcach, Zamościu pochodzą ze sprawozdań rocznych.

IV. NOWOŚCI PRAWNE

1. Zmiany w przepisach dotyczących narodowego zasobu archiwalnego i archiwów w 2008 r.

- **Ustawa:** W Dzienniku Ustaw z 2008 r. Nr 227 pod poz. 1505 została ogłoszona *ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej*, która znowelizowała ustawę o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, w części dotyczącej naboru na stanowisko Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz na stanowiska zastępców Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (art. 18-18e). Termin wejścia w życie ustawy – 24 marca 2009 r.
- **Akty wykonawcze:**
 - a) w Dzienniku Ustaw z 2008 r. Nr 107 pod poz. 679 zostało ogłoszone *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych*. Jest to akt wykonawczy do art. 17 ust. 3 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Zastąpił rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2005 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Kancelarii Sejmu, Szefowi Kancelarii Senatu i Szefowi Kancelarii Prezydenta (Dz.U. Nr 219,poz.1847);
 - b) w Dzienniku Ustaw z 2008 r. Nr 156 pod poz. 970 zostało ogłoszone *rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 lipca 2008 r. w sprawie określenia szczególnych przypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych*. Jest to akt wykonawczy do art. 17 ust. 2 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Zastąpił moc rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 grudnia 2000 r. w sprawie określenia szczególnych wypadków i trybu wcześniejszego udostępniania materiałów archiwalnych (Dz. U. Z 2001 r. Nr 13, poz. 116 oraz z 2006 r. Nr 98, poz. 681).
- **Inne akty normatywne:** W Dzienniku Ustaw z 2008 r. Nr 29 pod poz. 167 zostało ogłoszone *rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 lutego 2008 r. w sprawie zmiany nazwy i zakresu działania Archiwum Dokumentacji Mechanicznej w Warszawie*. Utworzonemu w 1955 r. Archiwum Dokumentacji Mechanicznej nadano nazwę Narodowe Archiwum Cyfrowe.

- **Projekty aktów normatywnych:**

a) w 2008 r. został w Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych opracowany projekt ustawy, która otrzymała roboczy tytuł: *Prawo o postępowaniu z dokumentacją i o archiwach*. Projektowana ustawa ma zastąpić ustawę o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach z 1983 r.;

b) w 2008 r. został w Ministerstwie Obrony Narodowej opracowany projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów do art. 5 ust. 4 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (regulującego postępowanie z dokumentacją w komórkach organizacyjnych wykonujących zadania w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa). Projekt był przedmiotem konsultacji z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych.

S. Cimaszewski (Dział Obsługi Prawnej, NDAP)

V. SPRAWY KADROWE

1. Nagroda Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych za rok 2008

Dr Sławomir Radoń, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, po raz kolejny przyznał Nagrodę Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych za szczególne osiągnięcia w wykonywaniu zadań na rzecz archiwów państwowych. Laureatami za 2008 r. zostali:

Piotr Rybczyński, kierownik Oddziału w Koninie Archiwum Państwowego w Poznaniu oraz w kategorii „młody archiwista” **Maciej Zdunek**, archiwista w Oddziale gromadzenia i opracowania zasobu Archiwum Państwowego w Poznaniu.

Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych za szczególne osiągnięcia dla rozwoju archiwów i archiwistyki wyróżnił odznaką honorową „*Za zasługi dla archiwistyki*”: Marka Kuczyńskiego (Archiwum Państwowe w Olsztynie), Mariusza Korejwo (Archiwum Państwowe w Olsztynie), Mariannę Wodnicką (Archiwum Państwowe m.st. Warszawy Oddział w Grodzisku Maz.), Alinę Petrykowską (Archiwum Państwowe m.st. Warszawy Oddział w Łowiczu), Henryka Fałka (Archiwum Państwowe m.st. Warszawy).

2. Odznaczenia pracowników archiwów państwowych w 2008 r.

17 XII 2008 r. z okazji 200. rocznicy utworzenia Archiwów Państwowych Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Pan Lech Kaczyński nadał ordery i odznaczenia zasłużonym pracownikom. Za wybitne osiągnięcia w działalności na rzecz rozwoju polskiej archiwistyki odznaczeni zostali:

- Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski: **Sławomir Radoń** - Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych
- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: **Barbara Berska** - Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, **Joanna Chojecka** – Dyrektor Archiwum Państwowego w Koszalinie, **Stefan Cimaszewski** (Dział Obsługi Prawnej, NDAP), **Dariusz Grot** (Wydział Organizacji i Udostępniania, NDAP), **Marlena Koter** - Dyrektor Archiwum Państwowego w Olsztynie, **Anna Laszuk** (Wydział Ewidencji i Informacji, NDAP), **Marlena Podsiadły** (Wydział Kadr i Szkoleń, NDAP), Hubert Wajs - Dyrektor Archiwum Głównego Akt Dawnych, **Ryszard Wojtkowski** - Dyrektor Archiwum Państwowego m.st. Warszawy.

Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali:

- Medalem Złotym Za Długoletnią Służbę: **Marian Józwicki, Anna Karpińska, Józef Linda, Mirosława Rempter, Krystyna Wiwatowska–Chylińska,**
- Medalem Srebrnym Za Długoletnią Służbę: **Janusz Grabowski, Dorota Lewandowska, Beata Waclawik,**
- Medalem Brązowym Za Długoletnią Służbę: **Małgorzata Witecka.**

Uroczystego wręczenia orderów i odznaczeń, w imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dokonał Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pan Ryszard Legutko, podczas uroczystości zorganizowanej w Belwederze.

Minister Edukacji Narodowej nadał „*Medal Komisji Edukacji Narodowej*” **Stanisławie Janickiej** (Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim).

3. Mianowania urzędników służby cywilnej

W rok 2008 cztery osoby pomyślnie przeszły postępowanie kwalifikacyjne i uzyskały mianowanie na urzędnika służby cywilnej. Są to: **Grażyna Ignaczak-Bandych** (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych), Pan **Jerzy Grzebalski** (Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych), **Henryk Niestrój** (Archiwum Państwowe w Opolu), **Maciej Zdunek** (Archiwum Państwowe w Poznaniu).

Marlena Podsiadły (Wydział Kadr i Szkoleń, NDAP)